REX PLATONICVS:

SIVE,

DE POTENTISSIMI PRINCIPIS IACOBI BRITANNIARVM Regis, ad illuſtriſſimam Academiam Oxonienſem, *adventu, Aug 27.* Anno. 1605.

NARRATIO

AB ISAACO WAKE, PVBLIco Academiæ ejuſdem Oratore, *tunc temporis conſcripta, nunc iterum in lucem edita, multis in locis auctior & emendatior.*

Editio Secunda.

OXONIÆ,
Excudebat Ioſephus Barneſius,
Anno Dom. 1607.

SERENISSIMO PRINCIPI,

Ac Domino D.

HENRICO,

REGNORVM BRITANNIÆ MAGNæ, FRANCIæ, ET HIBERNIæ HEREDI.

ON est (Excellentissime *Princeps Henrice*) eadem Lycæi lima atq; Fori, non idē eruditorū atque plebis iudicium; horum sensus fortunæ tuæ splendore trahūtur, illorum mentes virtutum tuarum luminibus oblectātur: ab vtrisq; (quantum ætatula tua feret) felicissimus iudicaris: ab alteris, quòd tanto parente, & ad tantā

 spem

ſpem fortunę natus ſis; ab alteris
quòd parente tali natus ſis, & ac
talium inſolentiũ in Regibus vir
tutum ideam, & naturâ accómo
datus ſis, & diſciplinâ inſtitutus
Aliàs enim quantilli quæſo eſſet
quòd tali natus ſis, niſi & talis
Taliſq; vt ſis, quę vſpiam poſſun
eſſe præſtantiora ſubſidia, quàm
quibus ſuavitas Iuventæ tuæ ad
omnem maturitatis perfectioni
provocatur? præſertim quum iã
non opus ſit *Philippo* noſtro læta
ri, quòd *Ariſtotelis* tẽpore tu no
ſter natus ſis *Alexander*, ſed tua
Excellentiæ idem ſit & *Philippu*
& *Ariſtoteles*, Potentiſſimus Pa
ter, & ſapientiſſimus præcepto
Cuius ſiue præceptis ad Regni
ſiue exemplis ad tui ipſius mo
derationem conformére, neceſſ
eſt è tam mirabilis Magiſtri Scho
la, mirabile quid, omniúmq; a
moribus digniſſimum evadas
Quin immo, qui indolem tuan
non leviter perſpeximus, quum
hi

hîc inter *Oxoniensium* Musarum alumnos censeri libenter passus sis, quumq; in celeberrimo totius orbis conventu paternæ eruditioni exultabundus applauderes, videmur nobis nõ tam optare debere, qualem te habere velimus, sed iam habere qualem optaremus. Habebimus certè quidem, si prout prima fundamenta iacta sunt, ita cætera eruditionis, pietatis, virtutúmq; tuarum tecta (quibus solis tectus, tutusq; esse possis) superstruantur, siq; Magni Exemplaris beatis vestigijs institeris, cuius ego eruditionis vestigia hîc aliquot, non tam calamo adornare (quod nõ possim) quã (quod debeam) animo adorare statui. Vereor tamen ne sacros illos Tripodas profano calamo violârim, dúmq; illã Regij eloquij igneam vim atq; haud imitabile lumen exprimere ausim, *Salmonei* illius, qui *Iovis haud imitabile fulmen* imitari voluit, flagitium ad-

miserim. Cuius offensæ formidine perculsus, quid aliud agerem quàm vt cum *Themistocle*, qui *Admetum Persarum* Regis filium vlnis gestabat, vt faciliùs patris alienati animum molliret, Excellentiæ tuę patrocinium manibus precibúsq; apprehendam, vt qui non ignorem plus momenti habere dilectum tuum nomen, ad gratiam consequendam, quàm libellum meum (si peccantem, amore tantùm peccantem) ad offensam commovendam? Quòd si ab ista Regis optimi offensione immunis esse possim, de reliquorum supercilijs securus ero, qui aut chartas has iam editas arrodendo, sorices agunt, aut, quia nõ citiùs editas reprehendunt. Verùm vt vtrisq; illis partim satisfaciam, etiam iam citiùs editas esse fateor, quàm volui, vtpote quas non omnino editas esse malui, quàm intempestiuè. Sed quum intelligerem non deesse ex eorũ

nu-

numero, quorũ authoritati refragari lubens nolim, qui Commentationem hanc, (quam sesquianno ab hinc descripseram) ex cæca nocte, quâ sepultam latere volui, in lucem erutam peruellent, ne fortè quis alius cui rei veritas minùs perspecta esse potuit, id ipsũ aliquando auderet, statui tandẽ æstimationi potiùs meæ, quàm eorum votis deesse, præsertim quũ nihil ipse in votis potiùs habeam, quàm vt ęternę *Iacobi* memoriæ (licèt indignus) aram ponerem, & *Henrici* spei Felicitatiq; votivam hanc Tabulam consecrarem. *Oxoniæ,*

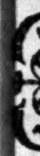
E Collegio Merton. xiij. Cal. Iulias.

Excellentiæ vestræ

devotissimus

Servus.

Isaacus Wake.

R

Re
mi
ſta
câ
oru
re
ſtu
mu
tâ
ſit
baì
den
ſit a
Pri
ius
bus

REX PLATONICVS, SIVE MVSÆ REGNANTES.

TA sunt multorum hominum ingenia, vt nullum satis dignum historiâ argumentum existiment, præter res bello gestas Imperatorum & Rerumpublicarum, quibus terrarũ domini credunt se æquè prope ad Maiestatem Divinam accedere gloriâ, ac ab eâ recedunt longè bonitate. Quam eorum sententiam si quis eâ comprobare velit ratione, quòd armorum scilicet studiosus, & virtutis bellicæ admirator multùm se delectari profiteatur cognatâ sibi virtute, rectiùs fortassis eius possit excusari affectus, quâm iudicium probari. Nam vt in depingendo vultu, tum demum optimè facies exprimitur, cum sit ab omni perturbatione immunis; ita Principum & Rerumpublicarum habitus multò commodiùs ex rebus civilibus, quàm tumultuosis belli motibus col

 ligun-

liguntur. Illæ autem narrationes dig-nissimæ videntur, quæ hominum noti-tiæ commendentur, si quæ brevi & suc-cinctâ rerum memorabilium comme-moratione, temporum etiam, et loco-rum conditionem, in quibus gestæ sunt, ita ponant ob oculos, vt ex cognitione earum rerũ, quibus præsentes fruimur, aliqua aut vtilitas, aut oblectatio etiam ad absentes redundet. Cuius generis historiolam scripturus, de illo omnium sermonibus celebrato Quatriduo, qu *Potentissimus* Iacobus *Britanniarum Mo-narcha* vnâ cum Reginâ ANNA Se-renissimâ consorte, HENRICO Filio primo-genito, Principe iuventutis, & omni ferè totius regni Nobilitate *Oxo-niæ* commorabatur, rem facturum m confido, hominibus pariter Transmari-nis, atq; nostris valdè gratam. Illis, quò in orbis Christiani [a] præcipuis quatuo Academijs, quum *Oxoniensem* [b] secund locum obtinere sciant, nec tamen ea perinde forsan habeant notam, ac Pari-sios, (splendidam illam *Oxoniæ* propa-ginem) aut Salamantinam, & Bononi in Continente sitas; verisimile omnin sit, etiam huius rationem, consuetud nes, adeóq; statum omnem non illub ter cognituros: His, quòd quæ secundi simo rumore delata acceperunt, ea ce tiùs intelligere cupiant, vtpote quib

[a] Ex Decret Conc. Vien. ann. 1311. Et Epigraph. in Vatican. His Verbis Heb. Chald. Arab Græc. Linguæ studium propagandæ fidei ergô in nobilissimis 4 Europæ, Academ. instituitur Vide Ang. Roch. p 214.

[b] Clement. de Magistris Paris. Oxon. Bonon. Salamant. Universitas Oxon Schola Ecclesiæ secunda, imo Eclesiæ fundamentum Mat. Paris. ad ann. 1257

nihil possit esse iucundius, quàm vt intelligant quantæ ipsi participes sint felicitatis, quòd Rege, vt omnium optimo sanctissimóq; ita eruditissimo sapientissimóq; fruuntur.

Et à primo quidem in Regnum hoc aduentu ardor quidam *Maiestatem Regiam* habebat nostrum hoc [c] *Bellositũ* videndi, de quo fama (*quæ non semper errat, sed aliquando eligit*) præclara multa ac splendida iam multò antè nuntiaverat. Sed et maiora fuerunt Imperij tum recentis negotia, quàm quæ primâ AEstate Illum huic oblectamento vacare sinerent, & ingens etiam, peste passim grassante, trepidatio, quæ triumphos omnes intempestiuos reddidit: *Woodstochiæ* tamen eo ipso tempore per Eximium virum D. *Georgium Abbot* eo anno procancellarium, Doctoresq; Venerabiles aliquot, et Procuratores, Academiæ nomine salutatus, & sacris Biblijs tanquam amoris maximi exiguo donatus indicio (quanquam quod isto vnquã maius donum humano generi datum est ab immortali deo?) tantâ eos omnes accepit voluptate, clementiâ, benignitate, vt accenderit in nobis desiderium vlteriùs testandi devotissimas illi nostras voluntates, cui Amoris & Pietatis prima hæc officia tam grata fuisse comperissemus. Sequenti anno propiùs adhuc

[c] Illud olim Oxoniæ nomen ob situ amænitatem Hist: Oxon. Ptolomæo Caleva dicta, eodem planè sensu vnde mult Oxonienses Caleuij dicti vt Balæus de Calevo vate qui vixit sub Arvirago circa an. 40. à Christo passo: & Gualterus Calevius Oxoniensis Archidiaconus postea Episcopus Exon ann. 1120; & alij.

1604. huc accessit, adeóq; ipsa Ciuitatis nostræ
Suburbia, nullo tamen interpellatus
gratulationis officio, pertransijt. Quid
enim? etsi diuinâ benignitate Academia
semper ita intacta, vt studiosorum ne-
mo quisquam pestilenti afflatu decubu-
erit, intùs tamen inter Cives adhuc mā-
serant reliquiæ luis virulentæ, sic vt Re-
gi salutem coram precari non potueri-
mus sine salutis suæ periculo, nec esse
pij sine impietate. Quamobrem con-
sultò ab eius conspectu, nobis præ om-
nibus optatissimo, abstinuimus, ne im-
portuna amoris testificatio, eo tempo-
re, maius odio scelus videretur; intràq;
eos religiosè nos continuimus parietes,
qui ipsi quidem Regi obuiàm prodire
quodammodo gestiebant. Nostrum au-
tem dolorem maximum adaugebat Se-
renissimi Regis conspicuum intrandi,
(si tutò potuisset) desiderium, qui et in
transitu, multa de Academia, de Colle-
gijs multa rogitabat, & á Colle ad ori-
entalem ferè plagā Civitatis sito, quin-
gentis ab vrbe passibus tanquam ad de-
licias suas a tergo relictas crebrò soli-
citéq; respexit, et oculo amorem indi-
1605. cavit. Feliciores autem fuêre isti, qui no-
bis æstate sequenti illuxerunt dies, in
quibus ingratus ille hospes, qui diu in-
tra mœnia sæuierat, Hospitemq; multò
gratissimum excluserat, divinâ providē-

tia

iâ pulsus exulavit, nullâ contagionis scintillulâ remanēte. Postquā ergo propitiâ Numinis benignitate pristina civibus salus, aeri salubritas, cœlo & solo nostro amænitas restituta fuerat, Regiq; post pacem cum vniuerso Orbe Christiano felicissimè sancitam, aliquod à grandioribus Regni negotijs otium cōcessum, nihil videbatur desiderari, quo minùs & serenissima Maiestas desiderij sui, & Academici omnes votorum sæpiùs antehac ardentissimè nuncupatorū, tandem aliquando essent compotes. Quibus rebus ita suavitèr conspirantibus, ab Illustrissimo Satrapâ *Sackvillio*, *Comite Dorcetensi*, eodemq; et Archithesaurario Regni, & Regi à Sacris Cōsilijs, & Magnifico Cancellario nostro, (qui Supremus est Academiæ perpetuusq; Magistratus,) Regiam Maiestatem brevi adfuturam literis præmonemur, quibus etiam vnanimem omnium curā, & diligentiam in apparandis omnibus, quæ tantæ Maiestati excipiendę opportuna censerentur, flagitabat.

Novit enim Dynasta summè prudēs, meritóq; sacro Regis lateri semper adhærens, quàm sublimis nō Fortunæ modò, sed Ingenij etiam Hospitem excepturi essemus; Iamq; aleam aut gloriæ, aut opprobrij Academiæ iaciendā esse, suasq; vnà in vtróvis fortunæ iactu par-

tes

tes fore primarias, cuius & in honorib Academiæ, & amoribus partes esse primæ. Quare ne aut amori suo, aut ho nori Academiæ, aut quod præcipuũ e Regis expectationi, (quibus nunqua desuit) iam deesset, adventus Regij te pore appropinquante, quarto antè di Academiam, vt, quàm omnia cõpara essent, prævideret, invisit. Ita tamen honorifici obsequij (ad quod aliàs exh bendum Academici catervatim conv lassent) nullum sibi [e]publicum indiciu exhiberi permiserit (nam & ideò vesp re, atq; essedo obtecto invehitur) quòd adventante Sole, syderum etsi illu strium fulgorem cedere debere, duxer dixeritq;. Ibi Eximij Procancellarij su (quo munere iam tertiò fungebatur D D. *Abbot* Collegij *Vniversitatis* dicti Pr fectus, Cathedralisq; Ecclesiæ Wintoni ensis Decanus) insigni curâ prudẽtiâ omnia reperit optatò maturata. Hic e nim adhibitis in consiliũ prudentissimi Academiæ optimatibus, qui in hunc fi nem solenni Academiæ decreto (pr more)[f] Delegati erant, postquam accu ratâ indagine disquisivissent qui essen in singulis disciplinarum generibus do ctrinâ ingenióq; maximè idonei, c Prudentiæ Industriéq; laude omnia ad paravit, quâ in singulorum postea lau dibus aliquam partem sibi meritò ven

e At nec privatum; ideoq; ne socij Collegij Novi (quod hospitium elegerat) extra fores occurrerent ingressus est Collegij portâ, *Non licet* dictâ, quòd eâ nulli soci o liceat exire.

f Ita dicuntur qui ad præcipua quæ vis negotia a solẽni Academicorum conventu deputari solent.

et. Cuius eò maior erat solicitudo,
òd tantæ expectationis celebritas in
tempora inciderit, quibus Musæ mu-
& rostra publica, pro more g vacati-
um Academicarum (quasi Iustitio in-
cto) surdescerent. Cui solito temporis
cōmodo occurritur insolitæ industriæ
sidio, prætérq; hæc delecta Disputā-
Concionandi, Gratulādi munia, om-
es etiam Professorum Regiorum, ali-
rúmq; quamplurium (quæ *Pleno*, vt
cimus, h *Termino* consuetæ) curæ re-
ocantur. Nec dissimilis in privatis Col-
egijs Præfectorum diligentia, qui nec
mptui ad ędificia exornāda, nec labo-
ad Principes, carminum, orationūq;
ratulationibus excipiendos, parci vo-
uerunt.

Quæ dum parantur Serenissima in-
erim Maiestas Regia, (cui omnis hac
n re mora videbatur longa,) venatione
& generosissimâ ferarū sylvestriū (qua-
um i vivarijs innumeris alias vna om-
nes Europę regiones plurimùm supera-
mus) insectatione, tardi temporis fallit
tædium. Iamq; post *Essexiæ, Huntingdo-*
niæ, Bedfordiæ, Northamptoniæ Provinci-
as felici, & gloriosâ peragratione salu-
tatas magnâ cum subditorum lætitiâ
(quibus gens nulla Principes suos con-
tuendi vspiam appetentior) tandem se
ad aliquot dies *Woodstochiæ* reficit; quod
op-

g Erat enim tum Vacatio Autumnalis, quæ vt maxima est è quatuor anni vacationibus, ita et in eà maxima est studiosorum infrequentia.

h Plenos Terminos appellamus tēpora publicis in Acad: exercitijs celebrata, quæ in anno quolibet quatuor etiā sunt, & singulos terminos sua sequitur vacatio.

i Nic. FicHerbert, in Descript. Oxon, Rom. impres. 1602. & Cāb. Brit. in Dobunis.

oppidum sex passuum millibus ab Academiâ dissitum, non magis palatio illo [k] *Henrici* primi splendidissimo (qui etiam primus in Angliâ vivariũ [l] saxo ibi speciosissimum incinxit) aut *Henrici* secundi [m] Labyrintho, eiusq; *Rosamundâ* amic... celebre est; quã *Chaucer*i, Maronis Isiaci natalitijs, & *Elisabethæ* Reginæ (æternùm celebrandæ) [n] Innocentiâ carceris hic Sororij contumelias patientis. Atque iam mitior ibi Innocentiæ arbiter *Iacobus*, eò suis bonisq; omnibus dilectior, quò *Elisabethæ* Imperij, virtutis, Religionis, studijs similior. Ibi Serenissi. Maiestas dum se oblectat venatione, quum duos præ cæteris præstantiores Cervos longâq; persecutione lassos suâ manu confecisset, vt Oxonienses, de Rege iam tantúm cogitabundi, intelligerent se illius esse memores, qui ipsorum oblitus non esset, cervos vtrósq; statim Oxoniam deferri jubet, alterum Cancellario

[k] In porta primaria Henricus 7. Fundator inscribi tur rithmo Anglico in hunc sensũ; *Septimus has celebres Henricus cõdidit ædes*. Sed ille frontispicium tãtùm & ambitũ exteriorẽ extruxit.

[l] Hinc J. Rossi error, qui hoc primum Angliæ viuarium esse scripsit, quũ multò fuerint antiquiora, quamvis non saxeis muris incincta.

[m] Quo Rex delicias suas occultavit. Rex Iohãnes, *Henrici* 2. filius illam in Cœnobio virginum de Godstow sepeliendam curavit, cum hoc Epitaph, *Hic iacet in tumba Rosa mundi non Rosamunda, Non redolet sed olet, quæ redolere solet*. Celebri ... crux affixa, sic inscripta, *Qui meat hac, oret, signumq; salutis adoret; Vtq; tibi detur requies Rosamunda precetur*.

[n] Epigraphen hanc (*Tanquam Agnus*) merito vsurpavit virgo Regia, quum á Maria sorore tum regnante, pro ficta proditionis criminatione, sed reverá quia puritati Evangelicæ addicta fuit, carceri hic inhumano traderetur.

Pro-

ocancellario alterum donandum, tã-
am non adventus modò ejus, sed A-
oris etiã prænuntios. Iamq; ecce ad-
omnium desiderijs expectatus Augu-
vicesimus septimus dies, Regis Augu-
ssimi adventui iã ante præstitutus, no-
inter fastos perpetuò numerandus,
quo, ingenti cum lætitiâ Academici
vnum omnes avidè expectant quan-
o *Longus à Principe pulvis* venientem
egem indicabit, aut *populi vox erit v-
venit*. Iactat quippe se nunc quàm
ximè alacris omnium ac beata devo-
, nec operta mentium rimari necesse
, extat in vultu cuiusq; hilaritatis pub.
æ decus, & in serenis frontibus ani-
orum indicia perleguntur. Nec mino-
in Rege desiderij argumentum vide-
debet, quòd cum certum tempus præ-
ueretur delectis Optimatibus Acade-
æ, quo Sacræ Maiestati excipiendæ
viàm procederent, Rex multò citiùs
ademiæ limites ingressus, illorum of-
iũ desiderij sui ardore, & aliquot ho-
rum præmaturatione antevertit. Ita
mille ab vrbe passibus(p Bedellis A-
demiæ q torquatis aurea sceptra præ-
entibus) Magnificus Cancellarius cũ
plendida caterua ex Academicis sele-

o Mart, Epigram, l, 10,

p Tales iam Romæ dicuntur *Fideles* & eorum sceptra *Μαζαι*, (vnde Anglicum *Mace*) Stat, Vrb. Rom. l. 3. c. 4. Aliqui potius dici volunt Pedellos a pedo quod gestant quales sex habet Academia, tres clauas aureas gestantes, reliquos argẽteas, sed puto potius dici ab anglica voce *to bid*, quod est monere, nã eiusmodi est eorum munus, & a nobis ad exteras Academias nomẽ otẽ deriuatum.

q Nam ratione officij in nobilium ordinem scripti sunt. Nic, Fierbert Descript, Oxon.

cta

cta(qui omnes habitu Academico (plerisq; coccineo) pileisq; induti quadrati equis spectabiliter instructis vehebatur) Regi occurrit festinanti; eóq; iterum atq; iterum humillimâ corporis prostratione salutato, propiùs tandem accedit, aureum stapiæ fulcimentum demississimo gestu deosculatur. Ipsóq; deinceps unà cum Doctoribus, Procuratoribus Academiæ, cęterisq; qui aderant vniversis ad Regios pedes prouoluto, Eximius Procancellarius, genibus supplicibus, oratione graviter, prudentérq; (vt solet omnia) tempori accomodatâ, *beneficia commemorat perquam plurima à Deo Optimo Maximo in Academiā Oxoniensem collata, tam verè illustria, tam vndiq; speciosa, vt cum reliquis Christiani orbis Gymnasiis vniversis vbicunq; terrarum sitis, vna contendere non immeritò videatur. Etenim sive cœli temperiem, sive soli bonitatem, sive loci vetustatem, et caniciem venerandam, sive ædes magnificas, sive fructus & proventus copiosos, seu eruditionis famam, seu scientiæ varietatem; seu concursum studiosorum, seu legum Politiam, & disciplinæ rationem libuerit intueri; Naturam, [illegible] Artem, Dei providentiam et hominum piorum voluntates in vnum conspicuò conspirasse, vt omnia splendidissima, iucūdissima beatissima, accedentibus, invisentibus, incolentibus apparerent. Nihil tamen post h*

"[pl]inum memoriam iucundius, nihil felicius
"[A]cademiæ huic contigisse quàm (quod iam
"[iam] visura erat, fauente deo) Britanniæ v-
"[ni]versæ Potentissimum Monarcham, sed &
"[eu]ndem sapientissimum, doctissimum, piis-
"[si]mum, deo ipsi dilectissimum, Musarum li-
"[mi]na tetigisse. Viris enim ingenuis, libera-
"[li]ter educatis, Philosophis, Medicis, Juris-
"[pe]ritis, Theologis, nihil gratius, optatius ni-
"[hi]l accidere posse, quàm Regem omnium no-
"[bi]lissimum, religione celeberrimum, scientiâ
"[e]xcellentem, pacis studio singularem, mari
"[te]rrâq; potẽtem, numerosâ, & beatâ suffful-
"[tu]m sobole, cuius felicitatem universus ad-
"[mi]ratur orbis, cuius amicitiã Europæ Prin-
"[ci]pes certatim ambiunt, cui vix quisquam
"[m]ortalium displicere audet, placere aut pa-
"[re]re omnes cupiunt; in hospitio literarum,
"[M]usarum sacrario, Apollinis, Palladisq;
"[do]micilio unà cùm felicissimâ Consorte, &
"[be]atæ spei Principe diversantem contueri.
"[T]andem post insignis lætitiæ testificati-
"[o]nem & singularis voluptatis, quâ affi-
"[ci]ebantur, quòd tũ demum hora fulserit, in
"[qu]a pro modulo & mediocritate suâ, obse-
"[qu]ium, officium, observantiam, præsertim
"[v]erò gratitudinem pro magnificâ Regis in
"[A]cademiam benignitate, testatissimam fa-
"[ce]rent, humillimè petijt, ut dum Scholasti-
"[ci] tanto Principi deferrent munuscula, pro
"[ex]imio Serenitatis suæ in literatos candore,
"[bo]næ dicerẽtur ab illis omnia, quæ fierent,

æquissimo accipere animo dignaretur. Deinde, quoniam Sole oriente minora vanescunt sydera, Maiestati Regiæ fines, limitésq; Academiæ iam ingressæ nomine Magnifici Cancellarij omnia quæ sub imperio Regis [q] potestatis suæ habebat insignia (ea erant, quæ dixi Bedellorum sceptra) pro muneris ratione humillimè cedendo tradidit, & ad pedes deposuit, palàm professus *post immortalem Deum, omnia quæ ibi erant, Cancellarium, Doctores, Procuratores, Magistros, Collegia, Civitatem, imò terram, aquam, aerem, & quicquid demum est, deberi Jacobo optimo, patri patriæ, Musarum patrono, Principum gloriæ, Regi, & Monarchæ Britanniæ.*

[q] In signum istius potestatis sex *Bedelli* Cancellario, eove absente Procancellario, clavas semper præferunt in publicum prodeunti, quibus adiungitur etiam statis temporibus septimus *Ante-ambulo* arundinem argenteam gestans, quē Virgiferum nominant Anglicè *Verger*

Dum hæc accuratiùs summâq; gravitate percurruntur, Rex interim, singulari, quam adhibuit, attentione, clementiæ suæ specimen perquàm illustre edidit; vultûs autem mirificâ serenitate, cùm primam hanc salutationem sibi gratam esse indicavit, tùm etiam spem fecit reliqua à nobis prȩstanda deinceps officia futura sibi quàm acceptissima. Mox Procancellarius, voti publici ergô, Regi in manus tradit Testamentum Stephanicæ editionis Græcum, & intus politissimâ depictione, & auro exteriùs operose fulgidum; sed Pientissimi Regis maximè nobilitatum Eulogio, qui ([r] eodem fere animo

[r] Vt refert Aristæas;

nimo quo *Ptolomæus*, qui nullum jucũdius donum se vnquam accepisse professus est, quàm Sacræ Legis Codicem à Iudæis) huic Sacro Codici intuendo & pervolvendo aliquãdiu immoratus, donum agnouit & Academiâ dignissimum quod daret, & [f] Principe quod acciperet. Chirothecas insuper speciosas opere, ornatu pretiosas Regi, deinde & Reginæ, Principiq; dono dedit quæ cũ propter Civitatis istius famam (cuius apud exteros chirothecæ plurimùm celebrantur,) tum propter Academiæ perspectissimam pietatem (cuius magnæ erant indicia non magna,) apud pientissima istæc pectora muneris etiam magni æstimationem assecutæ sunt. Principibus enim bonis subditorũ sincero amore nullum solet esse iucũdius munus, nec illum potest esse salutarius etiam malis. [f] Deut 17.18

Propiùs iam ad vrbem accedenti Regum Maximo, maximorum optimo, alia Civium selectorũ occurrit non contemnenda turba. Ea enim est *Oxoniæ* conditio, vt diversis hisce constet incolis, *Academicis*, & *Civibus*; vnis quidẽ mœnibus, vtrisq; cinctis, sed studijs, moribus, privilegijs mirè seiunctis. Idcirco cũ Reges seculi antiquioris (quorum erga literas incredibili propensione Britannia semper erat felicissima) viderẽt hîc commodè fieri non posse, quod Sequanæ

næ beneficio fit Parisijs, vt flumine seiũ gerent Academiam à Civitate, voluerũ saltem legibus, totiusq; regiminis ratio ne separare. Ita fit vt nec ijdem sint v trisq; limites (Academiæ enim mult [t] latiores) nec par authoritas, aut Tri bunalium potestas, quùm [u] magistratu vrbano, Academicus, nõ [x] loco tantùm superior sit, sed omnibus ferè moment negotijs, vel ipsam [y] vrbem spectãtibus. Ideóq; præter Magnificum Cancellari um, eiùsq; Procancellarium (qui annua tim ad ejus absentis obeundas vices sub stituitur) duo surrogantur Academiæ Procuratores, (qui annuatim etiam suf fragijs electi) proximam à Procancella rio dignitatem obtinent, eiq; tanquam Tribuni publici adsistere, & in consilijs adesse debent, Civesq; etiam, & adve nas quovis modo delinquentes (qu causâ noctu plerúmq; armato milit cincti excubant, suspectásq; civium ęde perscrutandi ius habent) carceris, cor porisue pœnâ mulctant, aut si res exigat eiectos extra vrbem æternùm proscri

t Limitum descriptio habetur in Charta H.4. Concessâ, anno regni 2. Maij 13.

u Prætor is est Anglice *Mayre* à voce Saxonica antiqua Mar id est Dominus, vt Hollinsh. in reg. Ioh p. 172 Sed putem potius à Britannica Maur, id est, magnus.

x Chart. Ed3 anno reg. 29 Maij 20. Maior & Villani Cancellario pareant humiliter: & intẽdãt. Ch. an reg. 37. Ia 10 Maior, *B*allivi, Aldermanni, et alijhomines villæ Cancellario humiliter pareant & intendant. y Chart Ed. 3. anno reg. 20. Feb. 10 Maior Aldermanni, & *B*urgenses diligenter intendant Cancellario & ab eo præmoniti coram eo comparere debent: & Charta Ed. 1. anno reg. 18. Ian. 28. Vult Rex quòd Cancellarius de *B*allivis ipsius Domini Regis cognoscat, qui aliter se gerũt in officio quám debent. Idem Rich. 2. anno reg. 3.

bun

t. Rerum etiam venalium, ponderũ, nsurarum, jus & examen per Cleri- Mercatus, & quicquid demum ad fe- m studiosorum cõditionem spectat, officiarios ad hoc deputatos, Acade- administrat. Atq; ne vllâ vnquam ium iniuriâ Academia lacesseretur, *ricus* tertius, quatuor viros ([z] Alder- nnos vocant) aliósq; octo Associatos es omnes primarios) [a] primus insti- , qui summâ præditi authoritate, & ad es coercendos operam omnem na ent, & iuramento annuo se obstrin- ent (quod vnà etiam [b] Prætor, Balli- & [c] quinquaginta alij ex præstantis- is Civibus in primaria Academiæ Ec- ia quotannis præstare tenentur) ad nia Academię iura, privilegia & li- tates conservandum: idemq; Civium merus totius ciuitatis nomine, quo- nis die [e] Sanctæ Scholasticę in pub- Academię conventu, singuli, Dena- solenni ceremoniâ persoluto, exhi- t istius obsequij sui testimonium. Ex alijsq; primarię notę Ciuibus, cen- quadraginta ferè erant, quibuscum

z Id est seniores, inter quos quatuor vrbis partium custodia divid tur
a Charta H. 3. anno reg. 39. Iun. 18. 1254.
b Ch. H. 8. an reg 32. Maij 29. 1247. & Ch. an. Reg. 46. Feb. 5.
c Quinquagint. illi primò iuramẽtum Vniversitati præstiterunt tempore Iohannis Regis an. 1214. vt patet ex Charta Nicholai tũ Epis. Tuscu-

i, & Apostolici ad Oxonienses legati in Archiv. Academ. eisaunts & deux (scilicet præter Maiorem & *Ballivos*) in lica Apocha ciuitatis in Archivis Acad. *e* Quod eo die (vt et ex Ch. Ed. 3.) ab exercitu civium sub vexillis armato ti scholares interfecti, bona abrepta, domus combustæ & am portæ ipsius vrb. 1354.

(ordine & amictu decoro equitantibu
Prętor regi accedenti congratulatu
perrexit; cui soli (vt luna soli) potesta
suę lumen acceptum referens, illi i
pręsenti sceptrum aureum (officij
insigne) ad pedes deposuit. Cumq; s
tim publicus Civitatis Tabellio offici
oratione linguâ vernaculâ, & Regi
exoptatissimum ad vrbem adventũ gr
tias persolvisset, & publicam Civiũ o
nium lętitiam, quam ex Maiestatis co
spectu percepturi erãt, paucis prędica
set, Pretor Ciuium suorũ nomine qu
dam etiam munuscula, tanquam obse
vantię indicia protulit, Regi aureũ Cr
terem eleganti emblemate ornatũ, R
ginæ crumenam Margaritis Indicis
gẽtẽ, Principi demũ Craterẽ minor
sed nũmis aureis (vt reliqua erant) di
tũ: omnia quàm animo officiosè devo
data, tã sincerè benigno accepta vul

Dumq; pergitur, quid turbæ præ
untis, & subsequentis multitudinem p
nè infinitam recenseam, quum vel e
arduum sit enumerare, qui Defin
procedebant ordine? Sed capita lega
[i] Vicecomes Oxoniensis numerosâ tu
marum suarum successione viam du
Civium seriati ordines subsequunt
Regium dein Satellitium pharetrar
telorúmq; strepitu terribile, sed aur
bullatæ vestis emblemate splendidu

T

f Ad eius enim munus spectat pacis publicæ præcipua cura per vniuersã Oxoniensis agri provinciam, ideoq; quotannis á Rege electus ipse cũ suis ministris idem prętat Academiæ iuramentũ, quod Prætor. Charta Ed. 3. an. Reg 29. Iunij 7.

ubicines succedũt tunicis vndiq; la-
inis aureis accuratè variegatis; post
os Regius Fecialis, periscelidis ho-
orifico nomine insignitus g *Garterius*
ugusto Imperialium insignium Pa-
damento fulgens, cui à Dextrâ exi-
ius *Procancellarius* Academiæ, *Præ*-
Oxoniensis civitatis à sinistra; de-
de perillustres Regis, & Reginæ
icecamerarij, Dominus *Baro Stanhop*
Harington, & Dominus *Carew Baro*
Clapton: Demum Amplissimus *Co*-
s Dorsettiæ sũmus Angliæ Thesaura-
us, & Academiæ magnificus Cancel-
rius, cui à læva Honorificus *Thomas*
mes Suffolciæ, Regię domus Archi-ca
erarius. Tandem (Præcellentissimâ
ucis Lenoxiæ celsitudine gladiũ, im-
rij insigne, præferente) Totius Eu-
pæ Decus & ornamentum IACOBVS
x, Regiæ domus columen REGINA,
bis Britannici spes & deliciæ HEN-
VS *Princeps*, equis, tam sacro ponde-
superbientibus, insidentes, versus
itatem tendunt; Quibus latera vn-
; cingunt *Comites* splẽdidissimi, *A*-
ndelius, *Oxoniensis*. *Northumbrius*,
igornius equi Regij Præfectus, *Rut*-
dius, *Cumbrius*, *Southamptonius*, *Pẽ*-
chius, *Eßexius*, *Nottingamius* mag-
s Angliæ Ammiralius, *Devonius*

g Dictus quod sit à ceremonijs splendidiss. ordinis Periscelidis quam *Garterum* dicimus Anglicè

regni Hibernici *Prorex*, *Northampto-nius*, *Salisburius* magnus à secretis Sa-trapas, *Montgomerius* & *Pearthius*. Quorum fulgentibus ordinibus se ad-junxerunt nobilissimi *Barones*, *Know-lesius* Thesaurarius Regiæ domus, E-iusdémq; [h] Censor *Wottenus*, *Areski-nus* Satellitum Præfectus, *Buckhursti-us* eruditus, *Monteglius* & *Hading-tonius* de patriâ patribúsq; patriæ a-ternùm benè meriti, & *Fortunati sam-bo si quid mea scriptio possit*: vt reliqu taceam illustrium *Baronum*, *Equitum* multitudiné, numero splendoréq; in-credibilem. Nec multò minor fuit le-ctissimarum fœminarum, quæ Regin comitabantur, spectatissima multitu-do; inter quas nunquam meo calam obliuiscéda *Arabella*; bellissima omni literarũ & virtutũ ara; In cuius cand dissimo pectore, tãquã in sacratissim Capitolio, elegantes sibi sedes Mu posuisse, earũ Comites Gratiæ in ej ore, oculis, omniq; gestu salientes, liquidò monstrant, vt satis cons Nymphas Britannicas quę formę el gãtiâ, vel [i] exteris judicibus, primas olim reportarunt, ingenij nunc etiã eruditionis laude, vel antiquiores il Cornelias & Sulpitias, vel recentior quascũq; heroinas, doctrinę gloriâ

[h] Contrarotulatorem nominant.

[i] Gregorio scilicet Magno Pontifice Romano, aliisq; Bed. Eccles. Hist.

lebratissimas, superare. Vix me continco quo minus in doctissimæ istius Dominæ laudes effusius excurrã; sed evagãtẽ calamũ ad se vocant *Lucia Comitissa Bedfordiæ*, dilecta musis, omniumq; laudibus celebres, *Suffolcia, Nottingamia, Montgomeria*. In omnibus splendoris, sumptuũq; nullus modus; auro gẽmisq; splendent omnia; quasi viri fœminæq; ejus diei triumphũ suâ magnificentiâ gloriosissimum reddere contenderent; adeóq; dubij stetissemus Martísne an Cupidinis ageretur triumphus, nisi eundem Apollinis præsentia sibi vendicâsset.

Iamq; Principes, qui à septẽtrione (qua spectatissima planicies permultis passuum millibus iucundissimè patet) Civitatem antea procul eminẽtẽ conspexissent, quò propiùs accedunt, eò liquidiùs intelligunt, non immeritò apud [i] antiquos *Oxoniã Bellositum* audijsse; quasi Musæ conspirâssent, hîc tantùm domicilia sibi statuere, vbi & amœnitas, & salubritas suas sibi sedes potissimas præelegissent. Vident enim campos atq; suaviter ridentia prata, collibus turgẽtibus, colles nemoribus frequentibus ita circũmuniri, vt [k] Euro tantùm & Aquiloni (qui soli è filijs Æoli medicam exercent artem) pateat

[i] Ab initio Regni Saxonici: Hist. Oxon. & Io. Rossus &c.

[k] *Burlæus* in problẽ Arist. Oxon: Civitatem proponit pro præstantissimi situs exemplo eaq; de causa à Græcis primò Philosophis destinatam Musis.

ceat aditus ad hæc sacra domicilia, n reliquorum fratrum halitu pernitios contaminarentur. Vident (quodq; vi su periucundum) à lævâ *Cherwellum* fluvium piscium copiâ varietatéq; de cantatum; à dextrâ *Isidem*, *Thamis* (fluminum Britannicorum principis parentem; vtrósq; longis itineribu varias regiones peragrantes, qua certo instituto, vt hanc literarum Me tropolin primô inviserent, eámq; se ibi mutuò [l] vlnis cóplecterentur, pr usquam ipsam regni Metropolin inv sere dignarentur. Nam sub ipsis h mœnibus ad euro-austrũ dextras n ctunt, sicq; in insulis ludunt, ac si da operâ, loci amænitate, vrbisq; cel britate capti, cursum alioquin rapi spectandi gratiâ remorarêtur, mox *Tamâ* fluvio associato, [m] nomina pa ter atq; aquas communicantes, vno ueo *Londinum* decurrunt. Nec *Oxon* modò præsentiâ suâ ditavit *Isis*, nomine etiã suo dotauit; *Isidem* en *Saxones* [n] *Ous* dicũt, vnde *Ousford* q si *Isidis vadum*, etsi iam affinitate [o] nus (vt Lelãdus censet) aut [p] sensus p

[l] Nam civitatis mœnia (nisi a septentrione) fluvii vndequaque circumcingũt.

[m] In de *Tã*, *Isis* fluvii nomen.

[n] Quod videre est in Ousneia, quę Isidis insula est suburbana; *eà* enim sax: insulam sonat.

[o] *Oxford* e-nim pro *Ousford* corruptè dictũ putat Lelãdus in Cyg: Cant.

[p] Nam Germani & Saxones dicũt, Bones, *Ous*, *Ox* & Y. *then*, veteres autem Britanni *Ich*, vnde credibile est nomen primò inditum, sive ob boum pascua irrigua, quod olim frequens esset Animalium nomina fluviis por ere, præsertim quũ rivuli boum cornua represent vt Ovid. de Achcloo.

ius ut ego judicio, eadem metamorphosis *Isidi* contigerit nostro, quæ *Isidi Aegyptiacæ*, quam in bouem conversam fabulantur; aut quę *Acheloo* potius, qui & [p] fluvius fuisse dicitur & bos; siq; spectes eximiam loci fertilitatem, *Isidem* potiùs dices hic fixisse illud Cornucopiæ, quod poetę ascribunt boui-fluvio *Acheloo*. Nec ideo mirum, si his tantis trium elementorũ delicijs, simul'q; doctissimorum virorũ commercio ita capti fuerint olim Reges Angliæ, ut hunc locum imprimis legerint, cùm ad [q] publica regni gravissima negotia, quæ Parlamentis hîc habitis transigere solebãt, tum ad privatum [r] sui recreandi secessũm; Cujus caussâ speciosissima [s] hic habuerunt palatia, quorum adhuc parietinæ, & antiquo *Bellimontis* [t] nomine superbiunt; & multò magis *Richardi* primi

[p] Ita enim Oxonia, *Brit.* Ryd ichen, id est vadum *Isidis*, aut *Bovis*, Nam & Merlinus tempore Regis Arthuri *Vadum boum* nominat, & Monumetensis ubi de Arthuro, agit utrumq; nomen promiscue usurpat. sic Thracium *Bosphorum*, (idest *bovis vadum*) ubi Darius copias transportavit, Germ. *Ochenfurt* & nostrã Oxoniam nominant. Neander. in Geograph.

[q] *Etheldred.* circa annũ 1000. de ejectione Danorũ. Concilia *Canuti, Edmundi, Stephani*, H 2. de Tho. *Beketto* proditore, H 3. de *Baronico* bello. & similiter Synodi celebriores de controversiis fidei.

[r] Hic enim plerumq; festivitates maximas & solennitates Natalitias celebrabant. Mat. Paris & alij passim.

[s] Extra portam civit. Borealem iam *Beumont* dict. cui adiacentia latifundia (quæ nunc Novum parcum dicimus) præstiterunt vivarium. Nescio an & hæ ædes fuerint quas *Henricus de Hanna* Provincialis Carmelitis suis impetravit, a Rich. Romanorum Rege an. 1254. *Baleus* Cent 4. nam ait fuisse Oxon. in vico de Stokewel, qui vicus hac fuit olim.

(Regis Angliæ) ortu, quē propter gloriam bellicam, animiq; miram celsitudinem *Cor leoninum* & sui & exteri nominarunt: vti & alteræ vicinæ ædes (Regales verè dictę) [r] alterius *Richardi* Regis *Cor leoninum* iactant, magnificè sepultum.

Quibus propinquum est, quod itidem Principibus iam transeuntibus conspiciendum se à dextra ostentat, *Collegium Glocestrense*, *Benedictinorum* olim prudentiâ celebre, qui è singulis suis vbîvis Cœnobijs [t] hîc Monachos alebant ad bonas artes (quas postea apud suos profiterentur) addiscendas. Sed publica Cœnobiorum ruina has etiam ædes plusquam cœperat involuere, nisi loci opportunitas eas ad meliora [u] Academicorum studia reservârat. Quâ fortunâ vtinā par esse poterat, quæ loco vicina, sed loci opportunitate, & amænitate, adeo etiam & nominis gloriâ multó erat superior [x] *Ousneia*! quâ concilia olím totius cleri Anglicani Ecclesiastica celebrari solebant, quâ Reges & Legati regiè excipi, nisi fortè Legati Romanenses, qui vt Regni nostri hirudines raró Academię nostrę gra-

[r] Richardus Romanorum Rex, & Cornubię Comes qui hic Abbatiam Regalis loci (nunc *Rewley* pro *Roy-lieu*) nomine celebre fundavit, cuius cor ibi sepultum narratur. Sed Matt. Paris ait cor eius sepultum in Ecclesia fratrum minorum Oxon.

[t] Inde factū vt plures celebrentur eruditi è secta Benedictinorum, quā ex reliquis omnibus monachorum sectis.

[u] Clariss. n. Eques *Tho. Whitus* Col. *Divi Johannis* fundator huius etiam fatum redemit Musisq; dicavit.

[x] Sic dicta celeberrima Abbatia Iside circumfusa extructa 1129.

ti; quod non sine vitæ periculo expertus est y Otto Cardinalis à latere Legatus, hic tanquã in Carcere z suo *Tulliano* à studiosis armatis obsessus, qui sui tuẽdi causâ (fratre priùs interfecto) noctu amnẽ Isidis transnatare & *Woodstochiam* vbi *Imperator Constantinopolitanus* cum Rege tum erat, confugere cogebatur. Sed audaciam istam luissent Academici nisi omnes Archiepiscopi & Episcopi regni cõvenissẽt & furentẽ Cardinalẽ placassẽt, *vt salvaretur status clericalis* a *Vniversitatis*, veluti *secundæ Vniversitatis Ecclesiæ*. Verùm fati postea furorem pacare nemo potuit, nec ab hisce tàm magnificis ædibus avertere, cuius adhuc sublimia campanilia, turres conspicuæ, parietes pyramidesq; immaniter eminentes, jam sine tecto, cœlo patentes, cœlestia videntur numina testari,, eorumq; hominum duritiem lugere, qui tam illustria habitacula, é quibus meritò impuros spiritus ejecissent, maluerint b Cornicibus, Picis, Palladisq; noctuis, quàm Musis ipsiq; Palladi cõsecrare. Et id genus quidẽ obstreperæ aves ante extructum Monasterium, istius loci incolæ fuisse,

y Anno 1238 Mat. Paris.

z Erat enim Cardinalis titulo *Sancti Nicolai in Carcere Tulliano.*

a Nota prærogativam Academiæ Oxon. eo seculo, nam tunc temporis Vniversitatis honorificum nomẽ tantum concedebatur huic & *Parisiis* & *Patavinæ* Acad: vide Cambd. in Oxon: & ideo hic, vt etiam ad annum 1257. Matt. Paris. Oxonium appellat *secundam Ecclesiæ Catholicæ, vniversitatem.*

b Quarum vix vspiam locus abundantior

c Leland. commen. in Cygneam; Cant. & Holinsh.

d Erat ea vxor *Roberti D Oilii* (qui H. 1. a cubiculis) quæ viro persuasit vt Abbatiam ibi extrueret.

e Leland. dicit Ecclesiã ibi sacrandã fuisse Seruatori, at gerit nomen Sanctæ Mariæ nam Pontificiorum fraude Maria quæ Seruatorem tulit in mundum eum fere sustulit e mundo, eiusq; memoriam nomenq; ablorpsit.

f Extructum a Roberto D Oilio nobili Normanno tempore Gulielmi Victoris, qui ei hic ampla latifundia donarat huic è fratre Nepos hæresq, is erat, qui *Ousneiæ* fundavit Monasterium idemq, Ecclesiam. Sancti Georgij in Castro extruxit.

[c]perhibētur: quarum assiduis clamoribus, quum infestaretur nobilis eademq; ditissima fœmina [d] *Editha, Radulphus Frideswidæ Monachus*, subdolus insinuator, matronæ credulæ persuasit, non aves fuisse, sed animas, (fœminarum credo adeò garrulas) quæ eius pietate liberari (quod certissimè fieret, si hunc locum Monachis [e] sacraret) è purgatorio tam streperé flagitabant; quo impetrato, certum est earum plumas purgatrici flammâ nũquam postea vstulatas. Sed inter ista monumentorum cadauera, quæ adhuc quasi insepulta jacent, vt fragilitatis suæ monerent homines, quorum latera non sunt è saxo, nec è trabibus nerui (ideoq; *Non indignemur mortalia corpora solvi; cernimus exemplis oppida posse mori*) nullum sublimiùs caput attollit, quam [f] Castrum Regium, occiduâ Civitatis regione procul conspicuum, cujus, in colle edito sublimis Pharos ceruicem quasi altiús exerit vt contueretur tantam Majestatem jam vrbem adpetentem, & catervas multò gratiores secum aducentem,

quàm

quàm quibus olim á f Stephano Rege concutiebatur, cum *Matildis*, bellicosa Imperatrix, hostem securé obsidentem fœmineo illuderet ingenio, noctùq; perpetuâ nive candenti, milites suos vestibus candidis amictos per *Isidem* con gelatum educeret incolumes.

Inter ista spectacula quæ in omnium oculos procul incursabant, Principes ad vrbem properant, quantùm quidem patiebatur infinitus hominũ incursus, qui tam confertis ordinibus in viam *VVoodstochianam* conglomerabantur, vt equis interdum progressus vix testudinei copiam facerent, nec *Oxoniensem* tantùm sed totius gentis populum confluxisse crederes. Suburbia tandem *AEgidiana* introeuntibus Academicorum ordines (phalangibus altero platearum tractu pulchrè dispositis) gratulabundi comparent, adeò vt Templum quod extremas ibi metas Suburbij munit, jam tantùm antiquitate gloriosum g Diuiq; Tutelaris, cujus nomen præbet, fatumq;

f Obsederat eum Rex à festo Mich. ad festum Nativ. Neubrigensis lib. 1. cap. 10 quo tempore Ecclesiam *Sancti Thomæ* Suburbanam excitavit, quia Parochiani *Sancti Georgij*, propter obsidionis moram Ecclesiam suam adire non poterant: Hist. *Ousneiensis*.

g *Diui Ægidij* quem legenda (quã mentiri ne putes) dicũt Athenis, & regia stirpe natum & eruditum, sed gloriæ seculi atq; vrbis eremum prætulisse: circa an. Dom. 700. cumq; a Deo precibus flagitasse, ne vnquam a gravi vulnere (quod fortè acceperat) sanaretur vt ita virtus in infirmitate manifestaretur. Vincent. *Bellov.* hist. lib. 24. c. 134. hinc fit vt vulneratorum & claudorum patronus habeatur, ejusq, fana extra vrbis mœnia plerumq; sint.

vnà ferens (erat enim olim Athenarū nostrarum primaria [k] Ecclesia, jam autem in agros ferè ejecta) gloriam, ab Academicis suis illuc jam confluẽtibus videretur sperare sibi reducẽ. Primæ quidem ibi eorum sistuntur series, qui nondum quatuor annis Artibus Liberalibus in Academia impẽsis [l] nulla graduum insignia susceperant, verùm togis Academicis, & plerique omnes quadratis conspicui pileis: quibus suis etiam succedunt ordinibus, quotquot eruditionis commẽdatio, gratiáq; Academię ad Illustres graduum dignitates, in quovis disciplinarum genere evexerat; Florentes Baccalaurei *Artium*, *Iuris*, *Medicinæ*: Clarissimi Artium Magistri: dignissimi sacræ Theologiæ Licentiati & Baccalaurei: Venerandi Doctores *Iurisperiti*, Medici, *Theologi*, quo perpetuo omnium ordinum ab infimis ad summos successu, mirabilis eorum multitudo longitudinem Suburbiorum ad portam vsq; Borealem, indéq; vicissim, per ipsam vrbem ad portam vsq; Civitatis Australem, spectabiliter protensa, singuli pro graduum varietate, varijs Facultatū insignibus splendidè induti, exornabant. Atque hæc quidem illa prælecta indum...

[k] Sed alio tum nomine sacrata, non Ægid. vltra quam *Nunc seges est vbi Troia fuit* Danos enim ibi omnia vastasse, ideoq; *Alfredum* Musas intra mœnia, vtpote tutiora, conclusisse ferunt hist.

[l] Non graduatos dicere solemus.

ta in quibus *Matthæus Parisiensis* refert *innumerabilem multitudinem* Oxoniensium anno 1252. adeò honorificè Archiepiscopum Cantuariensem natione Gallum Academiam invisentem excepisse, vt Clerici alienigenæ (quorum multos secum adduxerat) *Vmbratiles* viderentur & ab eo dicerentur: *& Oxoniam meritò Parisiorum æmulam habendam esse Archiepiscopus confiteri cogeretur*. Quorum primos jam ordines dum Principes contemplantur, primisq; congratulantium acclamationibus delectantur, Collegiũ *Divi Iohannis*, nobile literarum domicilium (quod Dominus *Thomas Whitus Prætor* olim *Londinensis*, opimis reditibus locupletârat) faciles eorum oculos speciosæ structuræ adblanditione invitat; moxq; & oculos & aures detinet ingeniosâ nec injucundâ lusiunculâ, quâ clarissimus Præses cum quinquaginta, quos alit Collegium, studiosis, magnâq; Studentium conuiventium cateruâ prodiens, Principes in transitu salutandos censuit.

Fabulæ ansam dedit antiqua de Regia prosapia historiola apud Scoto-Britannos celebrata, quæ narrat tres olim Sibyllas occurrisse duobus Scotiæ proceribus *Macbetho* & *Banchoni*,

&

& illum prædixisse Regem futurum, sed Regem nullum geniturum, hunc Regem non futurum, sed Reges geniturum multos. Vaticinij veritatem rerum eventus comprobavit: *Banchonis* enim è stirpe Potentissimus *Iacobus* oriundus. Tres adolescentes concinno Sibyllarum habitu induti, è Collegio prodeuntes, & carmina lepida alternatim canentes, Regi se tres esse illas Sibyllas profitentur, quæ *Banchoni* olim sobolis imperia prædixerant, jamq; iterum comparere, vt eâdem vaticinij veritate prædicerent *Iacobo*, se iam, & diu regem futurum Britanniæ felicissimum & multorum Regum parenté, vt ex *Banchonis* stirpe nunquam sit hęres Britannico diademati defuturus. Deinde tribus Principibus suaves felicitatum triplicitates triplicatis carminum vicibus succinentes, veniámq; precantes, quòd alumni ædium *Divi Iohannis* (qui præcursor Christi) alumnos Aedis *Christi* (quo tum Rex tendebat) præcursoriâ hâc salutatione antevertissent, Principes ingeniosâ fictiunculâ delectatos dimittunt; quos inde vniuersa astantiũ multitudo, felici prædictionum successui suffragãs, votis precibúsq; ad portam vsq; civitatis Borealem prosequitur.

Ibiq; extra muros eorũ conſpectui ..o ſe à læva oſtentãt Illuſtria Colle..n, alterum *Trinitati* ſacrum, alterum *..liolenſe*; quod gloriatur potiùs, quòd *..mfredum* ducem *Gloceſtriæ*, *Henrici* ..arti filium virtutum meritò *Bonum* ..gnominatum, Academiæ noſtræ lu..dum atq; patriæ Sydus, nomenq; ..nquam obliviſcendum [h] educârit, ..àm quòd [i] *Cranmerum* Archiepiſco..um, *Ridlæum*, *Latimerum* Epiſcopos, ..s præ foribus (vt *Eliam*) igneis ve..culis cœlum ſimul petentes conſpe..rit. Sed jã Fundatoris imprimis *Ba..li* Regis Scotiæ nomen jactat, quaſi ..m olim Scotia ſuos Reges Acade..iæ noſtræ propitios in *Baliolo* ſuo ..oſpõderit, quod in *Iacobo* noſtro ..m feliciter appropinquante præſti..t.

Atq; iterum inquam feliciter; quid ..im morer [k] Monachorum fabulas, ..i hanc ipſam portam borealẽ, quã ..greditur *Iacobus* Regum feliciſſimus ..tentiſſimúſq; Regibus prædicarũt ..felicem? Eſto enimvero quod [l] nar..nt (qui non ſemper narrant verum) *..garum* Regulum has eaſdem *Frideſ..dæ* ædes animo adpetentem nefario ..quas optimo Rex optimus iam itu-

rus

[h] Bàlæus Cent. 8. c. 1.

[i] Religionis cauſa ſublati hi erant flã. mis Pontifi. ciorum, qui peritiſſimi ſunt ſpagerici, igneq. & ſulphure omnia ſolent perficere.

[k] Cambdẽ in Oxon.

[l] Frideſwide hiſt. & Legẽda Sanctorũ.

rus, in ipsâ hâc [m] portâ cœlitus pe
culsum cæcitate: Si qui tamen Reg
Angliæ *Oxoniã*,(quod fertur) ideo in
sere formidârint, necesse est fateātu
aut *Algari* scelera spirâsse, aut supers
osâ cæcitate animi, cæcitaté oculo
preme fuisse. Quāquā qui ista scrib
mihi potiùs cęcutire videtur, quū om
nes omniū historię testētur, etiā an
Henricū 3. (quē aliqui *Oxoniā*, salutat
Frideswidâ, primò venisse putant) v
ferè quenquā Regū fuisse, qui *Oxon*
nō inviserit modò, sed etiam (quū P
latia, vtì diximus, hîc habuerint) fr
quētârit. Crederem ego potiùs Prin
cipibus & animos & oculos eò limp
diùs perspicaces fuisse, quò libenti
huc advenerint, modò hoc anim
quo, & bis, felicissimæ memoriæ *Di*
Elizabetha, jámq; Regum optimus I
COBVS primùm venerit, vt & Civiu
oculos benignitatis suæ conspectu r
crearēt, & Academicorū animos jud
cij sui Lydio quasi lapide explorarent

Certè ingresso jam *Iacobo*, sensit C
vitas quiddam se amplius capere, q
quod murorum suorum angustijs cō
prehendi posset: Senserunt omniu

[m] Hinc liquet errare eos qui Isis dis vadum muro cinctū a *Gulielmo Victore* asserunt, & non antea: multo magis qui ab Edw tertio, quod alij coniectant, quod eius insignia Anglica cū Gallicis mista observēt in Portis, quod factū quia Rex Ed. quædam vectigalia Civitati concesserat ad muros & portas vetustate corruentes reparandū, quod cum Cives facere negligerent, Cancellarius Academiæ authorita Regia, computo vectigaliū a ciuibus exacto, muros resta randos curauit, Ex Charta Ed. tertij in Arch. Acad. & Censuali libro *Gulielmi Victoris*, mentio est 24 domoru muralium, ideo muri erant ante id seculum.

pec

pectora tantâ se lætitię magnitudine intumescere, quantâ, nisi in faustas acclamationes, lętáq; lacrymas erumperent, ipsa impetu disrumperentur. Quibus Rex vndique cinctus ita exultantium vocibus, vt ei facilè, & ex ipso vultu appareret gratulatio non ingentior fuisse quàm verior, quum tandem attigisset [n] *Quadriviale Forum* (celeberrimum quidem vrbis vmbilicum, & olim [o] arce, in terrorem Academię à civibus extructâ, sed ab *Edwardo* Primo eversâ, nobilem, & huiúsq; primario Civium [p] Templo, & *Porticus* [q] *Non pecuniariæ nomine*, magníq; feriantiũ concessu famosum) prodijt hîc in conspectum Principum Regius linguæ Grecę professor, *Dominus Doctor Perin*, qui suo Græco idiomate, paucis quidem, sed perquàm disertis verbis, ex sublimi suggesto salvere jussit IACOBVM *Britanniæ, Galliæ, Hiberniæ Regem, ut longè optimum, ita multò felicissimũ; Reginam de in, Serenissimã, & Regiam vtriusq; prolem, vt summæ spei, ita communis expectationis dignitatem & excellentiam. Et quoniam sem-*

n Corruptè Carfox quasi *Quatervois* a quatuor viis, quod illinc versus Quatuor Primarias Ciuitatis Portas despectus & platearum ordo sit pulcherrimus: alij *Caier Boso* dictum putant quasi *Ciuitatem Bosonis* quem consulem hic fuisse tempore *Arturi Regis* refert Monumetẽsis.

o Charta Ed.1 an.reg. 14, Ian. 20

p S.Martini dicto; Ciuiũ.n. distincta templa a studiosorũ, qui præter quædam Templa toti Vniversitati communia habent etiam in singulis Collegiis sua Templa, Cives etiã olim 20. parœchias & Templa habuerunt, sed ex eo numero, 5. interciderunt scilicet S. *Georgii, Michaelis ad Austrum, Bradochi, Edwardi, Mildredæ*, ex Arch. Ædis Christi, & Acad. etiam. q *Vulgo Pennilesse bench.*

cincta

" poris angustiæ longas de Regijs virtu-
" bus dicendi ambages præcludebant, su-
" cinctè statuendum censuit, nihil esse v-
" ad Regum Rerumq; publicarum securit-
" tem aptius, vel ad gloriam uberius, vel a-
" ipsam felicitatem accommodatius (qua-
" rerum Reges, qui sunt optimi, videntu-
" semper sitientissimi) quàm, non solum i-
" sos speciosissimâ bonarum animi & corp-
" ris venustate ornatos incedere, sed & C-
" vitates, & Cives, quibus imperant, in v-
" nitate & concordiâ retinere, sinceram i-
" sos in Deum pietatem & religionem ed-
" cere publica privatorũ Nobiliumq; em-
" lumenta, potiùs quàm sua quærere, adeo-
" studia bonarum literarum earumq; stud-
" osos ita cumulatè excolere, & exornare
" ut nihil inter subditos eorũ vel ad corpo-
" tranquillitatem, vel animi salutem, vite-
" riùs desideretur. Quæ omnium virtutu-
" verè Regiarum exempla, cùm in Regi-
" Maiestate ipso sole fulgentiora omnes su-
" piciant, nihil nostræ conditionis homini-
" bus aliud iam reliquum videri, quibu-
" tanta affulsit beneficentiæ Regiæ copia &
" magnitudo, quàm præsentiâ optimi opt-
" tissimiq; Principis triumphare, Deoq; Op-
" timo Maximo gratias (quæ concipi possũ-
" maximæ) agere & habere, eũq; impensiu-
" rogare, ut Regi, post secula in summo fa-
" stigio felicitatis exacta, immortalem con-

ceda-

*lat in cœlis beatitudinem, vbi cum om-
bus Cælitibus, tanquā stellæ firmamē-
in omnē secularū æternitatē resplēdeat.*
Quâ salutatiunculâ finitâ, dum ad
Edem Christi (quę portę Civitatis
strali ad lævam adiacet) locum *Pa-
io Curiæq;* destinatum, progrediun-
Principes, Plateæ, etsi peramplæ,
nores tamen quàm quæ hominum
quasi effusa examina continere
ssent, in domorum omniū fenestras
ædiū cacumina exundant, è quibus
diq; evolat lætissima triumphantiū
gestientium vox; vt quod de adven-
Cæsaris olim poeta, nūc paucis im-
tatis verbis, de *Cæsare* nostro verè
gusto vsurpari possit.

*Hic fuit ille dies, quo campus, & ar-
bor, & omnis (nuru.
Splenduit Angliacâ culta fenestra*

Vt si hinc in Rege, conspicuam vul-
serenitatem, illinc in populo, in-
dibilem vultûs, vocis, pectorisq; a-
ritatem perpendas, meritò dubites,
um Regi, tam amantis populi con-
ctus, an populo, tam benigni placi-
; Regis, fuerit iucundior. Regina
ò vnâ cum Britanniæ totius orna-
nto, *Henrico Principe*, quàm intimè,
stis publici officij indicijs, gaudio
mulceretur, toto itineris processu,
non

non modò mirificâ & amabili fronti
iucunditate, sed frequenti etiam voci
testificatione, totiúsq; corporis suavis
simâ inclinatione patefecit.

Gliscit hîc mihi animus in tam di
lectę Heroïnę laudes paululùm expa
tiari: sed vt infirmus oculus solé fe
re nõ potest, ita nec acies ingenij, au
mei, aut cuiusquam, par erit tam illu
stres virtutum radios contemplando
Verbo tamen dicam vnus, quod fact
experiuntur omnes; siue corporis pul
cherrimi fabricam spectemus, siue a
nimi pientissimi virtutes, siue constan
tem vtriusq; Maiestatem cum summ
morum suavitate contemperatam,

(*Tam bene conveniunt, & in vnâ se*
locantur
Maiestas & Amor.)

neminem esse vspiam fœminarũ dig
niorem, quæ *Divæ Elizabethę*, (ętati
suę miraculo) succederet in Imperio
quàm *Annam* nostram Serenissimam
quæ (si qua mortalium) eam omniu
virtutum celsissimarum laude adęqua
vit. Scilicet ita Deo visum est, vt tecu
tandem,[r] *Dania*, in gratiâ rediret Bri
tannia, cui maximas olim clades illa
tas, maximo hoc compensâsti benef
cio, quo, non pręsentes modò Regin
fruimur (quod encomiorum optimu

[r] Regina enim *Anna*, *Frederici* secundi Danię Regis filia.

es

ſt) optimâ, ſed ex ſobole etiam feli- ſſimâ, ęternam poſteris felicitatem ręſagimus. Iſtiuſmodi quidem cogi- tionibus animos paſcebāt ſuos prę- antes Muſarum alumni, dum interim agnifico agminis Regij adparatu o- los paſceret illiterata plebs, quam, ſplendor voluptate, ita tanti quaſi xercitus in longum protenſa ſeries dmiratione percelluit. Sed de ex- rcitu non laboro; Ducem ſequor, qui m tædio viæ perfunctus, Palatium nto Rege (ſi quod vſpiam terrarum) gniſſimum ingreditur,

Non capit Auguſtum Mantua, Roma capit.

oſpitium illud quidem, vt olim à re- bus ad literatos ſuſcipiendos, ita elicisſimâ talione) à literatis ad Re- es iterum excipiendos deſtinatum. ametſi enim *Wolſæum* ſpecioſiſſimæ ructuræ authorem prædicet, quo no- ine tum recens *Cardinalis Collegium* dijt, Collegij tamen Fundatorem ium non agnoſcit quàm *Henricum* *avum*, cujus erga literas beneficé- â (*Wolſæo* licèt omnibus fortunis de- rbato) & AEdes iſtæ literis, & AEdi- us iſtis opimæ ſuæ poſſeſſiones ſunt ndonatæ: Ideóq; aliquandiu *Colle- um Regium* nominabatur. Poſtea ta- men

men potentissimus Rex, ne in suũ no-
men honorem fundationis videret-
transtulisse, quẽ *Cardinali* abstulisse
nec *Regis*, nec *Cardinalis* nomini dic-
tum voluit, sed omnium supremo Re-
AEdemq; *Christi* nominavit. Et ad a-
gendum Collegij decus, ejus Eccles-
Episcopalem dignitatem primus a-
dixit; Decanum cum octo Præbenda-
rijs præfecit Collegio: In quo por-
(præter Nobilissimorum juvenum i-
gẽtem multitudinem, qui ibidem pr-
vato parentum sumptu literis opera-
dant) publicis Collegij reditibus, Stu-
diosi Centum (è quibus pleriq; Mag-
stri in Artibus, & in Theologiâ gra-
duati) aluntur; Sacellani octo, oct-
Symphoniaci, Choristæ totidem, pu-
blici præterea AEdium famuli perqu-
multi, Pauperes etiam grandævi, no-
honestioris viginti quatuor, quibus
p fronti spicio Collegij & Hospitiũ pe-
quàm decorum, & alia omnia ad vit-
victumq; necessaria, honestè supped-
tantur. Tantis ferẽdis sumptibus pro-
ventus suppetunt opimi, qui binis,
minimò, librarum millibus (idq; vet-
ri æstimatione) censentur; vt nihil a-
gloriosissimum totius Europæ mon-
mentum videatur desiderari, si, velu-
à Rege olim facta est ad tam illustr-
vsu-

p Collegium enim ad Portæ Australis orientalem. *Ptochotrophium* ad eusdem Portæ occidentalem partem.

ſus tam larga ſredituum conceſſio, ita deinceps ab aliquo Rege (quis enim alius tanto operi par erit?) externa ęficiorum perfectio ſperari poſſit. Siquidem *Wolſæus*, qui nihil potuit niſi nuſquam Regium animo ſuo pręſtitu- re, poſt varia alibi palatia extructa quorum omniū ſuperbia quo autho- re, quātóq; animo locata fuerint, pro- cul intuentibus facilè loquuntur, jam tandem ad *immenſa & vaſta mentem verſans*, (vt de hoc eius cępto loquitur Polidorus) hic loci, vt Muſis arcem magnificentiſſimā, ita magnificentiæ ſuæ ſummum apicem, & gloriæ ſuæ æternum teſtem figere ſtatuit. Nam & antea *Weſtmonaſterij* Regiam ᵒNovam nunc ᵖ*Aulam Candidā* à ſummo ſplē- dore dictam, quâ vnicâ Reges *Londini* degentes delectantur) extruxerat, & *Curiam Hamptonienſem* in agro *Midleſexiæ*; quæ quantum alias vbiuis ædes Regias antecellit, nemo neſcit; vt mihi viſus ſit *Wolſęus* quaſi natus ad ſplendida Palatia erigenda, quæ Re-

o nam & vetus ibi Regia eſt, olim Regum primaria ſedes, iam vero ad vſus forenſes & Parlamentorum conventus transfertur.

p Nam tum ædes Eboracenſes dictæ, quia ad eam ſedem ſpectabant: quas cum ab Eccleſia H. 8. extorquere cuperet, Wolſæus dixit, *non ſuas eſſe ſed ſucceſſorum* *ſuorum ædes, ideoq; iure alienare non poſſe*, cui Shellæus Iuris Municipalis Iudex, *etiam* (inquit) *potes in forma Iuris transferre*: *at* (inquit Card) *poſſumne in forma bona conſcientiæ*. Vtinam qui ius profitentur, aliquid etiam profiterentur Conſcientiæ, nec ita ſub nomine Iuris, iniuſta conſulerent. In vita *Wolſæi* per Georg. Cauendiſh.

ges semper haberent aut Domino
aut Hospites.

Certè *Wolsęum* structorem dicer
mihi idem est ac structuram magni
centissimam dicere; vix enim quicq
habuit illud seculum cum isto Præsu
aut animi, aut opum, aut operum ma
nitudine cóparabile. Nec animo cel
or erat, quàm titulis honorificis, *Re
ni Cancellarius, Legatus à Latere*, Car
nalis, Archiepiscopus, Eboracensis, vná
Wintoniensis Episcopus & *Episcopatu
Bathon.* & *Wellen. Wigorn.* & *Herefor
Administrator usufructuarius*[p]; *Abb
etiã Sancti Albani*; erat deniq; (vt ve
bo dicam) quicquid esse voluit; adeò
(si istiusmodi rerum [q] perito æstim
tori credamus) annui proventus ej
pluris fuerint, quàm si omnes huj
Regni Episcoporum, atq; etiam De
norum possessiones hodiernæ in vn
aliquẽ cõferretur. Huc accedit qu
opes & prædia nactus sit quadragin
Monasteriorũ, quæ expressâ [r] *Papę* c
cessione demolitus est, vt eorũ emol
mẽta Collegijs extruẽdis impẽder
Quod equidem singulare nefas (inq
Virgilius) *effecit vt Romanus Ponti
gratis in Anglia malè audiverit*. G
tis, id quidem angit; aliàs enim *sing
lare nefas*, si quid Papæ lucri inde fu

cr

p Godwin. Episc. Land. lib de Episcopis totius Britanniæ.

r Ergo in Papam (cujus exemplo didicit *Henricus octavus*) vertat stylum *Sanderus* qui illud Regis Apothegma mire exagitat dicentis, *Corvorum nidos esse penitus disturbandos, ne iterum ad cohabitandum convolent*. Sand. Schis. Angli. l. 1,

euiſſet, minùs hominem commoviſ-
t. Verum benè habet quòd homo
alus idemq; Pontificius, Pontificem
on ſacrilegi facinoris participem
ntùm, ſed & [r] *ſacrorum templorum*
orumq; ruinas impiè nefarieq; edendi,
approbatorem & Authorem agno-
at. Quanquam, vt ingenuè dicam,
genué dicit pauca de *Wolſæo* Po-
dorus, in quo (vt et in alijs, paſſim)
vidi potius obtrectatoris perſonā
uam fidelis Hiſtorici induiſſe noui-
us. Illud verò præ cæteris etiam ve-
ratorié, quum in eo exagitet quaſi
m omnium abſurdiſſimam, *quòd*
omo iuris imperitus ſederit pro Tribu-
ale, iuſq; dixerit, hoc eſt, quòd Sum-
us Regni Cancellarius fuerit. Er-
s Polydore, erras: Nec enim *Iuris im*
ritus erat, neq; tamen ad id mune-
s perité obeundum peritia iuris ita
quiritur. Fuerit is Fortunæ [s] ingen-
s ſuæ incantamentis faſcinatus ni-
ium; fuerit gloriæ, vti dicis, appe-
ntior æquo; at ſi ingenij dotes tàm
abuiſſet temperatas, quàm habuit
uſtres, quantum aut fortunæ habu-
aut gloriæ cupijt, tantum & meru-
et. Novit verò *Wolſæus* Cancella-
e Curiam vt dici ſolitam, ita & *Con-*
ientiæ curiam eſſe debere; eò verò
ple-

[r] Idem loco citat & *id factum* (in-quit) *Rom. Pontificis aſſenſione & Authoritate.*

[s] Nam omnia non domi modo, ſed & foris pro arbitrio potuit. Accuſabatur *Wolſæus* quod ſcriberet *Ego & Rex meus*; Sed Rex agnouit & ſe & Regem Galliæ a *Wolſæo* regi: Polyd. loc. cit.

plerunq; plus conſcientiæ æqui-
tiſq;habere, quo minus *Iuriſperito*
reticulis perplexa redditur. Nam
eum in finem Reges Angliæ, Curia
hanc reliquis Legum Municipaliu
Tribunalibus ſuperiorem eſſe volu
ĩũt, vt ſi quid illic ex rigore Iuris pe
cetur, hîc ex æqui boniq; conſcient
corrigatur. Qua in re *Conſtanti*
nobile exemplar ſequuti ſunt, qui o
nes ſuas Leges imperfectas eſſe vol
it, vt inde appellarent ad Epiſcopos.
deòq; vt Anteceſſorẽ *Wolſeus* habu
in eo Munere Archiepiſcopũ Cantu
arienſem, ita ab initio homines [a] *Th*
ologi & è [b] *Clero ſelecti* eadem ſemp
ſubſellia occuparũt, vt qui ex jure D
& jure gentiũ æquitatis moderatio
& optimè callerent & lubentiſſim
exequerentur. Néq; vero *Wolſeus*
iſtarum Dignitatum ſuarum prove
tibus elargiendis parcus erat, in q
bus comparandis tam erat ſtudioſu
quod (vt cætera prætereeam) quotid
anæ familiæ immenſi ſumptus ſatis i
dicant, in qua (quod in viro ſubdito
dem ſuperat) aſſiduo famulitij ob
quio aderant, *Comes vnus*, *Baro*
novem, *Equites & Armigeri*, mul

[a] Olim non tantum Cancellarii, ſed ſummi etiã Angliæ Iuſtitiarii, & legum Municipalium iudices Clerici ſolebant eſſe. Ita *Hubertus* Archiepiſcopus Cant. *Gulielm.*. Epiſcopus Elienſis, *Epiſcopus* Winton tempore Regis Iohãnis.
[b] Inde Coiudices Cãcellarii dicebantur olim Clerici in Cancellaria] & Magiſtri Cancellariæ quia plerũq; Doctores erant, nam Doctor & Magiſter idem ſignificabant: Inferiores autẽ ſcribæ, qui iam ſex Clerici dicu tur, *Cleriguli* tum dicebantur.

urimi, alijq; non pauciores quàm adringenti; homines adeo omnes rporis animíq; lineamentis cōmē-bilcs, vt etiam ex [f] inferiori ejus fa-ulorum ordine, Rex ſexdecim ſimul ſelectiſſimi Satellitij ſui numerū co-taverit; cæteri verò omnes eo meri-, vt à *Wolſæo* jam declinante mone-ntur, ne cuiquam infra Regiam dig-tatem dignarentur famulari. Sed cum rerum humanarum rotam ver-ilem, & fortunæ luſus!

uem dies vidit veniens ſuperbum,
Et in ipſo ſplendoris faſtigio collo-tum;
unc dies vidit fugiens jacentem.

Fortu-íſq; ſuis [g] omnibus detur-ba-m inopinatò. Tantum & voluit fatū, potuit offenſa Regis.

Iſta primi Fundatoris fortuna; do-íſq; hæc Domino non diſſimilis, quo m vnà (quaſi ejus culpam lueret) in edio ſurgentis glorię progreſſu, pię aturè interrupta elanguit: ita tamē quâ perfecta eſt, florentiſſimi *Wol-*gloriam præ ſe ferat, quâ etiā im-rfecta, ex ipſo imnani parietum & ndamentorum circuitu, videatur ca-ntis Domini magnitudine ſuperbi-Areas enim Quadrangulares eti nnùm quatuor numerat, adeò om-

[f] Vita Wolſæi per Cavendiſh.

[g] Adeo vt a *Doctore Higdeno* præfecto Collegij ſui Oxon; cui tot millia librarum impenderat, minimam 200[l]. ſummā acciperē mutuò congeretur, ad famulorum aliquot remunerādos. *Cavendiſh* ibid

nes amplitudine pulchriſq; vndiquáq; ex quadrato lapide ædificijs ſpecioſas, vt tres minores perfecta Collegia laude adęquēt. Quarta verò, quæ ingreſſu prima, & ſpecie primaria, ita totius ſtructuræ mirabili artificio ſpectabilis eſt, vt cenſeas tam Auguſtis Principibus tam auguſtum Hoſpitium meritò accomodatum. Primùm enim exteriùs Regio ſe offert conſpectui turris, quâ frontiſpicium ornatur, ampla & colũnis Corinthiacis ſpecioſa, qualẽ *Pindarus* requirit, πρόσωπον χρὴ θέμεν τηλαυγές, ideo famâ celebrior, quaſi nõnihil fecerat ad eum deprimendum, à quo ipſa & excitata fuerat, & ornata; Rege quippe indignante quòd, quũ inſignia tàm *Regis* quàm *Cardinalis* magnificè præfigerentur, *Cardinalis* ſuperiorem locum occuparent. Cujus inſoliti faſtus eò magis admiratio ſubit animũ, quum feneſtra (quæ inde non procul in frontiſpicio pulcherrima eſt) alium in Cardinali animum arguat, vbi ſupra ſua inſignia, politiſſimo opere exſculpta, & columnis Cardinalitijs galeróq; ornata, adſculpi voluit Moloſſum (cujuſmodi lanijs in vſu, lanij enim filius habebatur) ovinam ſcapulã arrodentem, quaſi nec ſui immemor, nec parentelæ pudens: niſi quis potiùs

in

in contumeliam posteà (quod nō credidcrim) adjectum suspicetur. Quanquam non ignorem & aliâ sculpturâ ad fenestram itidem quum in Gallia Cardinalis Legationem splēdidè obiret, non dissimilem contumeliam perpessum, vbi in Cœnaculo suo reperit *Galerum Cardinalitium* & *Patibulum* juxta saxo desculptum. Cavend. in vit. Wols.

Turrem verò subingressis, interiùs Areæ patet spatiosissima quadratura, ædificiorum numero, sublimitate, conformi structurâ, plumbeisq; tecturæ laminis, conspectui delectabilis; cuius pars adversa (vt etiam capacitatem agnoscas) Regiam præstitit, & Regi simul, & Reginæ. A læva, stant parietinæ, & quasi incunabula Templo Cardinalis nascituro, quod, nisi abortu perijsset, omnem, (vt ex primordijs videre est) magnificentiæ apicem attigisset. A Dextra verò, Collegij Aula (quâ *Anglia* ampliorem splendidioremq; non agnoscit) excelsis parietum fulcimentis elevata, & spectatissimâ laternâ vitreâ procul eminet. Huic verò interiùs adiacent (si id scire referat) AEdes Culinariæ, tot officinarum varietate ornatæ, tāq; supra fidem turriculis, pinnis, & parietum politurâ se ostentantes, vt citiùs

crederes Dynastæ alicuius habitationem, quàm obsonatorum Apothecā. Quod cuidam [t] extero subministravit scomma, qui *Wolsæū* subsannans, *egregium*, inquit, *opus! Cardinalis Collegium incepit, popinam absoluit*. Sanna vix è coquinâ deprompta, adeò sale caret. Citra medium areæ nuperrimè conspiciebatur *Fridesvvidæ* crux (in qua sacrum olim Academiæ suggestū) historijs etiam [u] exterorum nobilitata, præsertim quòd ad illam primò *Johannis VVicleffi* ejúsq; sociorum Evangelica tuba, [x] totâ ferè Academiâ ([y] quòd publicum Academiæ testimonium sub sigillo testatur) comprobāte, intonuit, vt intelligat Lupanar Antichristianū spurcities suas horribiles Academijs liquidò patuisse, multis ante [z] *Lutherum* lustris, quem nostræ, veræq; religionis parentem putidè mentiuntur. Sed ista crux nostrâ memoriâ corruit vetustate confecta: siquidem extructa fuit anno [a] 1268, idq; ab infensissimis crucis Christi inimicis, Iudæis. Die enim Ascensionis Domini, Cancellario

t Rod. Gual. Fox Mart. p. 1037.

u Crispin. de Actis Martyrum ad annum 1372. vbi patet quanta hic fuerit rabies Monachorū quod Wicleviste ex hoc suggestu docerēt *prius orandum esse pro Regis salute quam pro Papa.*

x Sc. Cancellarius, Procuratores, primarijq; omnes in magno Acad. cōcilio, vt merito Archiepiscopus tum Cantuar: dubitaret an vllus esset Oxoniæ locus Catholicæ hæresi relictus Crispin Ib. y Cuius verissimum est exemplar, quod Foxus habet in Martyrolog. etsi postea aliud vi fraudeq; extortum erat. z Etiam multis ante *Wiclefum*, qui *Armachanus* aliiq, heroes permulti eandem doctrinam Oxoniæ diu ante stabiliverant. a In archiuis & monument. Aca.

Aca-

Academię publicè concionãte in cœmiterio sanctę *Frideswidæ*, quo die annuatim omnes presbyteri parochiales solenni pompâ solebãt visitare Ecclesiam illam *Frideswidæ*, quasi Matrẽ, in precessione Iudęi crucẽ ferenti eripuerunt, eámq; cum cõtemptu fractã conculcârunt, Regis primogenito *Edwardo* tum *Oxoniæ* commorante. Rex, qui *Woodstochiæ* tum fuit, re cognitâ, ad perpetuã rei memoriã cruces duas perfici jussit Iudæorum sumptu, alterã argenteam totam deauratam, alterã marmoream fixam; argenteam autem Vniversitati dedit: hi versus in Tabula aurea appensi erant.

Quis mens author erat? Judæi; quomodo? sumptu;
Quis iussit? Regnans: quo procurante? Magistris;
Cur? cruce pro fractâ ligni: quo tempore? festo
Ascensus Domini; quis erat locus? hic ubi sisto.

Verúm en tibi de hoc *Wolsæi* opere, [b] *Foxi* censuram, vt tanti viri authoritas fidem faciat. *Tantâ* (inquit) *sculpturâ & lapicidarum subtilitate, operis maiestate, materiæ fulgore, aureis asteriscis, & emblematis undiq; enitebant omnia, vt si ad eum, quo concepta erant,* mo-

b Fox. Martyrolog.

modum omnia processissent, non modò studiosorum Collegiis omnibus, sed Regum etiam palatiis tenebras penè offundere viderentur. Quid hîc porrò hortorum elegantias morer, ambulacrorum varietates, virentium arborum ordinibus distinctas? Quid pascua fluminibus, flumina oloribus, piscibusq; commendata? Quandoquidem, etsi in hisce omnibus nullum isto Collegium vspiam sit beatius, maximorum tamē iam hospitum præsentiâ, certissimòq patrocinio omnes videantur aliæ superari felicitates, & illis olim Regijs è [e] Scotiâ beneficijs multó iam augustiora huc accessisse meritò videātur. Potentissimus enim Monarcha Collegij areâ iam potitur: quam ferè totam prætervectus, tandem equo descendit, vbi quum Cathedrâ Regali vnà cum Divâ coniuge, Principeq; *Henrico* consedisset, astante hinc Illrm. Procerum, illinc lectissimarum Heroïnarum coronâ, [e] coram exhibuit insignissimorum Academiæ Doctorum Senatus, venerandâ vultuum gravitate, coccineo vestium fulgore & ingenti multitudine spectabilis, qui omnes genibus subsidebant, dū Orator Academiæ publicus, ad terrā etiam provolutus, Regias aures ora-

[e] *Makcholmus* enim *Rex Scotiæ* animo erat erga has *Frideswidæ* ædes permunifico, quibus dedit villam suam de *Piddington* in Comitat. Oxon. Chron. & Cha. Frideswid.

tion

tione amoris, obſequijq; pleniſſimâ aliquantiſper detinuit. Præfatus imprimis Academicorum omnium nomine, *Quod ardentibus ſæpe votis à præpotenti Deo precati fuerint, illud iam* IACOBI *auſpiciis etiam vltra vota ſe videri conſecutos; conditionem Eccleſiæ ſuæ paçatam, Reipublicæ ſtabilitam, Academiæ illuſtratam. Quam communem Britanniæ, ſuiq; omnium felicitatem, ita tunc vnico Regis intuitu ſe totam ipſorum oculis repræſentâſſe, vt neſcirent vtrum ipſis lætandum magis eſſet, qui tantâ fruerentur beatitate, an dolendum quòd tam impares ſe ſentirent referendis gratÿs.* Sed *vt Dei, ita eſſe eorum, qui Dei in terris vices obeunt, pro ſua immẽſitate beneficia largiri, ſed hominum gratitudinem ex eorum modulo æſtimare. Neq; tamẽn Regem, Serenitatem ſuam ingratis illuxiſſe iudicaturum, ſi intima pectoris eorum penetralia introſpiceret, in quibus et conſtantem Regi amoris ſedem, & immortalem illius beneficentiæ aram conſecraverant. Ipſis enim, qui ingenuum otium, & dulcia pacis ſtudia ſectantur, nullam maiorem videri debere beneficentiam, quam quòd iterum Iani fores occluſerit, & quaſi ſolus memor publicæ cladis Europæ ab* Ottomanico *flagello imminentis, reliquos vbivis Prin-*

 cipes

cipes privatis inter se odijs turpiter sævientes, ad communem Orbis Christiani causam suscipiendam splendido exemplo provocârit. Duarum porrò gentium in hac vna Insula, tanquam gemellorum in vno vtero concertantium æmulationem, olim vtrisq; funestam & exitialem, Iacobi solius auspiciis ita penitus sopitam, vt eiusdem ne minima supersit scintillula, quam hæc vtriusq; Regni felicissima cõiunctio non extinxerit: vt iam vtrinq; odiis, inimicitiis, & infensis mentibus æterno vale-dicto, vtrisq; sit futurum inter se certamen deinceps religiosum & minimè cruentum, vtri eorum essent gratitudine in Deum immortalem, pietate in Maiestatem Regiam, & amore beneficijsq; erga se invicẽ superiores. Hoc enim animo iam tum fuisse, semperq; futuros Britanniæ Incolas, qui hoc Iacobi beneficio felices facti, aurea hæc esse Saturni secula, & Fortunatas has solùm Insulas, illo iam regnante arbitrarentur. Eosq; meritò sic arbitrari, cùm præter pietatem, clementiam, reliquasq; pervulgatas illas, & in tanto Principe prope decantatas laudes, ne illud quidem desideretur, quod ad summam Reipublicæ felicitatem requirit Plato, in Rege Iacobo etiam Philosophus: Vt in posterùm antiquitatem omnem suos silere oporteat, Ca-

sar-

sares, Traianos, Antoninos, et si quos alios habuit Imperatores ob doctrinam in tanta Maiestate nõ vulgarem, celebres; quòd isti omnes, si cùm Iacobo *conferrentur, quantùm tempore anteibant, tantùm veræ puræq; literaturæ laude ipsum essent secuturi. Hoc liquere ex scriptis eius, singularis doctrinæ & pietatis æternis testibus, quorum gloriam nunquam obliteratura sit innumerabilis annorum series, aut fuga temporum. Ita eruditionis gloriam ad ipsum solum, sed eius fructum ad omnes pertinere; præsertim ad literarum studiosos, qui Principis literatissimi amorem erga literas & literatos cumulatissimè experiuntur, eum quidem tam gratum, & iucundum Musas penè spretas & despectas colentibus, vt non iam illud optandum videatur, vt eos diligat Princeps, sed Deus quemadmodum Princeps.* Quo loco Orator, postquam gratias egisset pro munificentia Regis vtriq; Academiæ communi, quibus honorificum jus duorum in Parlamento Burgensium concesserat, quantum *Oxoniensis* Academia de peculiari Regis benignitate gloriaretur, gratâ recordatione recensuit, *quòd eorum Athenas Maiestatis suæ præsentiâ primò nobilitare studuerit; quo beneficio sentit se Academia illa tot felicitatis gradibus*

" *Sororem germanam suam antecellere, qu*
" *seculorum lustris, attestante omniu*
" *historiarum antiquitate, certissimè ant*
" *cedit.* Regi *tandem gratulatur aduentu*
" *ad ista Maiorum suorum imperfecta, se*
" *tamen gloriosa monumenta, quorum in*
" *consummati parietes visi sunt gratular*
" *sibi ipsis futuri temporis cogitatione*
" *quo posteri visere, minoribusq; suis gesti*
" *ostentare tecta illa, quæ magnus Hospe*
" Iacobus *impleverit: & vt ipsas Wolse*
" *ruinas, quandam à præsentiâ* Regis *pe*
" *fectionem adeptas, ita literarum ruinas*
" *literato* Rege *manum salutarem spera*
" *innuebat; vt istâ saltem mundi senectu*
" *maiorem, quàm antehàc, dignitatem*
" *literis & literatis largiretur* Respubli
" *quæ vt à nutu eius tota pendet, sic ad ex*
" *emplum illius facilé componetur. Ita s*
" *turũ, vt* Oxoniẽsis Academia, *quæ d*
" *gito olim monstrabatur prætereuntib*
" Christianæ *columen* Reipublicæ, *qua*
" *iam splendet vtnunquam illustriùs, flor*
" *nunc, vt nunquam gloriosiùs, & gloria*
" *deinceps suam conservatura sit æterni*
" *&* IACOBI *memoriam ad omnem p*
" *steritatem transmissura.*

Quæ omnia dum ab Oratore c
piosiùs percurrerentur, potentissim
Monarcha tam attentis auribus imb
bisse, vultuq; tam benigno compr
b

basse visus est, vt, quod olim de *Cæsare Varius Geminus*, multò iustiùs *Augusti* nostri sit elogium; *Quòd qui coram eo verba facere ausint, eius videantur ignorare magnitudinem, qui non ausint, singularem nesciant humanitatem.* Oratoris Panegyricum subsecuta est alta omnium acclamatio, *Iacobo* vitam, *Iacobo* gloriam, *Iacobo* æternam felicitatem cum Coniuge Soboleq; precantium: quorum sonora vox repercussa ab arcuatis vicinæ Ecclesiæ lacunaribus, tanquam ex sacro Dei Tripode, voce cœlesti comprobata, *Iacobo* vitā, *Iacobo* gloriam, *Iacobo* felicitatem æternam cum Coniuge Soboleq; iterabat. Felicitatem, quam populus Regi precabatur, Rex populo vicissim à Deo precaturus, ad Cathredalem Collegij Ecclesiam (solennis ea Regibus nostris consuetudo, quoties in Episcopalis Sedis Civitatē commoraturi divertunt) sine mora deductus est, vbi in ipso Templi atrio ad puluinaria (quæ pro more sumptuosa vnà cùm Sacris Codicibus apponebantur) humiliter prostratus, diutiusculè supplicabat; vt pote cujus sacro pectori illud fixum insederat.

d Seneca. Controvers. lib. 7. cap. [illegible]

e *Regum timendorū in proprios greges,*
Reges in ipsos imperium est Jovis.

e Hor. od. lib. 3. Od. 1.

Tem-

Templum ipsum statim ingreditur, & novi hospitis, & antiquæ magnificentiæ majestate venerãdum; eóq; magis quòd *Frideswidæ* (ex cujus celeberrimi monasterij reliquijs solũ est superstes) & nomen teneat, & sepulchrum, multâ olim invisentium & miraculorũ (nisi [f] Monachi putidè mentiantur) frequentiâ celebratum. Quæ cæca Papizantium superstitio in putrescẽte piæ Virginis cadauere colendo, nonnihil tamen attulit emolumenti ad alterius sanctissimæ fœminæ demortuæ ossa ab inhumanitate viuentium vindicanda. *Petri* ea *Martyris* (*Oxoniensibus* multiplici doctrinâ pietatéq; dilectissimi) conjux erat, quam jam trienniò sepultam, *Mariani* temporis rabies, (cui nõ satis erat viuis sanctorum corporibus rogos accendere, nisi in demortuos etiam desæviret) è Polyandrio vexatã, ex Legati Pontificij mandato, [g] fœdissimi sterquilinij operculo dehonestavit; quod eorum factum sugillationi huic verissimæ ansam præbuit.

Fœmineum sexum [h] *Romani semper amarunt:*
Proijciunt corpus cur muliebre foras?
Hoc si tu quæras, facilis responsio danda:
Corpora nõ curant mortua, viva petũt.

Cujusmodi deinceps feritati vt occur-

[f] Qui libros de miraculis eius scripserunt. Sed vetus erat dictum, *A Friar* ergo a *lyar*, ac bona certe consequentia vt refert *Mat. Paris.*

[g] Nam incorrupti (si diis placet) iudices, non putarunt æquum vt eiusossa conburerentur, nisi constaret eam hæreses suas publice docuisse *Vit. Archiepisc. Cantuar.*

[h] A Romuli cunis lupæ & lupanaria Romæ semper in pretio.

currerent Orthodoxi, omnia pijssimæ matronæ ossa sedulò recollecta, in veneratissimo *Frideswidæ* monumento cum ejusdem ossibus permistim cōfuderunt, eo consilio, vt alterius veneratio alteram à violatione immunē redderet. Nam olim istius Sanctulæ reverentia ita omnes superstitiosulos continuit, vt Dei citiùs numē, quàm istius Deæ Monumentum violandum putâint. Quæ tamen opinio non tam ossium istarum quieti opportuna fuit, quā exitialis olim *Danicæ Nobilitati* Britanniam totam infestanti: quorum à tyrannide (circa annū 1002.) *Ethelredus* Rex, vt suos liberaret, eos per universum Regnū vno die vniversos interfici jussit. Cujus tragœdiæ prologum acturus ipse Rex, eorū duces *Oxoniam* ad colloquium pellectos perfidè interfecit; reliquorum magnam multitudinem *Frideswidæ*, ejúsq; hîc monumenti patrocinio se concredentē, unà cum summa Ecclesiæ turri, quâ se tuebantur [l] concremavit. Sed genialē loci Deam, Ecclesiâ restauratâ, Reditibúsq; auctâ facilè placavit, donatâ insuper [m] Chartâ amplarum immunitatum, quâ Rex, vt incendij facinus excusset, id à se factū asserit, ne Dani ([n] *qui velut lolium inter triticum in hoc regno*

pul-

[i] Malmb. de gestis Reg. Ang. li. 2. fol. 40.

[k] Lelandus dicit *Haraldum* Regem huius cædis vindicem egisse, vrbem diripuisse, Collegia bonarum artiū confregisse, quod eruditos putaret cum Civibus in ea internecione cōsensisse. Comēt. in Cyg. Cant.

[l] *Chron* Fris *deswid.*

[m] Quam antiquissimo Anglo Saxonico idiomate scriptam vidi inter chartas *Frideswidæ*.

[n] Sunt hæc verba Chartæ *Etheldredi*, in Archi. Aed. Ch.

pullulabant) vnquam repullulaſcere
Sed æterno Deo æternæ gratiæ, qu
lolio *Danico* per *Etheldredum* libera
jam per *Annam Reginam* Danico ve
tritico & fruimur & alimur; cujus fl
rentes Spicę, tanquam Oliuę palmit
non modò ad Britanniam ornandan
protegendamq; repullulaſcunt, ſed
etiam hoc ipſo *Frideſwidæ* Templo, i
quo æterna *Danis* ex Britannia extir
patio intentabatur, ſoboles *Dani*
maximè reſplenduit.

Rex enim vnà cum Reginâ Princ
péq; dum è Navi Eccleſiæ verſùs ſu
periorem Chori Baſilicã pergit, vt vo
ta, quæ anteà privatim nuncupâſſe
jam publicè cum populo ſuo comm
nicaret, Purpuratis ſex *Sacræ Theol*
giæ Profeſſoribus cingitur; qui preti
ſo Phœnicei coloris Conopeo, totide
argenteis arundinibus ſuffulto, Prin
cipes obumbrabant. Vtrinq; ſtant cõ
ſpicuis ordinibus Collegij Alumn
omnes candidis Epitogijs Graduum
Academicorum Ornamentis inſigne
ſuccedit Adoleſcentum Academicor
natalium ſplendore, literarúmq; pr
feſſione nobiliſſimorũ, ſplendidiſſim
ſeries; quos inter, cũ primis nomin
Thomas Baro Wentworth, Brianus Ba
Thomondiæ Deſpota, *vtrorũq;* fratre

Sommersetsij duo, duo Stewartij, Saimerij itidem & Sackvillij; suavissimæ deníq; indolis *Dudleius & Greius;* Comitū omnes & Baronum prȩcipua spes: quorū reliquorumq; omnium illustris præsentia, vt Regis literatissimi gaudium, ita florentis Academiæ gloriam adimplebat. Scilicet hoc demum est Rege frui, qui literarum studijs Studiosisq; delectetur: cujus exemplo eò quisq; ardentiù provocatur, quò Regi acceptiorem esse intelligit eam generis Nobilitatem, quæ cum Doctrinæ Virtutúmq; gloriâ conjuncta est, quàm quæ nudâ parentum gloriâ, suæ indiga nititur. Sensit id olim [n] *Syracusanus* ille, qui quū Mathematicis studijs delectaretur, Regiam suam semper reperit multitudine geometricas figuras delineantium refertam. Sensit id *Alfredus* noster, qui quum se totum literis devoveret, vtì Academiam *Oxoniensē*, splendore, Regiæ parem effecerat, ita Regiam suam, doctrinâ similem Academiæ: neq; enim ille [o] quenquā honorificis in Republica munijs decorare dignatus est, quem literarum inscitiâ dedecoratū animadverteret. Sensit id etiam iam pridem *Augustissimus Iacobus*, qui suâ scientiarum excellenti peritiâ, in victu vestitúq; singula-

n Plutarch. de discrim. adulat. & amici.

o Guliel. de Regibus. & Fox. Martyrolog.

ri modestiâ, Nobilium suorum animo
ad studiorum morúmq; suorum simili
tudinem à levissimis voluptatibus no
mediocriter traduxit.

Sed eccè dum Rex omnes & omni
oculis perlustrat, præ foribus superio
ris Oratorij (quod vulgò Chorale dici
mus) ornatissimus Collegij Decanu
Dominus Doctor King (Illum intelligo
qui nunc in cõcionibus regnat, queq
Rex pietatis doctrinæq; merito nu
perrimè eâ præfecturâ decoraverat
Regio conspectui se genibus submissi
objiciens, tres elegantes gratulationi
libellos manu prętendebat, quos Col
legij sui nomine traditurus, carmin
(quoniam & ipsi carmine decuderen
tur) succincto præfatus est. Cujus ex
emplar, quia mihi videre contigerat
alijs non invidebo.

Primus ego numero, meritoq́; novissimu
adsum,
Maxime Rex, Coniux Regia, dulce ge
nus.
Cuius ab ore salus nostrorum publica fer
tur,
Sed neq; te, vobis sed neq; digna salu
Nos quia plebs devincta magis quàm ca
tera turba,
Elaribus nostris priua Camæna venit
Rex alijs, nobisq́; venis communis, eund

Et Mæcenatem quisq; merendo feret.
ex nobis, & Mæcenas, q *Fundator, & Hospes,*
Perpetuusq; pater (Magne Monarcha) venis.
æc tua sunt, quę nos colimus pręsepia, Centum
Hi: Apibus sedes hospitiumq; tuis:
ęc tua, quę in nostrum libamus pascua, victum;
Mella, tibi & patrię quæ damus, inde damus.
go favum offerimus non tanto examine dignum:
Nos examen apum (Dive Jacobe) tuũ.

uibus publico Collegij sui nomine æfatus, vnáq; librorum vnum Regi manum porrigens, hoc statim distion obsequij privati nomine subje-

mq; meos dedo tibi, Princeps, iure penates,
Tu mihi ius dederas posse vocare meos.

Reginam mox & *Principem Henri*m conversus, versibus idiomate pao cõcinnatis, & munuscula (singulis m singulos libellos tradidit) & suũ rúmq; omnium animos amore ofijsq; plenissimos cõmendabat. Princes omniũ ordinum perspectissimis untatibus delectati, nec vlla mune-

ra-

q Reges enim Angliæ successiui Fundatores huius Collegij sunt & dicuntur

ra ampliora ſibi videri indicantes, q
quibus tam conſpicua publici amor
teſtimonia exhiberetur, in choro ſt
tim à Reverendo Domino *Epiſco*
Oxonienſi, Decano, reliquóq; Preden
dariorum, & Candidatorũ ingenti co
tu, ſacris hymnorum cantionibus e
cipiuntur; quarum ſuaviſſimis modul
tionibus, & Principum ergo ſub dito
& ſubditorum erga Principes, & vtr
rúmq; erga Deũ, & Dei erga vtróſ
teſtatiſſimi amores concinebantur.

Sacras reliquæ Liturgiæ precum
ſolennium Ceremonias celebrav
ornatiſſimus Eccleſiæ Decanus. Qu
ſacrum ab eo præſtitum officium,
ſingularis etiam viri doctrina, revoc
mihi in memoriam illud non illepid
quod de altero eiuſdem quondam
Eccleſię præfecto *Guimundo* viro pe
erudito narratur, qui eandem præf
cturam florente Monaſterio *Frid*
widæ, occaſione conſimilis officij ſ
cri celebrandi aſſequutus eſt. Erat
Henrici primi á ſacris (officio, offic
pleniore quàm emolumenti) qui [f]
nimadvertens Regem in illiterat
plerunq, conferre ſolitum Epiſcop
tus, dignitateſq; Eccleſiaſticas, d
Rogationum, quum coram Rege ſ
cra celebraret, iſq; [e] Apoſtoli loc

f Chron. Frideſwidæ.

e Iaco. c. 5: v 17.

ccurreret, *Non pluet super terram annos* III. *& Menses* VI: ita notas distinguebat, vt legeret, nō pluet super terram *annos vnum, vnum, vnum, & menses quinq; vnum*; ridentibus qui astabāt prælatis, & Regi lectione ineptâ sub offenso, cur ita legeret roganti? subridens ille, *quia* (inquit) *vos in ita tantùm legentes, beneficia & Episcopatus confertis*: cuius ingeniosi dicti veritate commonitus Rex, & deinceps cautior erat, & tum statim *Guimundum* ad Ecclesiæ *Frideswidæ* & Monasterij gubernacula promovebat. Cui argutiolæ (etsi παρεργὸν, quia tamen parallelum, & cautelam Ecclesiæ Dei salutarem suggerit) illud etiam subijcio *Davidis Lyndsei* Equitis aurati, Scoti, qui, mortuo eo, qui principibus Scotiæ á vestibus erat, á *Iacobo* Quarto supplex petijt, vt illud sibi munus demandaretur: cui Rex, *quid tu* (inquit) *cum istiusmodi artificio, cuius scio te penitus imperitum*? Ille contra, *Fateor*, inquit, *imperitum me, sed putabam non magis referre vestibus præficere imperitū rei vestiariæ, quàm Ecclesiis præficere indoctos, rerumq; Ecclesiasticarum imperitos*. Eodem enim mane Rex eiusmodi fugos in Episcopos cooptârat. Sed feliciùs actum cum Regno Britanni-

u Procemio poematum *Davidis Lyndsai*.

co-

co, quod quamdiu doctissimum *Iaco*[illegible] habeat gubernatorem in Republic[illegible] metuere deinceps non potest ind[illegible] ctos gubernatores in Ecclesia. Qua[illegible] Regis optimi curam hoc *Christi* C[illegible] *legium* sensit in hoc ipso (de quo di[illegible] imus) Decano optimo, quem Rex, hu[illegible] accessurus, solâ hominis probitat[illegible] doctrinâq; permotus, vnicâ ant[illegible] quindenâ ad Ecclesiæ istius gubern[illegible] cula præmiserat.

Ab eo jam precum finitâ solennit[illegible] te, Principes quâ ingressi pompâ, e[illegible] dem revertuntur ad extimum atriu[illegible] vbi dimissum Conopeŭ cedit (de m[illegible] re) in ius Regiorum Præcursoru[illegible] quemadmodum & rerum omnium[illegible] paratus, quæ primo in templũ ingr[illegible] su Regi supplicanti apponebantur, re spectant ad Illustrissimũ Equi Re[illegible] Præfectum[illegible]; quo illustri munere i[illegible] fungitur Musarum & alumnus, & f[illegible] tor, omnibus suavissimarum virtut[illegible] nominibus commendatissimus, C[illegible] *Wigornius*. Quibus peractis, Princi[illegible] in Regia cœnacula se recipiunt, H[illegible] pitibus quidem beatissima, sed &[illegible] cundissimo hinc, in magnam Coll[illegible] aream civitatisq; tractum occiden[illegible] lem illinc, in Thessalicas flosculor[illegible] areolas, & Dædaleos herbarum La[illegible]

nthos prospectu commendatissima. (quod in prospicientiũ oculos sta- m incurrit, prospectuíq; dignitatem dit) istorũ hortorũ parietibus pro- mè ad Eurum supereminet *Collegiũ* *rporis Christi*, quod omnium *Oxoniæ* tidissimum meritò audit; tùm ob to- s structuræ, Templi inprimis, & Pe- stylij, [t] Bibliothecæ, atq; Aulæ con- nitatem, tùm propter Horoscopij luminaris pulchritudinem, quod in eæ quadratæ medio, omni & inge- ,& operis varietate elaboratum, e- net. Cujus eò libentiùs mentionem io, quòd nõ modò à prima funda- ne præstantissimis literarum lumi- bus illuxerit, *Reginaldo Polo* ad Pa- um electo, *Iuello* Paparum Archi- stige, *Ludovico Vive* barbariei, *Ri- rdo Hookero*, schismatis *expulsore*, & stri illo tam humanæ, quàm divinę raturæ *Thesauro*, *Iohanne Rainoldo*; etiã quòd *Foxi* Fundatoris gloriã morabile sit, quo [u] solo authore *lsæus* noster (*Foxi* enim Capella- erat) ad tantam primò sublimita- aspirauit. Quanquã ingratitudi- in benemeritissimum patronũ no- r; quòd illum, cum oculis senióq; brans ab Aulæ Regiæ negotijs se- um impetrâsset, clandestinis cuni- cu-

t Quam Erasmus postquam vidisset, de ea sic scripsit. *Præsagit mihi animus futurũ olim vt istud Collegium toto terrarum Orbe inter præcipua decora Britanniæ numeretur, pluresq; futuros quos trilinguis istius Bibliothecæ Spectaculum pertrahat Oxonium quàm olim tot miraculis visenda Roma ad se pellexit*. Erasm. in Epist. ad Ioh. Claymũdum Præsidẽ Collegij Corporis Christi.

u Mat. Park. in vitis Archiepisc. Polydor. & alij

culis ab Episcopatu *Wintoniensi* (cui ipse inhiabat) amoliri satageret: calli-das persuasiunculas obtendens, ac si præ oculorum infirmitate muneri E-piscopali præstando impar esset. Cu-sapientissimus senex per nuntium sig-nificari jussit, [x] *quòd etsi ipse in senectu-oculis orbatus candida & atra discerne-non posset, meliorem tamen se intuitu-quam oculorum iam habere, quum cæc-ingrati hominis malitiam, quā oculis an-non prospexisset, iam animo cerneret.* C-*vendum autem esse magis* Cardinali, *qu-sibi, ne iampridem plusquam lippus, tantis ambitionis tenebris involutus, gravierem cæcitatem incidat, nec exitu-suum prospiciat.* Sapientissimi Antisti-præsagium præmatura *Cardinalis* ru-na comprobavit. Sed alia majora su-quorum gratiâ *Foxi* recordationi i-hæreo, & quorum nomine, nom-ejus, & Britannis omnibus esse d-bet, & *Oxoniensibus* certè est omni-acceptissimum: non tàm (quæ tam-res magni est) quòd [y] ejus imp-mis consilijs *Henrico* septimo & nimus, & aditus datus est ad impe-quàm quód eius [z] solius prudent-præsidijs, auspicijs, felicissimæ, q-vnquam Britannia vidit, nuptiæ c-fectæ sunt inter *Margaretam* Hen-S

x Mat. Parker in vitis.

y Erat enim *Henrico Parisiis* exulanti intimus á Conciliis, & in Regiarum virtutum disciplina institutor charissimus.

z Quod Historiæ aliæ confirmant & Polyd. Virg ex ipsius *Henrici.* 7 relatione scribit.

eptimi filiam,& Iacobum Quartum
cotiæ Regem, *Iacobi* nostri proavum:
quicquid felicitatis, aut Regnum
ritannicum ex *Iacobo* Rege, aut *Rex*
acobus ex Regno Britannico adeptus
,ejusdem non mediocrem gratiam
oxus iure vendicare possit. Foxi qui-
ē ea in re Consilio,plæriq; tamē Cō-
iarij Regis restiterunt,suspicati, ali-
uando posse cōtingere, vt hæreditas
egni, Margaritæ obveniret? *Quid*
m? (inquit Rex) *video futurum, vt no-*
um Regnū nihil inde dāni faciet, quo-
am accessio Angliæ non ad Scotiam, sed
ius Scotiæ ad Angliā fieret, tanquā ad
ius Insulæ caput multò nobilissimum.
uod prudentissimi Regis Vaticiniū,
sapientissimi Foxi consilium, propi-
Dei benignitate, & *Iacobi* Regis
timi Clementiâ, eventus felices,
st tot annorum lustra consecutum,
i cernimus. Sed Potentem Mo-
rcham, post tædia itineris se cœna-
lo reficientem, paulisper relinquat
tio; invita quidem, nisi quod *Iacobi*
tanniæq; vnà suavissimam spé, *Hē-*
um Principem sequutura sit ad Curi-
suam (in magnificentissimo *Collegio*
væ Magdalenæ, extra Portam Civi-
is orientalem sito) commeantē. Et-
im ea solennis est Maiestatis Bri-
tan-

tanniæ consuetudo, ne Principes vna (quamvis capacissimâ) Regiâ excipiantur; sed vt singulis singula palatia destinentur: sic vt pauculis mutatis verbis, meritò illud de *Pompeio* & filiis, sed sensu multò feliciore vsurpari possit.

z Mart. Ep. 5 76.

z *Quid mirũ totâ si spargitur vrbe? tenen*

Vno non poterat gloria tanta loco.

Itáq; Principis Excellentiam Come Illustrissimus atque idem optimus *Wi gornius*, Equi Regij Præfectus, & *Do minus* Knowlesius *Baro*, Regiæ Thesau rarius, deducunt; Comitantur vero *Oxoniensis*, & *Essexius* lectissimi dilecti simíq; Comites, *Vicecomes* Cranborni *Roberti Cecilij*, Comitis πολιτικωτάτο hæres, *Schefeldius*, *Haringtonius*, *H wardius*, *Brusius*, cum reliquo Britanni cæ iuventutis flore, è Principis famu litio; sed cũ primis virtutis doctrinæ ergô nominandus *Thomas* Chalono Eques Auratus, Principi in disciplin rum omniúmq; virtutum regiarum i stitutione honorarius præfectus: q viro meritò gloriatur *Collegium Ma dalenense*, vt etiã innumeris alijs, qu intra a lustra annorum non multa Rempublicam Ecclesiámq; ti ansmi alumnis. b Archiepiscopis scilicet du bus, ijsdémq; Cardinalibus, Episco viginti duobus, *Foxo Martyrologo*, *La*

ren

a Fundatum enim circa an. 1460. sub Hen 6 cui *Waynfletus* Fundator, tũ Regni summus Cancellarius, ab intimis erat: Regiq; etiã suadebat, vt hic Oxoniæ Collegiũ aliquod extruere vellet. Cui Rex, *Immo Cantabrigiæ, inquit, potiùs, vt ita duas, si fieri poßit, in Regno Acad. habeam.*

b Reg. illr. Coll. Magd.

entio Humfredo alijsq; verũ jã nõ tam Alumnis quos emisit quàm Hospite & Alumno, quem jam admittit gloriatur, nec se beatum minús censet præsentis *Henrici* Principis Hospitio; quám [z] alterius *Henrici* Principis beneficio, qui olim hanc ipsam sedem Laribus Hospitalibus consecrauit. Collegium ab euro alluit limpidissimus riuorũ *Chervellus* (is alter ex parentibus Tamisia fluminis habetur) qui Pontem Civitatis orientalem Collegij parietibus imminẽtem, subterfluens, compascuis proximis cum *Iside* conjugatur. Ipsa mœnia ex quadrato lapide fortissima, omnísq; ornatissima, tam immensè se protendunt in aquilonem, tantúmq; ædificij, arboreti, pomarij, sinu continent, vt procul contuentes, non tam Collegium, quàm vrbeculam eorum complexu comprehendi putent. Ad alteram fluminis ripam, quæ Collegio fornicato ponte adnectitur, vndicunq; viridaria pascuàq; fructu commodissima, ambitu spectatúq; multò gratissima, sed imprimis ambulacra, multo vt constet, opere & sumptu, sed majore elegantiâ aggesta, & sepium arborúmq; frondibus fluminísq; vndique spiraculis & murmure jucundissima.

[z] Is erat Henricus 3. qui circa an 1230. (quo loco iam Collegium est Magdalenæ) Collegium & Xenodochium nobile extruxit, suaq; manu primum lapidẽ posuit, & in memoriã patris sui Regis Iohãnis nomini Sancti Iohannis dicavit & Asyli prærogatiua donavit, omnesq; ferè mulctas hic delinquentium addixit. Mat. Paris pag. 526 & Chart vnivers.

Nec in primo aditu deliciæ oculo-

rum minùs pellices. In area exteriori introeuntium oculis obijcit se amplissimum frontispicium, tribus porticibus magnis insigne; quarum altera quæ à læua (in aream interiorem ducens) vti & media viuas supernè statuas exhibet &[c] *Waynfleti* laudatissimi Fundatoris, Episcopi olim *Wintoniensis*, hujúsq; Regni Summi Cancellarij, & *Mariæ Magdalenæ* Seruatorem alablastri, & (quod acceptius erat) lacrymarum vnguento demulcentis. Nam hujus lacrymantis Diuæ nomini (rectiùs quam Romani, qui Templũ Deo *Ridenti* & [d] *Ridiculo* posuerunt) Collegium suum consecrabat. Altera ad Templum ducit, lapicidarum elegantijs, Testudinum politurâ, Alarum varietate, Pyramidum multitudine, Cãpanilis spectabili sublimitate laudatissimum. Ad quam porticum, ornatissimus Collegij Præses *Dominus Nicolaus Bondus*, Sacræ Theologiæ professor, & cæterum studiosorum sodalitiũ (qui Fundatorij alumni censentur sex supra numerum centenarium, præter amplum Nobilium adolescentum gregem) omnes suis ordinibus disposit[i] Principem venientem excipiunt: cujus adventu quantum lætitiæ conce[...]

[c] Cuius vitã resq; gestas elegãtur scripsit Clarissimus *Buddenus* in gratiãm Collegii cuius laudabile factum cæteris Collegiorum alumnis exprobrare videtur quod celeberrimorum Fundatorum beneficijs frui malint, quã eorum insignia facta & quantivis pretii historias posteris piè commẽdare.

[d] Narrant Historici Hannibalem Romam petentem, nocturnu lemurũ cachinnis, quasi infausto omine perterritum rediisse; ibiq; Templũ Romano posuisse Numini quod alij *Ridiculum* dictum volunt a risu audito, alji *Rediculum*, a reditu Hannibali[s].

pe

perint, quantúmq; sibi gratularentur, *Magister Jacobus Mabbe* publico Collegij nomine eleganti oratione, alij carminibus propalam affixis testabãtur. Inde in aream Collegij interiorẽ eandémq; amplissimam pergitur; quadriformi ædificiorum ex quadrato lapide Claustrorúmq; spectaculo, & duplici parietum pinnarumque ordine insignem. Tibicines speciosi, qui frequentes singula latera & premuniunt & adornant, ipsi hieroglyphicis, & penè spirantibus animalium imaginibus adornantur, quæ ita è viuo lapide vivis coloribus justâ omnes magnitudine expressæ sunt, vt ad *Mosis* effigiem togâ cœruleâ deformati, Rusticanum aperto capite accessisse certissimâ oculatorum testium fide constet, & vt sibi (nescio quo eunti) viam indicaret, submissè petijsse. Istâ verò *Mosis* statuâ *Theologiæ Professio* designata est cui à dextra (sed suis intervallis) visuntur *Jurisperitus* [c] caput lineo tectus operculo

c Lineum Capitis tegmen, antiquum est indumentum eorum qui honestiore loco aliquo officium *Seruientium* exercebant. Sic olim induebantur, *Servientes* Vniversitatis quos dicimus *Sariaunts of the Law*, ecredo ad sudores discursantiũ desiccandos primo vsurpatum, postea in dignitatis notã cessisse. Legi etiam morem hunc e Gallia huc aductum; nam Philippum Sancti Ludovici filium, Regẽ Galliæ anno 1277, decrevisse, ne causam agerent in foro Regio, nisi qui supplicio affici potuissent a judice seculari forte nequiter agerent; ideo leguleios, vt se isti pœnæ obnoxios esse, nec Clericali privilegio frui ostenderent, indumentis vsos fuisse, quibus a Clericis distingui possent, hoc est lineo capitis tegmine, & Veste bipartiti coloris, quæ vtraq. Clericis prohibebantur; Clement. 2. de vit. honestate Cler.

lo clientem emungens, *Medicus purpuratus* phialam vrinariam conteplans, *Pædagogus* deniq; è Cathedra superciliosus. qui singuli facultates suas designabant, quas tamen nō magis quā lapides callebant. A læua Theologiæ, ludos agit *Morionis* imago, vultu vestitúq; ridicula, quâ notari videtur voluisse author mysticus, prudentium esse clarissimis artibus insudare, etsi fatuis inscitia sua arrideat, seq; nugamentis delectent, prudentiam alioru contemnant. Præsidis ædibus præfiguntur (vt cætera illa omnia ingeniorum cruciamenta alijs Hermetibus relinquam) hinc toruus *Leo*, illinc *Pelicanus*. qui [e] rostro sibi pectus pertundé pullulos suo sanguine fouet, vt literariæ iuventutis præfecti moneantur, ex illo quid possint, ex isto quid debean erga suos; & ex illo vigiles fortesq; agere adversus malè meritos, ex isto mi tes & amantes erga bonos: Sed e[...]

[e] Certum est Pelicanum ab Aristotele, Plinio aliisq; omnibus descriptum, habere rostrum vulneri infligendo ineptum. Ideoq; Geinero putatur esse avis, quā *Shufler* Germani dicūt quod rostrū habeat barillo (quod nos etiam *shovel* dicimus) simile quum contra pictores efforment rostro peradunc[...] Quod tamē hieroglyphicum (quia frequēs est et nobilissimi apud nos Collegij etiam Symbolum) alio hieroglyphico, quantum possum suffulciam. Nam Orus in Hieroglyph. refert Ægyptios vulturi imputare, quod e fœmo[...] sanguinem rostro extundât, eoq. pullos famelicos sature[...] Ideo non in historia sed in nomine error putandus est.

Le[...]

Leones omnes experimur, an tales sint vspiam Pelicani non sine causa [f] dubitant qui sunt naturæ à secretis.

f Gesner de avibus.

His à Principe transeunte perlustratis, ad ista Præsidis Conclavia (Excellentiæ recipiendæ destinata) deductus est: vbi literarij palestritæ tanto arbitro in disputationum certamine concertant. In quo *Gulielmus Seymerus, Hartfordiæ Comitis* ex *Beuchampio* filio nepos natu minor respondentis stationem tuebatur. *Carolus*, filius *Comitis Wigornii*, *Edwardus Hartfordiæ Comitis* ex *Beuchampio* hæres, *Robertus Gorgius* clarissimi *Thomæ Gorgii*, equitis aurati, & præcellentis *Marchionissæ Northampton* filius, *Chalonorii duo*, & *Gulielmus Burlasius* Equitum insignissimorum filij (adolescentes omnes natalium splendorem indolis virtutumq; præstantiâ æquiparantes) amentatis argumentorum hastis strenuè irruebant. Quâ velitari pugnâ Excellentia eius vnà & animum suum voluptate pascebat, & quantâ cũ voluptate Nobilissimi Adolescentes operam in optimarum artium studijs collocabant, ex quibus solis vera nobilitas comparanda est, intelligebat; manumq; mox tanquam & gratiæ suæ & eorum meriti testẽ, singulis deosculãdã exhibuit

Et ita certè habet(ô vnicum & Patris tui, & Patriæ tuæ deliciũ *Henrice*!) quicunq; futuræ maturitatis fructus eorum in tenellæ ætatulæ herba spes elucet: Iam nunc iacienda fundamenta, quibus deinceps splendidam virtutum Architecturam inniti oporteat. Sine Doctrinæ veró Piètatisq; basi quadrata, & constanti, quid solidi in actionibus, quid prosperi in fortunis humanis sperari potest? Sed vtriusq; grandia in ætate tua non grandi indicia, adeó certò & de te optima, & nobis prospera pollicentur, vt non tã per te felicitatem sperare quàm eam iam in te consecuti videamur. Mactè verò & literas tui causâ, & Reipublicæ causâ literatos amplecti; cumq; natus sis ex Patre verè Sopho, & Matre g *Sophiæ* verè filiâ, cogita te quoq; felici omine ad *Philosophi* sperandũ nomẽ provocari; vt Britãnia nostra etiã nostrum *Bellositũ* h altero iterũ *Henrico*

g *Regina Anna* mater *Sophia Regina Dania*. Sed & e Græcia Sophiam Regina *Anna* sapientissima viuidè exprimit.

h *Henricus* 1. filius W. Conquest. *Bello*-*clericus* dictus ob singularẽ eruditionẽ, quã in hac Academia consecutus est. Quanquam sciam esse, qui Antiquitatum imperitus, hunc *Grantæ* vendicet. Cum constet Henricum hunc diu regnum tenuisse antequam *Croylandensis Ioffredus* Grantanum horreum conduxisset, quo discipulos in primis artium rudimentis instituі curavit. *Ex quo paruo fonte* (inquit Historia) *Plurimos nunc videmus Magistros & Doctores de Cantabrigia exeuntes ad similitudinem Sancti Paradisi: nam adeo breui accreuit, vt regnãte E. 1. de studio Grauntbridge facta esset vniuersitas, sicut antea fuerat Oxonium per Curiam Romanam.* Verba sunt *Petri Blesensis*, *Roberti de Remington*, *Cambdeni* in Icenis, nec, vtcũq; crepet Londinensis Arbiter, ante illud tempus vllum erat apud Icenos Academiæ vestigium.

Hen

Henrico Bello clerico glorietur.

Sed vt instituto pergam: dum ista in Collegio Magdalenensi peraguntur, alius Academicos labor avocat, theatrico apparatui (quo Principes à cœna excepturi erant) intentos. Locus Scenæ præstitutus erat Aula AEdichristiana, quia & spatiosissima, & cœnaculis Augustalibus vicina. Habét enim vtráq; [1]Propylæum commune, quo duplici latissimorum graduum ordine ascenditur, quod propter Turris, arcuúmq; sublimem amplitudinem, columnæ vnicæ incumbentium, peritissimos Architectonices attonitos tenet. Multiplices autẽ illius Turris concamerationes, Wolsæus totidem scholas esse voluit, linguarum triumq; facultatum, septémq; etiam Artiũ Liberalium, & Philosophiæ professoribus. Nec enim hîc tam Collegium, quam alteram ferè Academiam in Academiâ cõstituere præstituerat; cumq; in finem lectissimum totius Vniversitatis florem delibatum huc transtulit; nonnullos etiã Cantabrigiâ, vbi literis non infeliciter operam dederant; sed quum propter fortunarum inopiam, studiis persequendis pares non erant, Cardinalis supplicibus eorum precibus, & amicorum solicitationibus permotus hic inter

[1]Huius pars grandis (cum hic D. Elizabetha an. 1566. spectaculo interesset) decidit ex infinitæ multitudinis confluxu & pondere. Cuius ruina permulti partim enecti, partim mébris miserãde contusi. quum toto iam Regiæ commorationis tempore (Deo sic propitio) nemo aut hic aut vllibi, (quod in tanta frequentia perrarum est) vel levissimam læsiunculam pateretur.

ter suos sedem subsidiumq; munificè concessit. Quin Aulam ingredimur? Turba adstantium impedit; perrumpimus, sudamus, intus sumus. Interiora Aulæ dubium ampliora sint loci spatio, an Fundatoris sumptu, an artificũ solertiâ. Fenestræ [i]octodecim opere picturato amplæ, & sublimes; Aulæ totius ambitus supernè,

k Manil. li. 1. [k] *Seu nitet ingenti stellarum balteus orbe,*
quasi continuis fascijs desculptorũ artis Heraldicæ ancylium præfulgidus: laquearium pensilia triplicatis intervallis deaurata, omniúmq; emblematum varietate rutilantia: Ista (si alia hîc spectacula non essent) satis essent spectaculo. Partem Aulæ superioré occupavit Scena, cujus Proscenium molliter decliue (quod actorum egressui, quasi è monte descendentium, multum attulit dignitatis) in planitiem desinebat. Peripetasmata Scenicáq; habitacula], machinis ita artificiosè ad omnium locorum rerumq; varietatem apparata, vt non modò pro singulorum indies spectaculorum, sed etiam pro Scenarum vnâ eâdemq; fabulâ diversitate, subitò (ad stuporem omnium) compareret nova totius theatralis fabricæ facies. Machinæ, quibus ista omnia latè obtegebantur, tã

ar-

artifici manu & suspensæ erant & depictæ motantibus quasi nubibus, vt eas, [a] *Sole Britannico* statim ingressuro, aufugientes putares, ipsumq; cœlum videre crederes, nisi [b] *Cynthiā* & *Sydera* mox inferiùs fulgentia contuerére. Ab infimis Aulæ tabulatis vsq; ad sūma laquearium fastigia cunei parietibus ingenti circuitu affiguntur; mediâ caueâ thronus Augustalis cancellis cinctus Principibus erigitur, quem vtrinq; Optimatum stationes communiunt: reliquum inter thronum & theatrum interstitium Heroinarum Gynæceum est paulò depressius. Regi Reginâq; ingressis, vnà cum *Henrico* Principe (qui illuc à cœna essedo advectus est) incredibiliq; omnium ordinū multitudine cuneos caveàmq; occupante (adeó vt ipsi spectatores essent spectaculo) ab ejusdem Collegij Alumnis (qui & cothurno tragico & socco comico principes semper habebantur) *Vertumnus*, Comœdia faceta ad Principes exhilarandos exhibetur. In qua tres riuales *Pomonæ* amorem ambiūt, *Cherilus* poeta vanus, *Sylvanus* bene potus, & *Vertumnus*: hic multiformi illā fuco aucupatur: primò Piscatorem, deinde Aulicum, tertiò militem induens, vt eam in amorem pelliciat: sed

a Iaco. Rege
b Reginam Annam cum Heroinis.

hisce dolis voti minimè compos, postremò Virum exuit, & Mulier mulierem aggreditur, illâq; sub specie mirabiles amores sui apud *Pomonam* cōcitat: quo facto, seipsum prodit, & *Vertumnus* ipse ipsâ potitur. *Pomonâ*.

Cui fabulæ quum deesset nihil ingenuarum deliciarum quibus aut aures aut oculi deliniri cuperent (quod eruditi ex ipso argumento coniectabunt, & si è prælo, quod speratur, emerserit, facilè intelligent) tum nihil Academicis, & Aulicis omnibus iucundius esse potuit, quàm quod in *Principum* pectora (vnde, propitio Deo, omnia nostra gaudia promanant) lætitiæ rivulos vicissim refluere tā liquidis testimonijs animadverterent. Qui enim ingentes Regum molestias non intelligunt, ijs ingenia videntur valde stupida; sed qui tantis molestijs sua solatia, & quasi avocaméta necessaria esse non intelligunt, eos nihil intelligere quivis intelligat. Illud autem, etsi fortuitum, non tamen prætereundum, quòd cum columbæ aliquot (fabulâ sic exigente) è transenna emitterentur,

(*Aspicis vt veniant ad candida tecta columbæ?*)

earum vna Reginam (pectus verè cā-

didum, & columbinum) petijt, ejusq; cathedræ insedit, vt multos columbam aut arte fictam, (vti illam Architæ) aut arte doctam, [k] vt illam Mahometus asseverantes audierim. Quid multis? omnia placebant omnibus, nisi qui aut non intelligerent, aut somnum potiùs quàm sales appeterent. [l]Rex autem in serijs semper, jam etiã ludis vigil, postquam luculento manuũ applausu, vocisq; testificatione omnia comprobâsset, quem deinde Regina, Princepsq; cæteriq; subsequuntur, discedunt omnes, vt oculos (media enim nox erat) in crastinæ diei spectacula refocillarent.

k *Quam Mahometes* ex aure sua grana tritici rostro excipere edoctam, postea auriculæ frequẽtius rostrum iniicientem, fingebat spiritum fuisse sanctum, qui ei esset a Deo nuncius, omniaq; ei insusurrare.

ACTA

ACTA SECVNDAE DIEI.

Otentissimus Rex, qui morã suam in Academia Academicis exercitijs totam addixerat, vt Musę se non modò Regem jam patronum habituras, quē antea habuissent alumnum, sed etiam cum *Iacobo* quasi in eodem imperij fastigio se collocatas intelligerent: sequenti aurorâ, quę Theologicis disputationibus deputatur, ipsos Theologiæ Professores acceleratione penè antevertit. Ad Divę *Mariæ* (quod Templum istiusmodi Academicorum celebritatibus peculiariter inservire solet) longo platearum pulchrè patentium circuitu, Principes singuli singulis curulibus pompâ regiâ deducuntur, relinquentes (post Quadrivium superatum) duo ad lævũ plateæ diuerticulum, Collegia; alterũ *Cambro-britannicum, Iesu* nomini con-

ſecratum; alterum *Lincolnienſe* dictum præclarum *Richardi Fleming* & *Thomæ Rotherami* Epiſcoporum Lincoln: opus quo vix aliud concinnius, aut pro tantula magnitudine elegantius: quod felicibus auſpicijs, à pijs Præſulibus poſitum, optimorum Ingeniorum laude jam inde ſemper viguit, & nunc floret maximè. Ea Diuæ Virginis Eccleſia à foro Quadriviali verſùs portam Civitatis orientalem, ad læuam, medio ferè intervallo, loco, ad vſum (centrum enim ferè eſt omnium Collegiorum) amplitudine, ad capacitatem, ſtructura, ad dignitatẽ (vt par erat) commodiſſimè ſita eſt. Ejus nulla pars eſt quin ad Academiæ negotia obeunda peculiarem ſui vſum miniſtret. Nauis Eccleſiæ (vt quæ capaciſſima) & aſſiduis concionibus deſeruit, & [l] annuis (quum illuſtria *Graduum Academicorum* Inſignia conferuntur) [m] *Comitijs*: Quorum

l Menſe Iulio quotannis tridualis eſt illa comitiorum celebritas.

m Sic veterum Romanorum more appellant Oxonienſes, Anglice tamen *Acte*, quod vtcũq; ad gradus ante deſignentur, eos tamen actu & completè non aſſequãtur, niſi in comitijs. Celeberrima *Cantabrigia* maluit vti Gallica voce *Commẽcement*, vt ſatis liqueat eã ad Aurelianẽſis ſtudij exẽplũ per Gallicos Monachos primo formatã: vti teſtatur veteris ad Ingulphũ ap' endicis Autor, Petrus *Bleſenſis*. & *Camb.* in *Cantabridg.* hoc etiam in gratiam illuſtris ſtudij *Aurelian.* ad dam. Illud 200. prope annis antiquius eſſe, quam a *Middendorpio* fertur, qui excitatum dicit a Philippo Pulchro 1312. quum Hen. 1. (cuius tempore conſtat Monachos iſtos *Cantabridg* academiæ fundamentis primis iaciendis, imitatos eſſe formam ſtudii Aurel) mortuus ſit ann. 1135. Sed videtur Phil. Pulcher iuſto Vniuerſitatis priuilegio primo donaſſe ſcholam parvis ante initijs nixam.

ea frequentia sive, spectemus *Candidatorum* multitudinem, siue eorum qui ex remotissimis Regni partibus omnium ordinum innumeri illuc confluunt, siue exactissima in omni disciplinarũ genere γυμνάσματα, vt totius regni habeatur celeberrima [n] πανήγυρις. Ala (aut si mauis remigium). Nauis, boreã spectans, Cãcellarij Vniversitatis *Tribunali* celebratur, cui, beneficẽtiâ Principum (quorum singuli cum succederẽt prædecessores suos aliquo privilegij additamento superare cõtenderunt) tantæ indultę sunt immunitates, vt nõ modò omnium [o] *Academicorum*, eorúmq; famulorum causæ quibuscumcunque controuersæ ibi transigantur, sed nec eorũ cuiquã ad aliud [p] quodvis Regni Tribunal dica intẽdi possit; ne in [q] cædis quidem, aut proditionis causa, si *Academia* rei iudicium sibi vẽdicârit. Chorus (quæ pars Eurum spectans) peculiaris est publico Academiæ Concilio, quod *magnam* [r] *Convocationem* dicimus, quâ, [p]ræside Magnifico Cancellario, eiusue Procancella-

[n] Nihil habet terrarũ orbis in eo genere aut ritu solennius, aut ad speciem pulchrius inquit de Comitiis Oxon. Fierbertus.
[o] Charta Hẽ 3 anno reg. 28. Mai. 10. & Ch. regũ aliorum.
[p] Chart. Hẽ. 4. anno reg. 2. Maii. 13. vbi permittitur Cancellarii volunntati an modus procedendi esset secundum leges Regni, vel consuetudines Vniuersitatis.
[q] Charta H. 4. an. reg. 7. Iun. 20
[r] Quia non Campanæ modo pulsata signo sed *Bedellorum* etiam denuntiatione in singulis Collegiis ter repetita solenniter admonetur. cum *Conciliam* [?]*nora* magnæ Campanæ tantum monitione indicantur.

rio, *Theologiæ, Medicinæ, Jurisprudentiæ* Doctores, *Artiumq́ Magistri*, quotquot in Academia, in vim iuramenti ad negotia Vniversitatis maxima, si quę occurrant, obeunda conveniunt, graduum insignibus ornati: Cui versùs Septentrionem adjacet *Domus* Cõ*cilij minoris*, quod *Congregatio Magistrorum Regentium dicitur* (Candidati enim primo bienni Regentium titulo honorantur) quorum censurâ, & quotidiana Academiæ negotia expediuntur, & eorum, qui ad (Graduũ honores aspirant, scientiæ, mores, merita, exactissimè, idq; sub perjurij plurimorum periculo, expenduntur. Ad Chori intergerinum Principibus Basilica exquisito splendore & aulęis fulgentibus apparatur, ita vt ejusdẽ cõpaginatio vnà cum ingenti cuneorum sublimium circuitu, qui ad parietes, & columnas templi suspendebantur ad lectissimam Spectatorum multitudinẽ excipiendam, speciem exhiberet planè Amphitheatralem. Regi, à læua, Princeps adfuit *Henricus*, à dextra, Illustrissimus *Christopherus Harlayus* Comes *Beumontij*, Consiliarius *Francorum Regis Christianissimi*, ejusq; legatus apud Serenissimum Magnæ Britanniæ Regem; & *Dominus Nicolaus Molinus*

(Merito taxabat *Fulvium Cato*, quod is levissimis de causis coronas militibus daret, quæ nisi capto oppido dari non solebant. Gell. li. 6 c 6. Vtinam omnes Academię in laureis suis conferendis idem cõsiderarent, Nam (vt ille de (*Adriani* indocto scrib) potest *Cæsar* honorem dare, *Rhetorem* facere non potest. Dion in Adrian.

Legatus Sereniſſimæ Reipublicæ Venetorum; Vtrinq; vltra Baſilicæ latera, ſplendidiſſimi, Comitibus, honorificẽtiſſimis Conciliarijs, lectiſſimis Heroïnis, illuſtriſſimis Baronibus, ſuæ ſunt Orcheſtræ, aureis tapetibus præfulgentes: prę reliquis, ad dextram, Magnificentiſſimo *Academię Cãcellario* Cathedra ſua honoraria; eodémq; latere ſed tractu depreſſiore, Eximius Procancellarius, & venerabilis Doctorum in *Sacra Theologia* ſeries, quemadmodum & ex adverſo latere in *Medicina, Iuriſque-prudentia Profeſſores* ſubſellia obſident. Quorum omnium purpuratus ordo tantâ multitudine, toto coronæ circuitu præfulgebat, vt Templum iſtis purpuris, quaſi aulæis ſplendidiſſimis circumveſtitum judicares. Ad lævam porrò, inſigniſſimis *Procuratoribus* ſuæ Cathedræ; *Reſpondenti* etiam (ſed propiùs ab Auguſto Solio) & *Moderatori* ſuæ: itidem ex adverſo, *Opponentibus* ſua ſubſellia. Areâ vndicúnq; mediâ, ingens eorum conſedit agmẽ, quos *Magiſterij* in *Artibus* dignitas ornauit: alijs enim inter iſtos cancellos nullus aditus, neq; horum cuiquam niſi *byſſinis graduum inſignibus, pileoq́; quadrato ingredienti*. Theſes, quas Rex ventilari voluit, fuêre duæ. Prima:

Sancti

Sancti & Angeli non cognoscunt cogitationes cordium.

Secunda.

Graßante peste, non tenentur Ecclesiarum Pastores invisere ægros.

Quarum Thesium alterâ, figmentũ Pôtificiũ discuti voluit veræ fidei vetus[t] defensor, quo in nũcupandis votis, reliquâq; animi devotione, ascribunt Angelis eam cogitationum nostrarum intuitionem, quam asserunt Orthodoxi, nisi soli cordium scrutatori Deo, sine sacrilegio tribui non oportere. Quid ergo? Num hoc est in celeberrimo Theologorũ senatu quęrere,[u] *An Angeli habeant aures?* Aures quidem habent Bœoti isti, qui ista calumniantur: quod pecudum genus, licet ita bene auritum, pessimè tamen cum audiat. de rebus optimis non potest non pessimè loqui. Alterius quęstionis scrupulum subministrabat quondam vecordia curiosulorum, qui, Peste gravissimè tum sæviente, affirmâbant Fidelium neminẽ, nedum Ecclesiæ Pastorem, eorum consortium fugere debere, qui ex morbis quanquã certissimò pestilentibus decumberent. quibus ventilandis, sub pręsidio eximij Procancellarij. Respõdentis munere defungebatur acutissimi vir in-

ge-

t *Defensoris fidei* titulum Henrico 8. primum datum a Papa mentiuntur Pontificii, quum ex Academię nostræ Chartis liquidum sit nomen illud frequenter a nostris Regibus antiquissimis usurpatum fuisse.

u Nouimus enim qui homines (alicuius quidem de nomine, sed frontis nullius) sic apud exteros comminiscebantur. sed *Papizantes* mentiri non est mirũ, qui Æquiuocationem, (id est Protestantiũ idiomate) *mentiendi artem* scriptis publicis defendunt.

genij *Dominus Johannes* Aglionby, Sacræ Theologiæ Profeſſor, & *Aulæ Sancti Edmundi* Præfectus: Opponentium partes obibant *Dominus Doctor Holland, Regius Theologiæ Profeſſor, Dominus Doctor Thomſon* Decanus Eccleſiæ *Windeſorienſis, Doctor Field* Regi à ſacris miniſterijs, *Doctor Harding* Regius profeſſor in Lingua Hebræa, *Doctor Riue* Cuſtos *Collegij Novi, Doctor Airay* Præpoſitus *Collegij Reginæ*: quorum numero accenſebatur perilluſtris vir *Dominus Gordonius Huntleus Decanus Sarum* regio Scotorum ſanguine oriundus, quem multiplici doctrinâ virtutéq; inſignem nuperrimè Sacræ Theologiæ honore Doctorali decoraverat Academia, ſtatueratq; communi decreto, vt ei in iſtac diſputationum celebritate, Doctoratus inſignia traderentur; eo conſilio, vt Rex aliquas antiquiſſimæ ſuæ Academiæ conſuetudines prægustaret. Iſta creationis (nam ſic appellant) ſolennitas primò peragitur, quam inſigniſſimus in Sacra Theologia *Profeſſor Regius* (cujus id munus eſt) à ſuccincta conciuncula (pro more) exorſus eſt, quâ iſtā *Pauli* aureolam ſententiam dilucidè explicuit,[x] *Qui bene miniſtrant gradu*

x Ad Tymo. c. 3. v. 13.

bi

*bonum sibi acquirent, & multam fiduci*a *quæ est in Jesu Christo*: In qua, postquā Principes suis quemq; sigillatim eulogijs breuiusculè celebrâsset, luculēter exposuit quantâ curâ prudentiâq; provideri oporteat, vt Dignitatū Graduúmq; prærogatiua conseruetur ijs, eîsq; solis, quibus vitę, virtutum, literarúmq; merita suffragātur ad honores tum in Repub: tum in Ecclesia, & Academiâ consequendos: ijs verò, qui sibi præmij spem proponunt, multiplicia etiam officia, & quasi boni ministerij proponi scalam quâ procedāt, fidelitatem, scientiam, zelum, fortitudinem, sanctimoniam, prudentiam, perseverantiam, perfectionem, sine quibus gradibus ad gradum præmij non licet ascendere. Quorum omnium sigillatim quum in clarissimo *Gordonio* viuam imaginem exhibuisset, verissimisq; eum laudibus extulisset, qui illustrem stemmatis sui gloriam, Theologicæ Professionis accessione auctiorē reddere studuisset, eas tandem Ceremonias adhibuit quibus Doctoralis in Theologia Inauguratio perficitur: quas, quia ab aliarum Academiarum usu nonnihil discrepent, forsitan attexi cupiet quisquam.

Primò *Purpuræ* (quâ induitur, *chla*-

myde

myde etiam humerali superadditâ) iu-
datur: vestis ea olim [y] Imperatoribus
& Regibus peculiaris, & etiam num
quandam Regiminis, Maiestatísq; cõ-
munionem arguit. Nec mirum: T*heolo-
gia* enim cum Regno semper conjun-
cta fuit, non inter [z] *Ethnicos* tantùm,
sed etiam [a] *Israelitas*, inter quos, qui
optimi Reges optimi semper Theolo-
gi; nihílq; olim & inter *Judeos* & po-
steà inter C*hristianos* frequentius, quã
vt Regum filij Stemmatis & Sacerdo-
tij gloriam conjungerent: & ô felice
jam Britanniam tali potitã Rege, qui
Sacerdotalem Civilémq; vnà gloriã
in persona Regia [b] commistam esse &
intelligat & agnoscat! Quid dico Re-
ges Regumq; filios? quum *præpotenti*
Dei filius nihil putârit tanto se Reg[e]
dignius, quàm *Sacerdotium*, quum [se]
totum sanguinis purpurâ indueret, v[t]
Regium Sacerdotium in Ecclesia stabili-
ret. Quo magis purpuratos Theolo-
gos reminisci oporteat, vt illius mag-
nanimi [c] *Cardinalis Arelatensis* simile

y Ideo enim Iulianus Maiestatis insigne vocat. Marcellin. l. 21. hist. & pannus iste Anglis Imperialis dici solebat. Mat. Paris. in H. 3. f. 444.
z Persas, Cicero l. 1. de diuinat. Ægyptios, qui ex sacerdotum numero Reges eligebant. Romanos, sic Numa & clarissimi omnes sacerdotio fungebantur, Cæsar, Scipio, Antonius: & inde ab Augusto Cæsare fuerunt Pontifices: sic & titulus communis erat, Reges enim Sacrorum dicti; & coronas etiam aureas Sacerdotum memorat Tertullian. *de Idolat.* c. 18. a *Moses, David, Salomo.* b βαν δῶρον Regia dignitas non est merè laica, sed &c. c. Vt refert (qui acta Concil. *Basil.* scripsit) Aen. Syluius, qui ipse postea Papa erat dictus *Pius secundus.*

ſint, qui cum Papæ tyrannidi in Concilio *Baſilienſi* non ſine periculo ſuo ſe opponeret, palàm profeſſus eſt, *eo ſe animo purpuram induiſſe, vt ſemper recordaretur (ſi quãdo opus) pro*[d] *Eccleſia Chriſti ſanguinem effundendum.* ᛫orum verò Cardin·lium vt ſint diſſimiles, de quorum purpura argutè veréq; ille.

Semiuiros quicũq; patres radiante galero
Cõſpicis, & rubræ ſyrmata longa togæ:
Crede mihi nullo ſaturatas murice veſtes,
Diuite nec cocco pallia tincta vides:
Sed quæ rubra vides, ſanctorum cæde virorum,
Et merſa inſonti tota cruore madent.
Aut memor iſtorum, quæ celat crimina, veſtis
Pro dominis iuſto tacta pudore rubet.

Iſtiuſmodi quidem purpurâ non indigent exteriori qui illius *Antipatris* ſunt ſimillimi, quem *Alexander* dixit *intus totum fuiſſe purpureum.* In Britannia verò noſtra, præter Principes, quatuor tãtùm ſunt eorum ordines, quibus purpuræ jus & prærogatiua permittitur, *Proceres Parlamenti, Doctores Academici, Præfecti Ciuitatum, Iudiceſq;* quos penes vitæ neciſq; poteſtas.

Pileus etiam quadratus (coronæ vice-

d *Innocentius* quartus Papa (qui trophæũ habet in vaticana erectũ quod *Fredericum* ſecundum imperio priuauerit aliumq; eligi imperatorẽ iuſſerit) primus dicitur Galerũ rubrum Cardinalibus dediſſe, vt cogitarent ſanguinem pro Eccleſia Romana effundendum. Angel. Roch in Vatican. deſcript.

ce ad [e] Purpuram accedens Regiam (nam & coronâ aureâ Pythagoras in Schola vsus dicitur) quod secundũ est Doctoris inaugurandi insigne, Theologis communis est cum summis Regni Iudicibus, quos (vt videtur) toto vestium apparatu conformes esse voluerunt majores nostri: vt & *Iudices* Theologorum sanctimoniam amplecti se debere intelligerent, & *Theologi* scirent ab ipsorũ labijs pendere vitę atq; necis animarum potestatem. Dignum quod seriò cogitent qui ovicularum animulas tantilli ęstimant. Regalem verò pilei Doctoralis prærogativam testatur ipsum jus Imperatorium, quod [f] docet licere Doctori etiam in præsẽtia Regis pileo indui. Cui Academiæ Oxoniensis Prærogatiuæ, placidè jã tum assensum prębuit Clementia *Jacobi* Regis, qua Potentissima Majestate præsente, omnibus licèt Regni ordinibus, pro debita humilis officij ratione exuto Capitum tegmine adstantibus, *Gordonius* tamen pileo honorifico vtebatur; quod eo magis huic Infulæ concessum videri debet, quia est vt for-

[e] Pileum etiam Doctoralem olim Coccineum fuisse aut rubri coloris (vti & Cardinalium) probabile est ex ipso nomine *Pyrrets* (sic Pileum nominant Iuris cõsulti) quasi *Pyrrhetũ*. Sic Augustinus loquitur de pileo rubro quod *Pyrrhũ* dicitur, & quod Episcopum decere ait; August. in oratione quadam ad populum. Hospin. de origine Monach.

[f] Insignijs Doctorum potest Doctor vti, etiã vbi est Princeps Pe Lesnand. de Doct. par 1. q. 3. Insignia autem Doctorum sunt *Tegmen* Capiti impositũ, *Liber*, *Annulus*, &c. Alciat. parerg. l. 8. c 10.

unæ, ita & mentis & linguæ [g] liberæ ymbolum, quo indui i cujusquam viventium gratiæ potiùs quàm veritati elificari erubescerent: sed potiùs in athedra *Mosis* sedentes, *Mosi* libertatem magnanimitatemq; retinerent, ui nec [h] præpotentis Regis, nec insolétis populi scelera metuebat redarguere. Quod vel audacter præstare ssint, si, vt veste, ita & vitâ verè sint uadrati, & adversus omnes mundi mpetus immobiliter cōstantes. Quod uò animosiùs præstiterint, eò militapræmio digniores evadent. Aureus est annulus [i] Equestris & meriti, & onoris index, quod tertium Theolooo Doctori symbolum traditur. Semer enim in Republica tuenda [k] comunia erant officia literarum, & arorum, ideóq; cōmunis etiam honos ec plus lucri Respublica consequitur Militia, quę foris hostes expellit, quā Theologia, quæ [l] domi cives compes-

g Pileus apud Romanos libertatis index. ideo *Brutus* a se & Cassio patriam in libertatem vindicatam significans nummos curabat cudi, signatos duobus pugionibus & pileo. Dio. 47 Et nostro seculo honorificū habetur capite coperto esse, cū servile sit discooperto stare

h Pharaonis Exod. c 9. 10

i Alciat *Annulus in digito pu tibi ponitur auri Hoc quia sit pacto par tus Equestris honos* eq, apud veteres Romanos tantum sed apud Carthagienses idem obtinuisse testatur Aristot Pol 7. c. 2

k Id veres significarunt, quum eandem Palladam sapientiæ eam & armorum finxerunt idemq, volucrum esse Herlis & Musarum tem plum. & Coronam lauream tam Doorum quam Ducum mercedem Gell. l. 18 c. 2.

l Solidissiaregiæ Politiæ basis est verum Dei cultum vbivis stalire, alias qui potest aut Deus Reges beare a quibus gligitur, aut populus fideliter colere, qui de obsequio su non, ecte institui tur,

cit, retinétq; in obsequio erga Regem cùm æthereum, tùm secularem. Quã sacram literarum in imperio regendo potentiam, sensit & potentiâ, & literis Cæsar illustris, qui, eo nomine,[m] alterâ manu gladium, alterâ librum tenens depingebatur, cum hac Epigraphe, *Ex vtroque Cæsar.* Istam autem Equestré in Academicis Professoribus dignitatem præter alios, decreto sancivit *Carolus Quintus* Imperator, qui cũ[n] Bononię diademate à *Clemente Septimo* indueretur, nõ Equitũ modò, sed & Comitũ prærogativâ perpetuâ atq; insigni Professores Academicos insignivit. Quod ita consonum est cum Iuris publici præscripto, vt non[o] Iustinianæi modò, sed &[p] Britannici nostri Feciales, eos qui aliquot annos[q] Professores Academicos egerint, agnoscant censendos esse in ordine *Illustrissimorum*,[r] quo titulo post principatum nullus sublimior agnoscitur. Sed vt Equitem in Theologo nostro planè agnoscas, ecce ocreis procedit indutus, (id enim apud nostros Oxonienses insigne quartum Theologi Doctoris quo ad militiam suam se expeditũ in-

m Paradin. in Symbol.

n Middédorp Academ. lib 1. c. 6.

o Cassanæus *Purpuratus*, alijq;

p Segar, alias Norroy lib. inscript. *Honor, military, & Civil.* 4. c. 20.

q Nam non modo sublimiores illæ quæ haben tur Facultates eo in honore erant, sed & Sophistæ, quo nomine Philosophi intelliguntur, & Gramatici tam Græci, quam *Latini*, vt patet ex lege citata Valentin.

r Nam summi Regni ordines dicuntur tantum illustres, Iudices regni, spectabiles, Vrbani magistratus Clarissimi & Segar loco citato.

dicet; vt qui jam in fastigio Academicæ dignitatis constitutus, idoneus sit, qui statim evolet, vt etiam in Ecclesia emineat. Scilicet is primus Academiarum finis, vt inde, tanquam ex Equo Troiano, petantur Duces militanti Ecclesiæ. Atquî vndecunq; potiús iã hauritur quàm a fõtè, eosq; [r] ovibus Christi iam præficiunt, qui Academiam nũquam salutârunt, & quos frequenter ovibus suis præesse nolint. Verùm si quis miretur cur *Ocreatum* symbolum præter aliarum omnium (vti arbitror) Academiarum consuetudinem adhibeamus; intelligat is, nullam vspiam Ceremoniam Academicam hac antiquiorem, vtpote quam ipsi *Sancti Benedicti* seculo acceptam referimus; cujus discipuli cum *Augustino Monacho* Angliam [a] ingressi an. 596 hoc institutum á primo Institutore habuerunt, [b] vt *Ocreati incederent*, & hoc sui ad nos accessus testimonium reliquerunt; tãtúmq; olim (quũ nondum adeò contaminata esset eorum religio) *Benedicti* familiæ, *Neoto* præsertim *Aluredi* adiutori atq; *Alcuino*, Academia nostra tribuit, vt *Sãctæ Scholasticæ* (quę *Sãcti Benedicti* soror erat) celebritatẽ religiosè inprimis coluerit, & antiqua *Benedictinorum* apud nos benemerita

r Hinc Academiarum ruina Ecclesiæ labes, an non & Reip periculum ? a Hospin. de orig. Monac. b Sabellic. AEneid. 8. l. Antonin. tit. 15. cap. 14. parag. 8. Polid. To. c & illa fratri adiutrix fuit in regula instituenda Hospin. de orig. Monach. d ex antiquis Academiæ monu.

e Ex Lib. literar. Antiq. Acad.

f Deut. 17. v. 18. requiritur vt Rex singulis vitæ suæ diebus in eo legeret & omnia eius mādata observare satageret.

g Malach. c. 2. v. 7. Ideo & Mucius Scævola ipse Pontifex Pontificios dictos censuit a posse & facere, (et si Etymologia merito displiceat Varroni) sed voluit is nó

e literis antiquitus consignavit. Quintò traditur Sacer Bibliorum Codex, genuinum Doctoris symbolum, sine quo nec rem habet, nec titulum meretur. Hoc etiam olim f Regibus inaugurandis tradebatur; illi, vt linguâ, isti, vt sceptri potestate veritatem Evangelicam nòn protegerent modò, sed etiam disseminarent. Nec enim libro sacerdotis, sed g labro conservatur sciétia; ideóq; ijs, tanquam falsarijs, dica est intendenda, qui, aut doctrinâ vacui libri insigne gestant, aut post symbolū acceptum, quasi summum dignitatis montem assecuti h desides requiescūt. Quid enim magis absonum quám eos Doctorum nomine gloriari (quales in regionibus transmarinis i Codicillares illi) qui literis non suis, sed Regijs illud nomen merentur? Aut illustres Academias eâ putidâ indigere *Petri* k *Rebuffi* excusatione; *quòd interdum in*

modo peritos esse Sacerdotes sed peritiam suam exercere. Pompon. Lætus, de Rom. Sacerdot. & Bebelius de Ró. Magistrat. h Sic Romani duces post triumphum comparatum otio se dare solebant. Sed merito laudibus effertur Cato, qui nihilominus operam reip. navabat. Pomp. Læt. Comp. Rom. Hist. l. 2. i De quibus vide Middendorp. l. 1. c. 7. Guidonem aliosq; k Petr. Anchor. Procem. l. 6. Quanquā Zabarellæ iudicio facile est doctoratum mereri. Nam vbi in Clement. c. de Magist. mentio est doctrinæ in ijs sufficientis ad Gradum. *Nota* (inquit Zab, in vocem *sufficientis*) *quod in Doctore sufficiat doctrina sufficiens, non eminens requiritur*: o Doctum Scævolam.

dig

dignos dignitate graduum honestent, eò quòd sperent eos posteà maius studium adhibituros, vt gradu & nomine suo digni evadãt. Quòd si fortè apud nos huiusmodi aliquando Codicillares, non *Academicâ* sed Regiâ *gratiâ* aut quavis aliâ Titulum Doctoralem assecuti fuerint, solebant olim [z] Maiores nostri eorum memoriam nominatim posteris scripto tradere, eosq; *Cereorum Doctorum* notare titulo, quia sub cera & sigillo Principum, dignitatem inuaserint; addito elogio, quod [a] *quemadmodum cera ignis probationem ferre non potest, ita nec eorũ ignorantia examinis Academici fervorẽ sustinere,* T*alesq; plerũq; Mendicantes fratres fuisse.* Quantum autẽ Academico examini Reges nostri tribuerunt videre est ex [b] statutis Regni, quæ maiorem concedunt prærogativam Doctoribus Academicis quã hisce Cereis, tametsi peculiari Regis gratiâ ita promotis. Istis insignibus ceremoniæ succedunt aliæ: primò osculi, quo pater purpurato filio (eo [c] enim in loco initiandus haberi solet) non modò suum, sub cuius præsidio tantus eminuit, amorem testatur, sed & matris Academiæ, tantâ filij gloriâ triumphantis, vnáq; etiam ad eiusdem amoris vinculum in Ecclesia Dei, evi-

z Ex lib. vet. Stat.

a Lib. cit.

b 21. Hẽ. 8. 13

c Obtinuit enim vt deinceps eum semper patris honore & nomine colant, cuius munere gradum cõsequũtur, Ita & inter Magistros Inceptores in Artibus Senior Procurator semper Comitiorũ pater dicitur.

 ta-

tato omni schismatis contagio, conservandum cohortatur. Solennis tandé benedictio sequitur, quâ illi in Ecclesia, & per illum Ecclesiæ fausta omnia comprecatur: & vt pro præteritis virtutibus ab Academiâ gloriam istam consecutus est, ita vt ex futuris ejus benemeritis Academia vicissim gloriam consequatur, vota nuncupantur.

Postquam ista multâ ceremoniarũ solennitate, magnâque Principũ omniumq; spectantium voluptate peracta sunt, nihil iam restat, nisi vt is, qui iam plenariam Cathedræ Doctoralis possessionem adeptus est, aliquod sui experimentum suo tanto titulo, tantâq; Academiâ, sed tanto imprimis Iudice, & spectatore dignum, ex sua Cathedra exhiberet. Idq; mox reliquos inter Athletas disputando cumulatè pręstitum. Exantlato enim inaugurationis negotio, classicum canitur, & *Holladus* provocat ad certamé, thesibus palàm denuntiatis: quas respondens, nequis de sensu scrupulus subesset, primò versibus, pro more Academiæ (quę illum Poetis honorem semper detulit) explicabat, Priorem istis,

Non bene conveniunt Sanctis, nec talia poscunt
Cælestes animæ, quæ tribuenda Deo.

An-

Angelus, aut Sãctus cordis secreta videre
Si poterit, poterit Sanctulus esse Deus.
Solus corda Deus scrutatur, pectora solus
Jlle videt, Sanctis clausa, reclusa sibi.

Alteram istis:

Publica communi mandata est cura Ministro,
Non ovis unius, sed data cura gregis.
Peste laborantem cũ visis, publica linquis
Munera, deperdis spemq; gregemq; simul.
Si moreris pastor, pecori tũ succus adempitur,
Et via nocturno stat patefacta lupo.
Nulla futura salus si sit, nisi viserit ægros
Peste graves pastor, nulla futura salus.

Oratione deinceps, elegantiori dicã, an intimâ Theologicæ speculationis medullâ refertiori? ita omnes excussit veritatis rimulas, latebrásq; falsitatis, *Bellarminianæ* præsertim, vt si Cardinalis præsens suas sycophantias, quasi detractâ laruâ, omniũ explosui vidisset expositas, nisi omnem prorsus modestiam exuisset, vultum bireto suo rubicundiorem prætulisset. Sed quis ab ea fronte verecundiam expectet, quæ Babylonici Scorti pigmentis & figmẽtis polluitur, quæque Bestiæ charactere vstulata, adversùs ista liquidissima sacræ veritatis oracula se obduravit?

x1 Reg. c. 7. v. 39. a 1. Ad Cor. c. 2. v. 11. b Ier. c. 17. v. 9. 10.

x *Tu nosti solus animum filiorum hominis.* a *Quis hominum novit ea quæ sunt hominis, nisi spiritus hominis, qui est in eo?* b *Fraudulentum cor ipsum supra omnia, quis cognoscit ipsum? Ego Jehova scrutator cordis, probator renum, &c.* Ex quibus orthodoxus pugil noster istam solius Dei cordi-scientiam ita solidè asseruit, omnésq; in Sāctis & Angelis cognoscendi rationes, ita subtiliter perscrutatus est, vt omniscię revelationis nulla (quam isti somniant) speciuncula compareret; speculū verò quod finxerūt, quo in Dei facie omnia cernerēt,

Virg. Aeneid. lib. 12.

Postquam arma Dei ad Vulcania ventum est,
---glacies seu futilis, ictu
Dissiluit, fulvâ resplendent fragmina arenâ.

Pariq; eruditionis genere Pastorū officia loco secundo enucleauit: à quibus ita omnem diligentiæ vigiliarūq; industriam exigebat, vt intelligerent tamen se publicos esse in domo Dei patres-familias, & propriæ imprimis saluti oportere consulere, vt alijs ad salutem æternā quàm plurimis quàm diutissimè possint prodesse. Quæ omnia quàm argutè tractârit, quid refert verbis meis indicare? quum Doctissimus Rex (cujus acerrimo judicio nihil

hil vnquam limatius) nullam voculam aut causæ defuisse, aut redundâsse palám diceret, hominisq; acumen [d] nomini consentaneum, esse planè *Aquilinum*. Et certè talem oportuit esse eũ, cui jam, vt AEneæ olim, tam strenuorum fratrum

[e] *---stipata cohors foret obvia, Martis*
Progenies, septem numero, septenaq; tela
Conijciunt ----

tam spectatâ virtute, peritiâq; Antagonistæ omnes, vt septemplici *Aiacis* clypeo munitum facilè agnosceres,

[f] *qui nisu immotus eodem*
Corpore tela modo, atq; oculis vigilantibus exit:

Hollandus enim, *Gordonius*, *Fieldius*, & *Rivius*, primæ Theseos propugnaculum oppugnant. Secundæ, *Thomsonus*, *Hardingus*, *Airayus*, tanto omnes impetu & telorum acumine, quanto diû veritas, etsi vinci nescia, obrui tamen poterat, nisi tantum propugnatorem invenisset; adeò vt quum eruditionis eximiæ fructum semper vberrimum singuli percepissent, tum nullum vnquam splendidiorem, quàm quòd vnico hoc negotio duo reportârint splendidissima præmia; alterum, quòd Regem (quo nunquam melior) intimâ conspicuâq; voluptate perfuderint

d Dictus enim *Aeglionby*. *AEgle* autem lingua patria Aquilam significat.

e Virg. Aeneid. lib. 10.

f Virg. Aeneid. lib. 5.

 (quid

(quid enim apud bonos optabilius, quàm in communem gaudij sui fonté aliquod vicissim gaudiũ regurgitare?) Alterum, quòd apud Regem (quo nusquam doctior) non modò censuram, & quasi limam ferre potuerint, sed benignissimam etiam existimationem, & amplam laudem referre. Neq; verò quis expectet aut hîc, aut in sequentibus, prolixam argumentationum replicationúmq; seriem contextam; eã propter multiplicem varietaté, (quæ ipsa volumen iustum expeteret,) historiolæ huius angustia nõ admittit; quãtò minùs orationis meæ, quinimo & pectoris mei, angustia complecti potest illas in Rege, &, vt verè dicam, Regum miraculo, immensas laudes, non modò inauditi candoris, quo literarij Athletæ tantum & tam benignũ approbatorem habuerũt, sed etiam eruditionis admirabilis, cujus & hoc tempore, & etiam deinceps sæpiùs in omni genere scientiarum, *Theologiâ, Medicinâ, Jurisprudentiâ, Philosophiâ* tam illustria è sublimi solio testimonia exhibuit, vt parca jam nimis videri possit ea *Mercurij* gloria, quâ, quòd Rex, Philosophus, Theologus esset, *Ter Maximus* dicebatur; adeo vt jã eximij literarum Professores, qui tam præ-

præpotenti Auditore beatos se censebant, tam præcellenti Doctore se judicarent beatissimos. Nec enim vllum argumenti jaculum jam contortũ est, cujus ille vires subtilissimè non pensiculârit, vt quem tacentẽ summâq; Majestate assidentem, *Magnum* putares *Alexandrum*, eundem loquentem majorem crederes *Aristotelem*? Aristotelem dico? id quidem magnum: id tamẽ (nec tamen assentor,) nihilum: ausim enim asseverare, quantum recondita Theologiæ mysteria minutijs Philosophiæ anteponuntur: tantò Regem, Theologorum Principem, Principi Philosophorum anteferendum.

Quum *Iacobum* sacrâ manu Sacra Biblia è solio solicitè pervolventem contuerer, quum citata vtrinq; testimonia accuratè excutientem, quũ argumenta objecta solidè refellentem, videre mihi visus sum, aut *Mosem*, vt sceptro, sic eloquio, Pastorem populi; aut *Davidem*, quum Prophetam, aut *Salomonem*, quum ageret Ecclesiasten. Si quis nimiùm me adulatoriè in tantĩ Principis laudes lascivire censeat, aut grandiori oratione vti, quàm res meretur; intelligat is, (vt olim de *Craßo* & *Antonio* dixit [f] *Cicero*) *se ex ijs eße, qui aut illum non audierit, aut iudicare non* [f] Lib. de Orat. 3.

 pos-

poßit. Cuius ex diuinis sermonum a-reolis, si quos collegero flosculos, aut currenti potiùs pollice decerpsero, vt ci, etsi nequaquam parem gloriã tanti ingenij sublimitati, at pro meo tamen studio meritam gratiam debitãq; referam; prudens facti mei interpres id mihi indulgebit non invitus, quod de eodem g *Craßo* à se descripto postulat *Marcus Tullius, vt maius, atque diuinius* de Iacobi *eloquijs, quàm quantum à me iam exprimitur, suspicetur. Nec enim quisquam nostrûm, quum libros Platonis mirabiliter scriptos legit, in quibus ferè Socrates exprimitur, non, quanquam illa scripta sunt divinitùs, tamẽ maius quiddam de illo, de quo scripta sunt, suspicatur*; quod tantò magis mihi postulandum est, quantò, & scripta mea *Platonis, Tullijq;* inferiora, & *Jacobus, Socrate, Craßoq;* sublimior. Verùm enimveró Academiam istã tam devotissimo Mæcenate indignam existimarem, si exemplum hoc tam sine omni exemplo splendidum, totius orbis notitiæ, taciturnitate suâ suffuraretur. Illud præ cæteris præterire non possum (cujus nec vnquam possum oblivisci) quum è Theologis jã opponentibus vnus, Pastorum de invisendis peste laboranti-bus officium ex eo *Iacobi* Apostoli loco

g In initio l. 3. de Orat.

astru-

astrueret, [b] *Infirmatur quis inter vos? accersat Presbyteros, &c.* Regem in seipso conspicuum dedisse testimonium illius consilij, quo *Henricum* filium in istoc Libro aureo, & verè βασιλικῷ accendere nititur; vt *in Scripturis Sacris legendis* (audite hoc Pontificij & frendete) *peritus, et expeditus Textualis esse satageret.* Loci enim citâ manu adinvēti, & altâ voce prælecti circumstantias omnes tam Theosophicâ indagine vētilauit, vt *Divum Iacobum*, Iacobi Divi oraculū enucleatè exponētem, maxima cum voluptate, sed incredibili admiratione suspicerent Academicorū etiam doctissimi.

b Iacob, c. 5 14.

Ea *verò* omnia quæ sacris literis continerentur, vt non hominum, ita nec omnium temporū propria censenda esse *monuit*. Eam quidem fuisse temporum Apostolicorum conditionem, propter miraculosę charisma sanationis, quo tum Deus Filij sui nascentem Ecclesiā cōfirmare voluit, vt presbyteri tūc temporis, quosvis morbis decūbentes, non modò sine suæ sa-

lu-

" lutis periculo, ſed cum iſtorum
" etiam frequenti revaleſcentiâ
" inviſerent: & iſtis idcircò ſecu-
" lis, vnctionis ſymbolum quàm
" quotidianum, tàm etiam fuiſſe
" ſalutare. Iſtarum verò ceremo-
" niarum neceſſitatem ab his Ec-
" cleſiæ noſtræ temporibus tan-
" tùm abhorrere, quantùm à pri-
" mitivâ iſtâ miraculorũ frequẽtiâ
" longiſſimè receſſimus. *Vnde e-*
" *videntiſsimâ rationis luce ex ipſiſ-*
" *ſimo contextu comprobavit* hanc
" Apoſtoli præceptionem Mini-
" ſtris noſtrorum temporum non
" competere, eò quòd illi, de qui-
" bus Apoſtolus loquitur, accer-
" ſebantur quidẽ vt precarentur,
" ſed vngebant vt ſanarent. Quę
" ratio evidentiſſimè evincit vn-
" ctionis Pontificię ſacramentum
" huic loco inniti nullo modo
" poſſe, cum ipſi Põtificij agnoſ-
" cant ſe non vngere vt ægrotos
" ſanarent, ſed vt morientibus vi-

aticum exhiberent. Illud enim "
sanationis donum cum iam (etsi "
non rarò se habere [i]mentiantur "
fanatici homines) non habeant,
ideo præceptum hoc presbyteros accersendi extraordinarium fuisse, & ad nostros iam minimè pertinere, nisi fortè se etiã corporum medicos profiterentur, qui esse debeant animarum. Nã vtriusq; etiam Medicinę peritiã habuisse illius seculi Presbyteros mihi plusquã probabile videtur, (& de Divo Luca, Medico simul & Evangelista, planè constat) quandoquidem vt tempora tum erant, quum nullum vnquam capitalius odium
esse poterat, quã de Religionis "
causa inter Ethnicos & Christianos; "
certissimi res erat periculi, "
si fideles, morbis affecti, se vi- "
tamq; suam infensissimorũ ho- "
stium curæ committerent. Sed "
æquum potiùs erat, vt qui inter "
ip-

i Historiæ Iesuit. de rebus Indicis. Petrus Maffeius & Epist. Iaponicæ. Nec certe ratio fert vt Iesuitæ sacrificulíq; sperent vnctos suos euasuros manum Dei percutientem, quum vncti ipsius Dei ægre possint euadere manũ Jesuitarum Sacrificulorũq́; percussẽsẽ.

" ipsos authoritate & doctrinâ
" pollerent (quales erant eorum
" presbyteri) ijdem etiam vtrãq;
" curam vtriusq; salutis, tàm æter
" næ, quàm corporeæ susciperent
" quo pacto ægros suos meliùs po
" terant, aut ad viuendum iterum
" confirmare, aut ad moriendum
" (si sic Deo visum) præparare.

Cui solidissimo Regis de Apostolico sensu iudicio, quum iudicium *Sancti Augustini* (libro qui *Speculum* dicitur, illud ad sua tempora accommodantis) modestè opponeretur (quãquam *Gregorij* potiús *Magni*, quàm *Augustini* scriptum illud fuisse ostẽdebatur) subiecit Regũ vt doctissimus, ita mitissimus

Pertinere quidem etiam dum, quantum commodè fieri possit, sine periculo, sed vt relevarent orando, non vt vngendo sanarent, quod fieri non potest sine miraculo:

Digna sententia Orthodoxo Regis hisce presertim seculis, in quibus post explosa fictorum Sanctulorum miracula vetera novæ succrescunt sanationum [k] imposturæ, corũ præstigijs præ

k Quales per multas hic in Anglia publicis tribunalium iudicijs detectas, egregie describit Harsinettus libro inscripto. *The Imposture of the Romish Church.*

se

ſertim introductæ, qui ſe Patres Sodalitij Ieſu venditant, vt veros ſodalitij Ieſu filios procliuius faſcinare poſſint quiq; [l] mulierculis (quas pro ſtudioſe ſemper complecti ſolent) corporum medelam pollicentur, vt earum animas æternùm trucident. Quorum fœdiſſimis fraudum incantamentis, cæterorum Regum Chriſtianorum Serenitates imponi ſibi minimè permitterēt ſi Britannici Regis in ſacris Dei oraculis, idq; [m] Dei iuſſu evoluendis, exēplum velint ſequi, tametſi illius in illorum myſterijs indagandis ſublime ingenium aſſequi deſperent. Sed Papa illud prohibet. Vocem Rege indignā! qui iuſſa Pontificia curet, divina negligat; ſcilicet reformidans ne ab offenſo Capitolino Ioue, vel Anathematis fulmine ad ima Tartara præcipitaretur, vel puluere tormentario ſulphureoq; in ſummum ęthera diſploderetur. Vah Infernalem & Ignivomam Ignatij ſobolem à Romanâ lupâ educatam. Intelligant tandem Orbis terrarū Principes noſtro periculo, quibus argumētis ſuadeat Pontifex, & quam pia, quā mitis, quàm charitate (ſi Dijs placet) plena ſit Religio Romanenſium; quibus, pietatis officia ſunt, regna evertere, Reges trucidare, [n] vulgarem cædium

um

[l] Nam earū fere ſolarum curam ſuſcipiunt, vt eodem libro veriſſime declaratur.

[m] *Deut.* 17. v 19. 20.

[n] Sic & eorū Athleta, *Simon* Comes Monteforteſis, cui quod centum millia Albigenſium Hæreticorum (ſic pios notant) trucidaſſet, & 80. iam tradidiſſet Sixt. v, Trophæum ſtatuit in Vaticana, & *Chriſtianiſſimi* titulo donatur Angel Roccha de ſcript. vaticā

um modum dedignari, nova, incredibilia, diabolica excogitare, vt simul, & nictu oculi, incredibilis numerus Principum Nobiliumq; , quibus terrarum Orbis vniversus selectiores non habet, lamentabili exitu contrucidarentur: Certum est, & indies nova exempla fidem facient, quod vbicunq; *Iesuita* est, *Garnetus* est, Regum proditor est, scelerum machinator est. Sanctiores vos (*Baalis sacerdotes*) qui vestra corpora crudeliter conscidistis, sed vestra tantúm; hi, vltra vota illius olim Tyranni, vno ictu totius Reip. iugulum confodient. Sentiet fortè, licèt serò Nobilissima gens vicina, se quum Iesuitici flagitij monumentum destrueret, non inconstantiæ modò suæ Trophæum extruxisse, sed veteris etiam parricidij, nova exempla accelerâsse. Sed qui olim *Jacobi Deum* se peculiari titulo vocari voluit, idem eodem numine, eodem nomine se *Jacobi* nostri Deum esse Tutelarem patefaciet perpetuò, quodcunq; Esaüus Antichristianus & Papicolarum infernale agmé diabolicè machinetur.

At quo rapior? dum recordor officij mei, obliuiscor instituti. Nihilominus illud & iure meo superaddam, quod aureo hic asterisco videtur non indignum

um,quodq; & tum publicè, & aliàs emper privatim,in Rege disceptante nitari solent omnes,eum adeò verita. is indagandæ studio teneri,vt quum antâ sit doctrinæ ingenijq; subtilita- e,vt refelli facilé non possit, tamâ amen sit facilitate,vt sibi contradici on modò patiatur facilè, sed etiam upiat.Nec enim viuimus sub eiusmo. i Rege,nec eo seculo, quo tanti sit ericuli *contra eum scribere* (vt inquit le) *qui potest proscribere* ;at nec illi n contradicere,qui potest & aquâ igni interdicere;adeó nostrum hũc nperatorem alienum esse patet ab ea *Adriani* Imperatoris(aliàs nõ illau- ati)morositate,suiq; superciliosâ cõ- dentiâ,quam-propter , veri sæpius ognoscendi beneficio se privabat;de uo non illepidè Phauorinus, *Necesse* *(inquit) vt eum omnibus doctiorẽ ag-* *scam,qui triginta habet legiones*:adeò roclive est Principibus, non in lite- rijs modo negotijs,quod fortè leui- ,sed in arduis etiam Reipublicæ cõ- ijs,sibi præ sui præfidentiâ, veritatis equendæ opportunitatem,præclu- ere.

Aelius Spartianus in vita Adriani.

Verùm *Cœlo* iam ferè *medium sol ig us orbem Hauserat*;ideòq; toto dis- ptandi negotio ,non minore cum

glo-

gloriâ omnium Actorum, quàm cum voluptate Audientium exantlato, visũ est Pereximio Procãcellario (cuius id, vti diximus, munus) receptui canere, & (pro more Academiæ) totam controuersiam suo calculo definire; ne cu fortè auditorum illud contingeret quod p *Sulpitio*, & *Cottæ* attribuit Cicero, qui auditâ subtili *Crassi* & *Antonij* concertatione, hæserunt animi penduli dubijq;, eorum vtri credendum potiùs esset, an eorum neutri. Cuiusmodi scrupulum omnem & orationis gravitate, & iudicij, doctrinæq (quibus plurimum pollet præstantissimus vir) soliditate, ita penitús exemit, vt meritò primas in Academica dignitate ei delatas omnes agnoscerent, in quo, omnium non scientiarum modò, sed & virtutum primas conspiciunt. Omnia verò illa Angelos atq Sanctos invocandi nugamenta ita cospectui omnium, explosuiq; exposuit & Pontificum Romanorum (qui istũ Cœlitum cultum, quasi præcipuã Religionis suæ Arcem, mordicùs tuẽtur) vafritiem avaritiamq; strenuè detexit, vt non modò Romanam illam Sancti *Angeli* Arcem cum q *Borbonio* iterum obsedisse censeres, sed etiam eandem & in eâdem vnâ inclusum Pontificem fu

p Lib. 1. de Orat.

q Guicciard l. 8.

funditùs evertisse. Ea verò beata prædicauit regna (quæ autem illa si non nostra?) quæ, vt vnum Deum vnicè colunt, ita ab vno Deo amantur vnicè & coluntur; quæ & pacem stabilẽ, & religionẽ puram possident; quæ cũ Literarum tùm Armorum gloriâ florent; quæ (quod omnium ferè caput est felicitatum) Rege fruuntur potentissimo, tamen pacifico, rerum omniũ copijs florentissimo, tamen viuendi moderato, maiestate & splendore supra summos, facilitate tamen, & affabilitate infimis pari, Rege deniq; Pijssimo, & piorum fautore: Doctissimo, & Doctorum summo Mæcenate, hoc est *Iacobo*, hoc est nostro. Ita actis, Deo pro tanto Rege, Regi, pro tantâ clementiâ, patientiâ, candoréq; gratijs, quæ concipi potuerunt maximis, voluptate incredibili perfusis omnibus, antemeridiani negotij pensum absoluitur, Regemq; omnes omnibus felicitatum votis, vnanimiter ingeminatis prosequuntur.

Ille verò, qui nullas vnquam dapes sibi censuit iucundas, nisi quæ literarũ sale condirentur, præteritæ voluptatis recordatione, & gratâ futuræ expectatione accensus, longâ se morâ detineri non patitur; vt qui ab epularũ

lau-

lautitijs festinando, eodem se esse ani-
mo proderet, quo fuit *Alphonsus Arra-*
gonius consuetam epularum horã dif-
ferendo; quo tempore, consimili eru-
ditorũ colloquio diutiusculè intentus,
cum ab esurientibus Aulicis monere-
tur se ad mensam expectari, *nequaqu-*
(inquit) *hæ enim mihi dapes, hi convive*
sensitq; multò iucundiorem esse gusti
ferculorum, quibus anima alitur, qu
quibus gula saginatur.

Theologia quidem anima animæ,
Iurisprudentia anima reipublicæ, &
Iacobus qui vtriusq; saluti prospicere s
debere intelligit, vtriusq; artes studio
quanto potest, maximo, & amore affe
ctat. Itaq; pomeridianas horas Cæsa
rei juris Professoribus impendit, assi
dentibus à sinistrâ, Reginâ fœmina
optimâ, & *Henrico* Principe; à dextrâ
Legatis vtrisq;, circumquâque Heroi
narum & Procerum, cæteróq;, vt dixi
mus, cœtu spectabili. Prodierunt tu
è reliqua Iurisperitorum familia, se
lectissimi purpurati; D. D. *Byrd*, è *Col*
legio Omnium Animarum, D. D. *West*
ex *Æde Christi*, D. D. *Martin è Colleg*
Novo, D. D. *Hussay* Principalis *Au*
Magdalenæ. D. D. *Budden*, è *Colleg*
Magdalenensi, D. D. *LLoyd* è *Colleg*
Omnium Animarum, vires suas expe

uri omnes aduersùs Clarissimum virũ, D. D. *Blincoe, Collegij* q *Regalis Præpositum*, Respondentem sub præsidio *Alberici Gentilis*, Regij Professoris, plurimâ (scripta ejus testor) literaturæ varietate refertissimi. Theses duas proposuit Opponentium meritò primus D. D. *Byrd.* his Hypothesibus (more Iurisperitorũ) descriptas. Primam,

Caius, Civitatis Papiensis Civis, cuidam Iulio concivi suo obviàm factus, eũq; maximo impetu, gladio districto adortus, fuit ab eodem Iulio, se contra vim illius defendente, interfectus, præsente tunc scribè, atq; inspectante illius Civitatis Iudice. Paulò pòst, cũ de hac cæde in indicio quæstio esset, prodierunt quidam Testes, inte græ opinionis & famæ, qui prædictũ Julium & insidias fecisse Caio, & vim prius intulisse testarentur. Quæritur,

An prædictus iudex ferre sententiam debeat secundùm probationes in iudicio deductas, contra veritatem sibi privatim cognitam?

Affirmat Respõdens. Secundã:

Inter duos Reges vicinos diuturno bello inter se contendentes, induciæ nuper factæ fuerunt; quibus inter cætera cautum erat, vt vtriusq; regni subditis liceret in hostili territorio tutò versari, vsq; ad certum

q Vulgo *Auryal* dicitur forte quasi *Aul-roial*; nam & Collegium Regale, & Aula Regalis, olim dictum ab. Ed. 2. Fũdat. inde est quod in chartis fundationis Colleg. Regin. legitur, fuisse antea Collegium Oxon. Regio nomine sed Reginæ nullum.

tum diem in dictis induciis nominatũ; ita tamen, vt si post illum diem quisquam ibi alterius ditionis subditus maneret, occidi iure ab illius loci incolis posset. Quidam cum ante diem præstitutum ad suos redire parârat, & conductâ navi, ab hostili portu soluisset (quoniã alia recedẽdi via nulla erat) in eundem portum, vi tempestatis subitò exortæ, reiectus erat, ibiq; manere coactus, donec dies in induciis expressus elaberetur. Quæritur

An iste alienus, & hostis, contra ius induciarum priùs pactarũ in hostili portu adversis ventis detentus, iure occidi ab illius loci incolis possit?

Negat Respondens: & oratione facundâ (quâ facultate plurimũ polluisse semper habitus est,) omnia rationum pondera, judiciorum exempla, Iurisperitorum testimonia, adeò copiosè luculentérq; congessit, vt nullam contrà proferri censeres potuisse, vel speciem rationis, quâ, sententia tot propugnaculis communita convelleretur. Atquî quid adeò munitũ, quod Iurisperitorũ machinæ, & ingenia nõ labefactent? ita fit, vt dum acutissimi Opponentes vtrinq; argutiarum suarũ impetu & ingenij quasi fluctu De-

cuma-

umano irruunt, Iuriſcōſulti, qui alio-
um contentionibus terminos impo-
unt, ſuis item videantur non poſſe. Quod, cum in alijs eorum litibus levi-
is momenti frequens ſit, in iſtis tan-
momenti controuerſijs contingere
irum videri non debet. In qu bus,
uo quæ ſunt in rebus humanis maxi-
a, quaſi die dicto, litigant pro Tribu-
li; Lex, & Æquitas; Conſcientiæ
ctitudo, & Iudicij; bonus Ciuis, & bo-
s Vir; & (vt verbo dicam) ſalus homi-
s, & ſalus Reipublicæ: quæ cum con-
ncta ſint, mutuâq; inter ſe concordiâ
nſonantia, reos ab iniuriâ, Iudices à
lere immunes reddunt, vtróſq; ve-
calamitatibus inuoluunt, ſi invicem
ſtrahantur. Quæ enim homini acer-
or laniena eſſe poteſt, quàm cum
Metio Suffetio, opinionum quaſi bigis
embratim diſtrahi, dum hâc, Lex ci-
atis, illâc, naturæ te incitet, hâc
gis, illâc Dei, te ſolicitet, & diſcruti-
offenſio? Hæ enim in vtrâq; Theſi
tractiones officiorum obverſantur;
orum jam æquabilitatem, quò acri-
diſceptandi contentione Cæſarei
ſtri concertatores inveſtigant, eò
oſundiùs in *Democriti* puteum ve-
s demergitur.

Sed ecce nobis è machinâ verè Io-
vem

vem. Non enim interea Auditor parū attentus ſedet Iacobus;at nec Auditor tantùm; omniáq; nō *Iuſtiniani* ſupercilio,ſed judicio librauit ſuo, docuitq; oratione & frequenti,& ex conditiſſimis Regiæ ſapientiæ theſauris deprompta,ſublimius quiddā eſſe intellectus donum,quo cœlitùs imbuit Deus pectora eorum Regū, quos charos habet, quàm quod noſtri ordinis homines,quantiſcunq; aut ingeniorum aut induſtriæ viribus aſſequi poſſint etiamſi doctiſſimorum omnium monumēta ſuis lucubrationibus expilârint.

Teſtor te Dîa veritas(*cuius ego veſtigia ſemper adoro*)tantùm abeſſe quicquam vt Regijs(ne dum alterius cujuſcúnq; lectoris)auribus dem, vt contrà videam mihi impenſè metuendum ne tantum in tanto Monarchâ literarum ſplendorem,cognitioniſq; varietatem, orationis meæ maculis potiùs obfuſcem, quàm coloribus depingā. Hoc mihi (ſcio)tota apud nos cohors Cæſarea ſuffragabitur, de ea,quæ tum agebatur,quæſtionum materiâ, nihil vnquam ab ijs,qui inter ipſos totas familias ducunt,aut ſcriptum,aut dictum fuiſſe ad inſtitutum accomodatiùs,ad rei veritatem exquiſitiús,ad Reipublicæ vſum opportuniùs,ad Iuriſprudē-

tiæ sensum subtiliùs, ad legum moderationem salutariùs, ad omnium rerum, hominum, temporum, necessitates sublevandas validiùs, quàm quod istoc die auribus sitientibus, oculisq; præ animorũ gaudio planè lacrymãtibus, ex isto inexhausto eruditionis fonte hauserunt. Tum præcipuè, quũ animadverteret ex Disputantium vtrinq; decisionibus, non modò Iudicẽ in duo discindi, sed veritatem etiam discerpi, nisi ipse propitius se Sequestrem immisisset, eámq; vtrisq; subduxisset, [f] *Philippi* illius more (etsi maiore cum laude) qui Arbiter factus inter duos Thraces, Regnum vtrísq; abiudicatum sibi reservauit. Etenim sentẽtiæ oraculo sic statuebat: "Nec hinc conscientiæ notitiam negligẽdam, nec illinc legis præscriptũ violandum fuisse, quorũ anteà alterum inevitabile videbatur. Siquidem (*inquit*) duplicem sustinet personam, vnam publicam Iudicis, alteram privatam hominis Christiani. Quâ Iudex est, iuramento Regi tenetur secundùm legẽ judicare; quâ Christianus, Deo obligatur judicare secundùm

[f] Iustin. li. 7.

F dùm

" dùm conscientiam. Quòd si a-
" liquando contigerit, vt vtrúmq;
" pręstare nequeat, eò quòd pro-
" bationes afferantur contra ve-
" ritatem privatim sibi cognitã,
" oportet inprimis omnes aggre-
" di & tentare modos, quibus in-
" vestiget veritatem, & retegat
" testium falsitatem, & vtramq;
" in lucem meridianam (si fieri
" poterit) protrahere. Sin adeò
" testes desperatæ sint nequitiæ,
" & præfracti, vt illud efficere,
" atq; obtinere non possit, Regẽ
" tum demùm scriptis de re totâ
" certiorem facere oportet, cujus
" est id officium, vt possit, & de-
" beat, tanquam Angelus Dei,
" iudicium rectum, & secundùm
" veritatẽ ferre: atq; ita, vel iux-
" ta conscientiam suam de re illa
" statuere, aut alium in prioris lo-
" cum Iudicem substituere, eũq;
" in testem producendum decer-
" nere. Atqui si id Regi persuade-

ri non possit, eam vt provinciã "
atq; curam in se suscipiat, Iudi- "
cem tamen oportet pótiùs Iu- "
dicis munus deponere, & priva- "
ti testis personam vltrò induere "
quàm contra conscientiam suã "
iudicare: eò quòd verissimũ sit, "
quod quidam dixit, *qui iudicat* "
contra conscientiam, ædificat ad ge- "
hennam; quibus deinde subiecit, Ni- "
hil iniquius esse, & immanius, "
quàm vt bonorum causæ falsis "
malorum testimonijs ęstimarẽ- "
tur; sic enim neminem bonum "
tutum esse posse, cũ nec Chri- "
sto ipsi ejusmodi testes falsi de- "
fuerint; nihilo tamen magis in- "
justum illum Iudicem excusari.
Deinde verò, quòd illam *Boni Viri*, & *Boni Civis* distinctionem lubentiùs à Domino *Gentili* (quo cum honorificè & nominatim extra ordinem compellato, frequenter disceptabat) vsurpatã animadverteret, quasi liceret cuiquã, vt Civi bono, agere, quod vt bono Viro, non liceret, eâdem nihilo excusari Iudicem probauit; præsertim, Quum

 pos-

" possit, & bonum civem, & bo-
" num etiam virum præstare al-
" teri cedendo, qui, in locum eius
" surrogatus, possit vel secundùm
" veritatem exploratam, vel sanã
" saltem cõscientiã ferre iudiciũ;
Adeò illud vt verissimum comprobavit quod quidã dixit, *Quid* (inquiens) *fiet de Cive bono, cum Cacodæmones, malũ virum ad inferos abripuerint?* quo Iudices istiusmodi admonerentur, ne quid sibi rei sit cum [t] iusto illo, ne aliquando cum [u] Iniusto illo exclamare cogantur, sed frustra, *Peccavi, prodito sanguine innoxio.*

t Mat. 27. v. 19.
u Mat. 27. v. 4

Quæ omnia (vt omittã alia frequẽter summo cũ acumine interjecta) tanto cum iudicio elocutus est, quanto credibile est Scævolam aliquem, aut quodcúnq; aliud sapientiæ Oraculũ, loqui voluisse: tantâ verò orationis Majestate omniúmq; audientium admiratione, quantâ certum est, præter *Jacobum*, neminem potuisse. Quod etsi quivis rerum æstimator prudens, facilè deprehẽdet ex nudis istis orationis lineamentis (eius enim sceleton tantùm assequi potui, ipsam verò pulchritudinem, & quasi vitam nõ potui) mihi tamen agnoscẽdum est necessariò,

nar-

narratiunculæ meæ humilitatem tantùm eſſe infra rei dignitatem, quantū aut Maieſtas eſt Regia ſupra meæ fortunæ conditionem, aut, Regia ſapientia extra mei ingenij captum. Quod etiam indicijs non leuibus, in altera induciarum controuerſia eluxit. Nam quum rationes vtrinq; prolatæ irreconciliabiles viderentur, adeò ſe peritum præſtitit, non modò Iurisperitorum iam decertantium, ſed ipſius etiam Iuris Moderatorem, vt quum religioni duceret, aut Induciarum expreſſas ſanctiones violare, aut cuiuſquam (tametſi hoſtis) vitam temerè impetere, vtriq; periculo medicinam ſalutarem adhiberi oportere pronūciauerit. Idq; (*inquit*) facilè cōparebit, ſi aliam eſſe rationem Principis ſive Iudicis ſupremi aliam ſubditorum, & Iudicis ſubalterni, obſeruauerimus; ideoq; vt ſubditi facere debeant ſecundùm leges, & ſententiam Principis ſuperioris, ita & Princeps debet vim ſuperiorem agnoſ-

" noſcere, Dei ſcilicet manum, Si
" Ergo Induciæ inter me, & Tur-
" cam ſeu Principem alium ali-
" quem factæ fuerint, & poſt in-
" duciarum tempus elapſum ali-
" quis, quem tempeſtas maris in
" partes Britanniæ Boreales ade-
" gerit, ibi inventus fuerit, ſi ab in
" colis ibidem degentibus dictũ
" induciarum diem cognoſcenti-
" bus, non autem mentem Re-
" gis, occidatur, non ſunt in cul-
" pâ, quia ſuperior vis ſemper eſt
" agnoſcenda, nec ad illos perti-
" net, ſed ad Principem ſtrictum
" ius ex ęquitate moderari. Iudex
" autem inferior, hominem ita
" captum liberare non debet, ſed
" Regis arbitrio reſervare, qui cũ
" poteſt, & debet ſeruare, Nam
" Rex ipſe debet etiam cedere
" vi maiori, quæ à Deò proficiſci-
" tur, atq; ita aliquid de iure ſtri-
ctoremittere.

Sed quid ego tam ſacra eloquia, tã illotâ manu, tam diſpare ſtylo vlteriùs con-

contrectem? Credite, mihi credite, humeros tanto oneri impares meos sentio; nec quicquam magis metuo, quã ne tripodem illum contumeliâ afficiam, cuius Oracula pro ingenij mei mediocritate, amoris verò immensitate, laude aliquâ afficere statuissem. Parcite, verò, mihi parcite, *Florentissimi Oxonienses*, si dum amoris officio, & officij amore abripior, ab ingenio videar derelinqui; subuereor enim, quâ estis in Regem optimè meritum, optimâ voluntatum propensione & gratitudine, ne vestrum candorem suboffẽderim, qui temerario ausu, calamòq; meo (quid enim dissimulem?) verè anserino, eas Regiæ loquelæ laudes pro sanem, quas ingenio, & acumine Aquilino, ore verò Cycneo, aut Phœbeo potiùs, concini celebrariq; debere censuistis. Quemadmodum enim amatores, Amasias aut Dominas suas tabulis depingi minùs pulchras, quàm eas ipsi animis finxerunt suis, ægrè ferunt; ita, nec ita modò, sed multò etiam ægriùs metuo feretis, eum, quem vos habetis, quiq; vos habet in delicijs, vili orationis meæ penicillo depictum intueri, viuóq; illo succo, & colore denudatum, quo præsentes præsentem tantâ admiratione, & quasi mi

raculi loco habuistis. Testes incredibiles applausus vestri, in Academiâ antea inauditi, tum verò tam frequẽtes, vt eloquentem Regem ad singulas penè sententiarum periodos, quasi gaudij vestri impotes, acclamationibus impediueritis. Hìc enim illud doctorum hominũ x *Nil admirari* meritò desijt apud doctos, atq;.

x Hor. epi. l. 1. Ep. 6.

Nunc *admirari prope res est vna Numini*, quæ omnium animos eruditorũ, quãuis etiam è Sectâ Stoicâ, vel invitos abriperet, vel ex invitis redderet lubentissimos. Nec enim Academici soli tantæ voluptatis impotentiâ superati, sed splendidissima etiam Procerum caterua, venerandíq; Senatores manus suas, habenis Reipublicæ moderandis adsuetas, ingentis lætitiæ sensu complodere docuerunt. Et, quod priori voluptati incredibilem fecit accessionem, *Regina Anna*, tanquam altera in medio plaudentium Heroïnarũ choro Diana, vnáq; *Henricus* Princeps exultabundus, manus tenellas, & beatas, tanquam communis lætitiæ lubẽtes testes, crebris splẽdidisq; applausibus divexabãt. Quid plurâ? qui tãtę delectatiõis impetu non percellitur,

Is mihi dura silex, aut stet Marpesia cautes,

&

& qui, gaudentibus omnibus, vnà non lætatur, ille per me, gaudentibus omnibus, solus lugeat.

Istas tandem jucundissimas deliciarum dapes, sole jam ad vesperum inclinato, claudebat doctissimus *Gentilis*, oratione disertâ, quâ, beatam prædicabat jurisprudentiam, quæ tanti iterũ g *Iustiniani* auspicijs fuerit illustrata. Jurisperitis verò suis meritò congratulabatur, qui tam potentem Monarcham, eo ipso die, non facultatis tantũ suæ peritum, & studiosum, sed sui quasi Ordinis Professorem, & Mæcenatẽ experti fuerant. Ita, omnibus seriò exultantibus, disceditur.

g Et huiusmodi quidẽ Iustinianum & desiderat & iam sperat *Britannia* in legibus *Municipalibus*, earumq; innumeris Professoribus (totius; fere regni hirudinibus) in ordinem redigendis, & reformandis; grauiora enim damna patiuntur, sæpe Ciues ex ipso iure, quam ex injurijs quibus propulsandis iura conduntur.

Sed breuis est intermissio voluptatis, quam statim à Cœnâ renovãt perjucunda Tragœdiæ spectacula, & quasi seriæ antegressæ disputationis condimentum. Fabulæ (quam delecti ex vniuersa Academia adolescentes egerunt) nomen AIAX FLAGELLIFER, titulo ex *Sophocle* mutuato, sed re, tam diuersa, quàm idiomate. Cujus argumenti factus est delectus, non tantũ quòd splendidâ pomposâq; representationum varietate, tantis spectatoribus delectationem affluentem ministraret; sed quòd materia etiam videretur Aulicis, Academicisq; auribus,

animisq; perquàm accõmodata. Celebris enim representatur illa de *Achillis* defuncti armis contentio, quæ sibi pro militaris virtutis pręmio vendicavit *Aiax*: sed obtinuit *Vlyßes*, prudẽtiæ meritò, & literatę facundię. Victus miles theatrum circúmq; omnem furioso complet boatu, Furias evocat, Deos, hominésq; execratur, nihil præter minas, & vindictam spirat. Sed & vanæ irę, sine viribus, & vires sine prudẽtia; inq; domini perniciem cedit ferocia, quam non literarum, & doctrinę cultura temperat. Post varia furibundi hominis facinora, ovium grege, ducũ Gręcorum vice contrucidato, ingenti ariete pro *Vlysse* immaniter flagellato menti tandẽ restitutus sibi mortẽ consciscit, dementior quàm quum demẽs. Domini mortem miserrimè luget *Tecmessa*, sed exultat Vmbra *Hectoris*, quæ *Aiaci* infensissima, Chori prębebat vicem. Quę omnia, quàm mirificâ, & aures, & oculos varietate pascerent, facilè non est dicere, eóq; magis, quòd pro materię varietate, tota Scenę fabrica, & artificiosus peripetasmatum apparatus, iterum atq; iterum, mirantibus omnibus, innovaretur: vbi modò *Troiæ*, & littoris *Sigæi* ideam viuã conspexeras, mox syluas, & solitudines

horrẽda antra, & furiarum domicilia: hisq; subinde vanescentibus, Tentoriorum Naviúmque faciem jucundissimam inexpectatò contuereris.

ACTA

ACTA TERTIAE DIEI.

Ametsi ex istis literarijs dilicijs, quibus & diem totam, & noctis etiam ferè medietatẽ Principes patiẽtissimè impendissent, non modò ad satietatem hausisse, sed ad tædium etiam exhausti videri possent, nisi eorum incredibilis esset erga sapientiæ studia propensio; *Iacobus* tamen, quasi [a] Sol ille, quem in Britanniâ non occidere, aut resurgere retulit *Tacitus*, sed ita leuiter tantùm noctũ transire, vt finem atq; initium lucis exiguo discrimine internoscas; primo mane præsentię fulgorisq; sui Phœbe â iterum lampade eruditos Phœbi alũnos illustrare statuit. Nam post cõmunem animarum Reiq; Publicæ salutẽ, ex legibus diuinis, atq; humanis (quæ superioris diei pensa) æstimatam, ter-

[a] Tac. in vit. Agricolæ.

tiam iam curam corporis saluti, id est Medicinæ, impertiendam censuit: vtpote cui probè innotuisset illius dicti veritas (etsi à [a] nasuto nescio quo contorti) quo tria illa quæ possidemus, & quæ nostra dicimus, animam, corpus & fortunas, intelligimus, non ita esse nostra, vt arbitrio nostro habeantur, & regantur, sed dependere potiús animam à Theologorum, fortunas à Iurisprudentium, corpus autem á Medicorum, etsi non arbitrio & libidine, (vt dixit ille) at disciplinâ tamen, & institutione. Quo in genere cum eos, meritò plurimâ prosequamur veneratione, qui ita operam nauant suam, vt quàm plurimis prodesse possint, nemo, nisi iniquissimus rerum æstimator, boniq; publici pessimè inuidus, *Iacobo* nostro recusabit immortalem gloriæ aram figere, qui ipse adeò mirabilem in *Theologiæ*, *Iurisprudentiæ*, & *Medicinæ* arcanis peritiam, eamq; planè (si negotiorum immensitatem spectes) diuinitus assequutus est, vt si quid fraudis fuciq; in pulcherrima ista studia irrepserit, illud vniuersum, non modò diuino ingenio possit deprehendere, sed affectu etiam Heroïco extra ditionum suarum oras amandare satagat.

[a] Clerk. de Aul.

Invaserat quidem gentem nostram

Britannicam, exoticis sẽper ineptijs plus satis addictum, *Indici medicamenti* dicam, an morbi? affectatio; dúm omnes plerīq; *Nicotiani fumi* (annon fimi potius?) halitu ita prægravantes capitis defluxus deuocant, vt eorum cerebra verè leuissima, ne ingenioli quidẽ pondere opprimantur. Homines ipso, quem hauriunt, fumo leuiores; quorũ quia perquám multi, serâ ducti pœnitentiâ, illud de suo medicamento experti fuerant, quod de *Mario*, *Syllaq;* dictum, *medicinã morbo multò deteriorẽ*: pharmaci huius vires, virusq;, subire iam Asclepiadei huius Lycæi examẽ debere, censuit prudentissimus Rex; vt ita & Regiâ & Academicâ censurâ, & nigri θήτα adiectione in exilium æternum (si fieri posset) eijceretur. Atq; hãc disquisitionem vsui publico indultam voluit; alteram verò priuato suo; quãquam & ea maximè in publicis sunt ducenda, quæ vel priuatim ad Principes spectant. Nam quum ea Principis verè boni cura esse debeat, vt Rempublicam, quâ ipse florenti potitus est, posteris etiam suis immortalem transmittat, frustràq; de illa ciuium felicitate consulcaturus est, qui de liberis etiam suis, ab ipso ortu, virtute morumque probitate imbuendis, tempestiuè

non deliberet, ecquis est qui non istã in Rege optimo, maximam exosculetur curam, qui ne de ipsis sobolis suæ cunis, & vagitibus securus esse potest, nisi omnis, vel levissima indolis contaminandæ suspicio præcidatur? Hinc istæ emerserunt quæstiones duæ, suo vtraq; tetrasticho explicatæ. Prior,

An mores Nutricum à puerulis cum lacte imbibantur?

Mores vix Mater, Nutrix minùs inserit; indit
Mos mores; Corpus lac alit, haud animam.
Capra Ioui *Nutrix*, Cyro *canis, & lupa* Proli
Martiginæ, *ex illis num lupa, capra, canis?*

Posterior, *Vtrum, Frequens suffitus Nicotianæ exoticæ sit sanis salutaris?*

Quid censum (vereor ne sensum) insumimus herbæ?
India, quam mittit, sed minùs inde boni.
Num sani, insani qui fecimus aspida merces?
Quo prosit sanus non habet, æger habet.

Vtrumq; harum splendidâ, copiosâ:

eruditâ oratione illustrauit vir perquã illustris, Dominus *Gulielmus Paddæus*, tàm purpuræ Hippocraticæ, quã Equestris balthei splendore nobilitatus; eo quidem nomine nobilior quód cum illinc, splendentium Aulicorum, hinc, certantium Academicorum ordines contueretur, (quorum vtrorumq; gloriâ conspicuus erat) maluerit se eorum numero adiungere, qui literarum, quàm qui fortunæ splendore florerent. Quo facto, & illam prudentis Imperatoris [b] *Sigismundi* sugillationé prudenter euitauit; qui cum *Georgium Fiscellum* & Doctoris, & Equitis vnà insignibus ornatum, videret, Doctorum subsellijs relictis, Equestribus se libentiùs adiungere; *Stultè* (ait) *qui Literis* [c] *Militiã præfers! Nam ego Equites, mille vno die fecerim,* [d] *Doctorem vnum ne totidem annis*; & Regis tum præsentis, multumq; *Sigismundo* sapientioris exemplum tum præsens pro modulo imitatus est; qui quum omnes, qui vsquam gentium, Principes gloriâ su-

b Aeneas Sylvius de rebus gestis Alphonsi.

c Nam Equitum, Armigerorum, Comitum, Ducum, tituli plane militares sunt: ideoq; Medicus, aut Leguleius, qui Eques audire ambit æq; prudéter agit, ac si bellator ob rem bene gestam Medici aut Iuridici nomine remunerari cuperet

d Hic enim titulus est meriti non gratiæ, sed Papa liberalior Imperatore fuit, quum crearet omnes *Doctores* qui starent supra pontem; vnde quæstio nata est in Foro Papali, an Muli qui tum stabant supra pontem essent Doctores; quid ni, quũ Imperator Romanus faceret Equum suum consulem (teste Dione in Caligula) cur non Papa Romanus faceret mulos atq; etiam Asinos, Doctores?

ge-

peraret, gloriæ suæ accessionem non minimam censuit, si Regio diademate laurus Academica emineret.

Et huiusmodi certè propugnatore opus fuit, qui & Eques animosè, & Doctor eruditè (etsi aliàs animo in *Nicotianam* non nimiùm hostili) impetus aduersariorum tam potentûm sustineret. Erant ij ex omnibus *Aesculapij* filijs purpuratis lectissimi, eruditione multâ praxi longâ conspicui. Dominus Doctor *Ailworth*, publicâ diu Theoriæ Medicæ Prælectione plurimum laudis consecutus. Dominus Doctor *Gwyn*, è Collegio *Sancti Johannis Baptistæ*, Dominus Doctor *Gyfford* è Collegio *Novo*, Dominus Doctor *Ashworth*, è Collegio *Orialensi*, Dominus Doctor *Cheynell*, è Collegio *Corporis Christi*, quorum singulorum singulare judiciū ita rerum controuersarum scrupulos, & involucra excussit, & acumen, aures, animumq; Regis intelligentissimi deliniuit, vt inde omnes intimâ voluptate perfunderentur, quū Regem suum optimum tā intimâ voluptate perfusum cernerent. Regis verò ingeniū solidum à fumis imprimis abhorrebat, & auditis, summíq; iudicij lance perpensis singulorum vtrinq; rationibus; istum *Nicotianæ* suffitū, seu poti-

“tiùs fœtorem (sic enim dici maluit) nullum aut in vsu sobriorū hominum, aut in schola sapientum Medicorum locum habere oportere palàm indicauit. In omnibus enim Artibus & Scientijs certissima quædam fuisse earum facultatum Principia, & Aphorismos; cuiusmodi, cum in Medicina ab *Hippocrate*, *Galeno*, & alijs tradita fuerint, nihil facilè temeréue oportere admitti in communē medicandi vsum, quod ab eorum sapientissimis institutis abhorreat: Istorum verò Principum Medicorum neminem adhuc reperiri, qui fumos (præsertim fœtidos) cerebro potiùs noxios esse quàm salutares non docuerit. Neminem autem nisi insipientem vsurpare solere, quod à nemine sapienti præscribi intelligit. Oculus humanus ex fumo lacrymam emittit, & humorē

ide

ideóne fumum oculo prodesse asseverarem? Præterea, quis est qui nescit fumos in fluorē converti solere, præsertim frigiditate cerebri accedente, vt videri possit, non tàm elicere humorem, quàm efficere? Quinimò plerunq; fit, vt humor, qui ex se innoxius esset, nec cerebrum lę-deret aut vexaret, istius tetri (& fortè venenati) fumi fuligine interveniente, & prægrauet cerebrum, & malignitate lædat. Quòd si quid aptū ad cerebrū purgandum, & à superfluis exonerandum quæratur, alia probatissima olim à Medicis præscribi remedia, aliosq; modos absq; istis fœtoribus, qui magis noxia inducunt, quàm excerpunt, ideoq; si salutares censeantur vllis sanis, at certè nec sana, nec sobriâ mente præditis. Quandoquidem sit contra eorum[e] Principia illud hausto fœto-

[e] Paulo deterior sed suauior cibus & potus meliori quidem & ingrato præferēdus, Hippocr. Aphor. 38.

" torę efficere, quod cũ bono sua
" viq; odore effici possit. Illu
" porrò cum altero Medicorum
" principio planè pugnare, q
" certis morbis certa etiam reme
" dia præscribunt; nec morbi tan
" tùm rationem habent, sed &
" temporis, quo mederi, & homi
" nis, cui mederi cupiũt. Sed nu
" lum vnquam medicamentu
" sanis omnibus & insanis, omni
" bus in locis & temporibus (*pr*
" *ter Nicotianistas*) vlli vnquã s
" mendum putârunt. Itaq; q
" hoc faciunt, faciunt quidem
" sine certo cõmodo, & sine ce
" to vllo exemplo, sed non sin
" certo fœtore sibi ipsis, & na
" seâ aliorum. Cui tamen Regiæ a
versùs fumum censuræ, accessit quan
vìs aduersa, peropportunè tamen f
cunda, & ad hilaritatem decorè co
cinnata oratio, quâ, Opponentiũ o
dine quidem novissimus, sed meri
Medicorum nemini secũdus, *Domin*
C*heynellus*, fumi tubu ũq; (quem ma
prętendebat) mirabiles laudes, &(p

reliquis omnibus pharmacis) potentẽ virtutem ad cœlum extulit. Cujus eruditi prudentissiméq; temperati sales, eò magis Regis, reliquorúmq; omnium animos oblectabant, quò liquidiùs indicabant, ipsum tàm animo tutæ *Nicotianæ* hostem, quàm linguâ patronum; præsertim quum posteà ostenderet Medicos nostros fumi huius festum vsum à Medicis *Indiæ* (vbi & herba nascitur, ejusq; primò virtus innotuit) discere debere; illos autem, etiam quum ipsi maximè fruantur sanitate, nunquam nisi fumo hoc prius ebriatos, ad ægros accedere consuescere; idq; lege sub graui pœnâ esse sancitum; quasi esset & ægris salutare, & Medicis honorificum, neutri vt sociè inter pharmaca versentur. Cujus vesanæ consuetudinis commemorationi, [d] *Benzonis* etiam testimonio comprobatæ, subjecit Rex: Satis quidem apparere, tam barbarã cõsuetudinem, non nisi à Barbaris & Indis traxisse originem, qui tantam habent peritiam Medicinæ, quantam morum civilitatem. Quòd si qui fortè sint, quorum corpora meliùs videntur se habere propter hunc fu-

d Benzo lib 1. Novi orb. c. 26.

" mi vsum, id non tàm facere ad " laudem medicamenti, quàm ad " vituperium ipsorum, quorum " corpora ita in barbarorum na- " turam degenerârunt, vt ijsdem " tantùm delectari, & sanari pos- " sint, quibus Indi & Barbari. " Ideoq; quotquot apud nos sũt " Medici Tobacchonistæ, cense- " re se æquum esse, adeoq; percu- " pere, vt in Indiam istam (vnde " orti sunt) relegarẽtur, vbi absq; " nostratium hominum contagio " aut nauseâ, vnà cum ebrijs istis " Medicis liberè se inebriarent, " ibiq; deinceps artem suam ex- " ercerent.

Reliqua quid morer? aut quid singulorum disputantium laudibus, quas anteà semper maximas meritò comparauerant, nobili tamen istoc certamine insigniter amplificârunt, insistã? Quantò minùs istum in Rege meritò mirando, meritò amando, laudũ quasi Oceanũ, atramenti atq; encomij mei guttulâ augeri posse sperem? Sed nec

spe-

pero, nec molior. Cupio tantùm cum *Stratone* illo, mundo huic cæculo, nubibúsq; ignorantiæ seruiliter obsesso, olem hunc etiam in occidente nostro rientem digito ostentare, quem orintes populi mirentur, Principes imientur. Aeternumq; atri, & tetri sunto habentor, qui non tàm cute, quàm orde f AEthiopici, Solem, quò magis ceat, eò magis execrentur. e Iust. l.

f. Herod.

Toti huic tandem antemeridiano ertamini felicissimè decertato, laudassimâ oratione, coronida finéq; imosuit eximius in Medicina Doctor rofessorq; Regius, Dominus *Warne*s, qui omnia luculento genio polivit æ aut ad vtramq; Thesin illustranam, aut tantam præsentiam demerém quisquam, etsi auidissimus, optat. In *Nicotianæ* præsertim fumo degrando felix; cuius infundibulũ seu tula (sic enim appellant) etsi jam adNobiles nostros in patrium morẽ q; inoleuerit, ac olim apud nobiles *thenienses, tibijs insufflatus canere*, deret tamen *Alcibiades* nostros, illius Atheniensis exemplo, nostrásq; Heinas exemplo Palladis, fistulas tam formes, tam fœtidas, tam sputulens despuere, confringere, abijcere. uid dico *Alcibiadis* exemplo, aut

g A. Gell. l. 15

Pal-

Palladis? Quum domi habeant *Alcibiade* multò potentiorem, doctiorem, sapientiorem *Jacobum*, paremq; *Palladi* prudentissimã consortem, tantæ spurcitiei deformitatisque non improbatores modò, sed osores etiam manifestos.

Regis ad exemplum cur non componitur orbis?

Archiatri tandem *Warneri* vota, com-precantis Regi, ne Medicinæ (quam eo die tam sublimi præsentiæ, orationis, attẽtionisq; suæ honore affecerat) ipse vnquam ope indigeret; omnium idipsum aliáq; omnia felicia comprecantium vota, strenuè subsequuta sunt.

Partem aliquam (quin immò & omnem) *Venti Divûm referatis ad aures.*

Istæ dum aurium, animûmq; gratissimæ dapes Principibus apponuntur, in Templo *Beatæ Mariæ*, aliæ interim ad palatum apparantur in *Collegio Beatæ Mariæ*, quod vulgò *Novum* (etsi re verâ [h] perantiquum) dicitur; vbi toto Regiæ in Academia commorationis spatio, diuersari placuit *Cancellario V-*

[h] Tempore Ed. 3. sed eo loci fuisse *Neoti* (tempore Alure-di) Collegiũ, & inde hoc Collegium retinuisse *Neoti* nomẽ (etsi propter affinitatem vocis Anglicæ vulgus *Novum* appellat) refert Foxus in Martyrolog. cuius tamen coniecturam, vt acutã magis quam verã crederem, hoc imprimis facit, quod nullũ antiquioris ædificij vestigium, tempore *Wicenmi* extiterit, quem latissimum illum terræ ambitum in quo Collegium ab illo fundatum nunc splendet, maximo pretio, a diversis personis coemisse, testatur situs Collegij elegantissime descriptus, in Archivis eiusdem.

ni-

niversitatis, Dynastæ verè magnifico: quiq; iam serenissimos Principes, Legatos, totúmq; Nobilitatis comitatum illuc invitârat. Collegium id à Templo ad Euro-septentrionem mediocri vltra plateam ([i] *Murilegorum* nominatam) per *Ceruinam* Studiosorum *Aulam*, diverticulo, dissitum; *Gulielmi Wicchami* summi olim Angliæ *Cancellarij*, & *Episcopi Wintoniensis* splendidũ opus: Erat is, præter illustrem Doctrinæ gloriam, illius seculi [k] nominatissimus Architectus, quâ singulari peritiâ, tantum est & glorię consecutus apud alios, & gratiæ apud Regem suũ *Edwardum Tertium*, vt splẽdidissima illius ætatis ædificia, Regia, arces, propugnacula, quæ nùmero, splendore, sumptu, vltra fidem Rex ille optimus, fortissimusq; dicitur excitâsse, [l] huius solius exquisito ingenio, fideiq; ascriberentur; ipsumq; vicissim, à quo sunt excitata, ad ingentes honores excitarent. Quæ vtraq; (vt alia infinita taceam) vnica illa, in Arce *Windesoriensi*

i A Catis, seu Murilegis dictam *Catstreet*. quamquam non male coniectant, qui antiquitus *Catharinæ* plateam dictam putant & contractè *Catestreet* quod ibi olim esset Aula S. Catharinæ.

k D. *Martinus* lib, de vita Wicch. vbi eruditorum calũniam refellit qui cum literarum fuisse imperitum, & Mechanicæ tantum Architecturæ laude commendatum vulgarunt.

l Ideo crederem in eius gentilitijs conspici insignibu (quæ eadem sunt Collegij) inter tres Rosas, binas acuminatim deflexas trabes, quales adhibentur ab Architectis in summis ædificiorum fastigijs, *Cheuronas* Heraldi nominant, & Architecturæ peritiam his denotari agnoscunt

ab illo constructa, comprobat amphi-
bologia, quam istis voculis insculp-
iussit. [m] Hoc FECIT WICCHAM: qu-
nomine cum ei ab invidis àpud Reg-
odium concitaretur, quasi Regię mag-
nificentiæ gloriam ad se suffuraretur,
eam sapienter æmulorum suorum sy-
cophantiam diluebat, cum Regi re-
sponderet, non se scripsisse, quòd ea il-
lustria ædificia fecisset *Wicchamus*, se-
quòd ista fecissent *Wicchamum*, eū-
excitassent ad eam (quâ tū pollebat)
Principis sui gratiam. Nec minore-
Architectonicæ subtilitatis gloriam,
etatis verò maiorem multò assecutu-
est, ex ijs, quas sumptu suo, literis rel-
gioniq; sacrauit, structuris planè R-
gijs. Quis enim nisi Regiæ magnific-
tiæ æmulus (vt interim incredibiles i-
[n] Ecclesiam *Wintoniensem* expens-
taceam) duo simul ausus esset tàm in-
mensi sumptus, splendorisq; Collegi-
moliri, quàm ille *Oxoniæ* posuerit,
Wintoniæ; eo animo, vt ex illo *Wint-
niensi* refertissimo alueareo, perpetu-
surrogentur, quot-quot spei sunt op-
mæ, atq; indolis, in hoc celeberrimu-
Oxoniense. In quo, sub vnius *Custodis*
gimine, septuaginta socij bonarum
tium studijs insudant, & triginta Sym-
phoniaci, Templum, quod ibi cons-

[m] Camb. in Attre.

[n] Cuius partem Inferiorem, quam Navem appellant, ea qua iam visitur magnificentia restaurauit; partem enim superiorem, seu chorale (quo vix vlpiam etiā splendidius pluribusue regalium antiquitatum monumētis illustratum) *Foxus, Collegij Corporis Christi Fundator*, extruxit.

citur augustissimum, insigni modulationum æstimatione nobilitant. Famuli (pro dignitate tantæ fundationis) perquam multi; reditus etiam, pro dignitate tanti Fundatoris, perquàm opimi. Totius et Templi, & Collegij structuræ amplitudo, & maiestas, architectum verè regificum loquitur; & subcelsi parietes, altero iam inscriptionis suæ sensu superbiunt, planèq; sine amphibologia iactant, *Hoc fecit Wiccham* Has ille fecit Pyramides, quæ procul advenis à planicie Boreali oculos tenent. Hanc ille Ecclesiam magnificētissimam, pinnarum multitudine, & elegantiâ spectabilē. Hęc ille claustra speciosa, eruditissimorum hominū, deambulacris frequentata. Hanc ille triplicem *Bibliothecam*, ornatissimamq; quâ animi studiosis saturātur. Hoc ille nobile Campanile, à quo incolis toties mulcentur aures. Hos ille muros (hortos viridaria, topiaria delicata ābitu complexos) quibus vix vspiam firmiores, quosq; eo concilio tales se fecisse ° testatur, vt hostiū si fortè belū ingrueret, possent obsidionem sustinere. Ita suos tam Marti quàm Mercurio voluit esse; eumq; in finem duarū turrium eius propugnaculis, amplam Collegij aream muniuisse videtur; quarū

° In Statutis Collegij.

altera aditum ornat, altera ferè opposita, propylæum occupat sublimis Aulæ, Regio iam conuiuio destinatæ, ad quam amplâ spectabiliq; scalâ lapideâ ascenditur. Principibus ingredientibus, Poetarum pio affectu lasciuientium gratulabundæ Camœnæ vndiquaq; muros vestiunt; & de te, *Cæsar Britannice*, sincerè, quod de Romano illo dictum hyperbolicè, *Parietes medius fidius loquuntur clementiã tuam.* Cui accessit diserta, seria, minimeq; poetica, aut lusoria, amoris gaudijq; testificatio (*nam & gaudium res seria est*, inquit *Seneca*) quâ, Principes aulâ jam potitos accepit Insignissimus Collegij Custos *Dominus Doctor Rives*, primo orationis suæ limine excusationem sui, totiúsq; etiã Academiç prçfigens æquissimam, *Quòd ita nullum vnquam finem dicendi facerent, sed novas semper præcedentibus cõgratulationes adiungerent, Serenissimæq; Maiestati* Regiç, *quocunq; incederet, vbicunq; insisteret, officiosam, & verbosam hanc molestiam exhiberent: cum duo sint, quæ ad id impellant, cogantq; incredibilis ille in* Rege *longè optimo virtutum splendor, & immensa beneficiorum, quibus per ipsum fruimur, magnitudo. Altero enim, non nos solùm, quos divinæ clementia tam optabili, atq;*

amabili imperio subiecerit, sed totum ferè humanum genus ita devinciri, ut exteræ nationes, sedibus suis excitæ, conspectum tam augustæ, tamq; propitiæ Maiestatis avidè desiderent: Alterius verò seu coruscantibus radijs intimos illum animorum omnium recessus penetrare, eosq; in admirationem tam cælestis, & iubaris instar, micantis excellentiæ rapere, & accendere, quum nec uspiam doctrinæ, virtutis, pietatis, quicquam reperiatur, quod in sacratissimo divini istius pectoris scrinio sedem & domicilium non collocârit; nec ulla unquam beneficia maiora hominibus concessa viderimus, legerimus, acceperimus, quàm quæ Deus plenâ, & quasi exundanti manu, per aureum illum impluvium in nos effuderit. Sed istas Encomiasten agendi partes modestè à se, quasi impari tantarum virtutum præcone, deprecabatur. *Ideoq; multò libentiùs gratulandi partibus susceptis, Augustissimæ tantorũ Principum Maiestati adventum ad magnificum illud Collegium congratulabatur; imprimis quidẽ nomine Illustrissimi Herois, Comitis Dorsetẽsis, Honoratissimi nostri Cancellarij, Sũmi totius Angliæ Thesaurarij, bonarumq; literarum fautoris, & Mæcenatis optimi, qui tum demũ se omnium laborum, vigiliarum, expensarum, quibus ille mirificè hanc Academiam auxit*

"*xit, provexit, ornavit (& quam marmoream invenit, auream effecit) se fructum uberrimum percepiße arbitrabatur, quòd Regia Sublimitas, non solùm Academiam invisere, sed & hanc domum adire, eiusq; hospitio uti gratiosè dignata fuerit: deinde etiam Wiccamicorum omnium nomine, loci & Collegij illius incolarum, quibus nullus vnquam dies lætior affulsit, quàm quod Sacratißimam Maiestatem Regiam, cuius (post Deum) solius munere, pacem tranquillam, rerum omnium affluentiam, literis imbibendis otium, & quod caput est, religionem, non minùs à superstitionis fæce, quàm schismatis novitate repurgatā poßident, intra suos parietes, & in istius Collegij præcinctu cōspicere daretur.* Quæ quum brevitate, & elegantiâ tempestivâ ornâsset, vota nuncupavit Regi felicia, *vt & vitam longam multâ cum felicitate perageret, et quum naturam vivendi satietate expleturus esset, de Regno in Regnum, sed multò excellentius, de vita in vitam, sed multò beatiorē, id est è terris in cœlum, ab Anglis ad Angelos transiret, ibiq; coronam gloriæ immarcescibilem, & vitam nullis seculorum periodis finiendā consequeretur.*"

Quantùm Rex ista amoris officijq; testificatione delectaretur, & verbis statim amantißimis explicuit, &

& beneficio posteræ diei, quâ clarissimum *Riviũ* sibi à sacris deinceps privatioribus futurũ honorificè adscivit.

Epularis aulæ tantis conviuis iam beatæ, supremam partem Regale ornavit Conopeũ; Sacrâq; in medio ad mẽsam accumbente Maiestate, à dextrâ, sed longè ad ipsam Regiæ mensæ extremitatem disitus, Princeps accũbebat *Henricus*; cui ad alteram mensę extremitatem, objecti assidebant Illustrissimi Legati duo; medióq; à sinistrâ Regis interuallo, Reginę resplenduit pulchritudo. Totam inde Aulæ dexteram longitudinem (quæ planè spectatissima) Dynastarum, Satraparũq; mensa obtinet. Sinistrâ vniuersâ, pegmata, & spectacula vasorum ex auro, argentóq; prorsus Attalica refulgent. Ita porrò omnia dulcissimis harmoniarum deliciarũ dulcedinibus demulcebant excellẽtissimi Musici, (qui Cãcellario semper in familia) vt non palati modò, sed & oculorum atq; auriũ hîc epulas existimares. Ipsam verò epularum magnificentiam insolentẽ, si tantâ ornare moliver verborum varietate, copiâ, splendore, quanto ad ornandam mensam omnia instruebãtur, metuerem ne omnes mihi verborum apothecæ, & [i] *Apicij* scriptoris

[i] Scripsit Iste de omni dapum lautitia instruenda libros decẽ Quanquam hunc censeam alium esse ab Apicio illo celebri apud Romanos Gulone, de quo Seneca ad Elbiam matrem Plinius lib. 6 hist. nat. cap 17. Athenæus lib. 1. & 4 Appiã. Alex. lib: ũ scripsit περὶ τῆς αἰπο χίῳ τρυφῆς.

 nun-

nunquam famelici noméclatura esset exhaurienda: et si non alium orationi meæ ponerem, quàm magnificentissimus Cancellarius suis sumptibus posuit modum, modum ponerem nullum. Etenim nullus modus, eius vel in Principes officio, vel in Academicos amori; quorum vtrinq; gloriæ, existimationíq; censûs, sensúsq; suos omnes lubés deuouet; idq; vel hinc perspicuum est, quòd quamdiu Regium iubar Academiam istam illustraret, huius quóq; magnificentiæ splenduit fulgor continuus. Non fores modò omnibus apertæ, sed & mensæ perquàm multæ per varia triclinia omnibus sine delectu advenis splendidè paratæ; Nobilibus autem Aulicis atque Academicis, conviuiorũ perpetuò fastus adeò Regificus, & ita splendidis famulantium ordinibus spectabilis, ac si non hodiernis tantùm, sed quotidianis mensis Principes excepisset. Nec hisce contentus, quasi istæ amplissimę Ædes pectoris sui magnificentiæ essent impares, atq; angustiores, quos opportunè mensâ non potuit excipere, eorum domi mésas prodigè ornat epulis; nec vllum erat Collegium, quod amoris, atq; honoris ergô, lectissimæ Ferinæ generosissimiq; vini copiâ non donavit.

vit. Quid autem Nobilibus tãtùm hospitibus immoror? quum eorum multitudo non minor, quibus maior indigentia; quorum curam adeò piã gessit Cancellarij Amplitudo, dum munifico ciborum apparatu, eorum multiplices, & seriatim dispositi ordines assiduè pascerentur. vt facilè sit videre. amplissimum illius pectus ita *Agamẽnoni* devotum, & *Vlyßi*, vt *Iro* etiã suus locus, suus affectus sanctè relinqueretur. Neq; hîc quisquã, nisi invidiâ macilentus, orationem meam increpet, incilétq;, quòd in illius munificentiæ verè heroicæ gratam recordationem verbis prodigendis non parcam, qui incredibilibus tum sumptibus in Academia ista cohonestandâ non pepercit. At nec sumptibus tantùm, (quanquam illi & tum, & semper aliàs immensi,) sed nec vigilijs pepercit noctũ, nec laboribus diurnis, nec perpetuis curis, atq; assiduæ solicitudini, vt qui putaret æstimationem iam suam saluti suæ præponendam, gloriam tamen Academiæ etiam suæ anteferret. Quę ejus illustria in Regem officia, in Academiam beneficia, candidissimum pectus Regium nõ latuerunt, ac ne alios laterent, Rex, priùsquam à mensâ surgeret, magnificum Cancellarium ad

se vocatum, poplitéq; prostratum, cumulatissimis gratijs remunerauit, inq; amoris acceptatissimi indicium, Regio cratere, vino spumante prouocavit: quem iterum, iterúm q; à Rege exporrectum, cum submississimè recusâsset, vino, quod, è cratere Regio reliquum, in Scyphum prægustatorium effuderat, genibus advolutus respondebat.

Rex interim (more suo) quantùm istis tragematis saturatur, tantùm dapum philosophicarum appetitu accéditur; Aulicísq; festinationis è convivio insolentiam, & insaturabilem Regis literatissimi φιλομαθίαν admirantibus, ad Templum denuò cōclamatur. Ibi enim Principes iterum expectabãtur, à sagacissimis arcanorum naturæ indagatoribus, qui duarum, iussu Regio, selectarum Thesium examen pollicebantur: Primæ,

Vtrum operâ artis possit aurum confici?

Spe solâ dives Chymicus, re vivit egenus
Naturæ proprium dum facit artis opus
Ars impar, votum pœna; Midas res vertit in aurum
Omnes: hic nullas vertit, uterq; perit.

Se-

Secundæ,

Vtrum Imaginatio producat reales effectus?

Qualia monstra paris, quot vis phantastica formas?
Quàm vaga fert Proteus, quàm nova Nilus habet?
Concipit AEthiopem dum fœmina mẽte nigellum,
Ventre simul fœtum concipit alba, nigrum.

Quibus eruditus subtilitatum investigator, Artium Liberalium Magister *Richardus Andrewes* è *Collegio Sancti Iohannis Baptistæ*, tuendis ornandisq; sufficitur; ventilandis autem, Magister *Lepworth* è *Collegio Magdalenẽsi*, Magister *Baskervile* è *Collegio Exoniensi*, Magister *Clayton ex Aula Glocestrensi*, Magister *Mockes* è *Collegio Omnium Animarum*, Magister Pincke è *Collegio Novo*, Magister Boulton è *Collegio AEnei Nasi*; viri omnes selectissimi, & sacratioris, secretiorisq; philosophiæ commercio, & insignibus insignes, & quos istius diei gloria ita insigniter decorauit, vt illorum laudibus viritim insistere non gravarer, nisi *Cynthius aurẽ velleret*. Velleret? imò mihi, Academicisq; omnibus florentissimis mulceret potiùs, animòsq; adhuc suauissimâ recor-

cordatione oblectaret. Nec enim satis habuit Rex φιλοσοφώτατος, singularum subtilitatum, quæ multiplices in argumentando se offerebant, scrupulos sigillatim scrutari, eaq; rationum acumina laqueósq;, qui in alterutra Thesi ingenia vel perspicacissima perplexa tenere poterant, retundere atq; soluere, nisi etiam (quo est vt erga fumos ita & fucos omnes animo hostili) vniversa Chymicorũ fallaciũ auripigmẽta igneo illo ingenio dissiaret, eorũq; putrida aurifigmenta Lydio iudicij sui lapide penitissimé probaret, reprobarétq; Agnoscebat quidẽ (quod necesse
" erat) Multorũ Principũ, Nobi-
" lium, Philosophorum, animos
" istius Chrysopoëticæ possibili-
" tatis opinione iamdiu fascina-
" tos. Veruntamẽ, si ejusmodi ra-
" tionibus cedendũ esset, & Prin
" cipes esse, atq; etiam iã adesse,
" adesse Nobiles (nominatim Il-
" lustrissimum Academiæ Can-
" cellarium, Regnorũmq; *suorũ*
" experientissimum Thesaurariũ
" *designans*) adesse deniq; Philo-
" sophos Academicos, qui prio-

res illos Principes, Nobiles, Philosophos, ridicuiè, seriò tamen delusos, dementatosq; certò scirent. Isto enim argumento dictatum neminè, deceptos fuisse multos, dum id aggrederentur, quod facultatem peritiāq; superaret, nō modò hominum, sed & Dæmonum, qui vtcúnq; illudant (quod nunquam non faciūt) credulis hominibus, quos auro suppositicio interdum lactant, aurum tamen creare, aut transmutare non posse, furto quidem surripere, & è loco in locū transportare, & posse Dæmones, & solere. Multò minùs posse aurum crescendo multiplicari (quod non nemo censuit) ex auri semine in modum tritici terræ concredito (cuiusmodi semina [k] *Caligula* equo suo Consuli facto apposuisse dicitur, & [l] *Aristoteles* circa Philippos & Macedoniam, spicam auri cre-

[k] Dion in Caligula.
[l] Libro de mirabilibus Auditionibus.

" uisse narratum refert) quod si
" fuisset verum, iam pridem habi-
" turos nos fuisse, non agri-cul-
" turam, sed auri-culturam; om-
" nesq; ad istam colligēdam mes
" sem cupidè convolaturos. Quæ
cum eâ, quæ summè decuit, hilaritate
eâq; fronte, quâ nobis *cælum terrasq; serenat*, prælibâsset, solidâ hâc, accuratâq; oratione, vitrea, & figulina omnia Chymicorum chrysibula irreparabiliter confregit.

" Si quis (*inquit*) humano in-
" genio, aut creari aurū putet pos-
" se, aut transmutari, illum niti o-
" porteret, vel authoritate diuinâ
" vel ratione humanâ, vel expe-
" rientiâ. At authoritate diuinâ
" quàm parùm stabiliatur auri
" Chymici fabricatura, non aliū-
" de opus est quærere, quàm ex
" ijs, quæ legimus in Sacro Codi-
" ce ipsius Dei, quem quum Prin-
" cipio *Geneseos* omnia creâsse di-
" dicimus, in coelis astra, in terris
" bruta animalia, volucres qui in

aere, & qui in mari pisces, sub terrâ etiam metalla creâsse omnia necessariò est intelligendũ, quia dicitur creâsse omnia. Quorum in numero quum aurum etiam censeatur, quicunq; aurum ex non auro, aut ex alijs metallis facere sibi arrogat, putandus est partem istius gloriæ, quæ vnico debetur Creatori, sibi asciscere. Nam quæcunq; tũ facta fuerunt, Deo indigebant Creatore, id est sapientiâ, & potentiâ infinitâ: ideóq; non possunt eadem ab hominibus, quorum & sapientia, & potestas valde debilis est, denuo fieri, aut recreari, licèt ingenio humano permutari possint. Nam inter creationem, & transmutationẽ plurimum interest. Nemo enim nescit ab hominibus fieri ex cannabe, aut lino vestes linteas; ex his iterum contritis, & confusis chartam confici; linum autem

&

" & canaben divini opus esse ar-
" tificij, non humani. Ita aurifices
" monilia faciunt aurea, aurũ ne-
" quaquam; Ita & alij, rerum ex-
" ternam formam, & eam tantũ
" transmutant: Materiam autem
" ipsam, naturámq; rerum, & spe-
" ciem nullo pacto. Ista enim spe-
" cierum trãsmutatio, si in metal-
" licis speciebus cõcederetur, cur
" non etiam in alijs? cur nõ & ho-
" minem ex boue, aut bovem ex
" equo facere possemus? nisi quòd
" voluerit Deus vt ex ijs, quæ ip-
" se formârit, homini ne muscam
" quidem facere posse concede-
" retur.

" Deinde testantur ijdem Sa-
" cri Codices, *Salomonem* vti di-
" tissimum, ita Regum omnium sa-
" pientissimum fuisse, Quàm im-
" mensâ autem auri vi indigebit
" ille ad Sanctum Dei Templũ,
" idq; ex mandato Dei extruen-
" dum? Quod tamen quanto cum

labore, quot annorum expe- "
ctatione, & quàm longè petitũ "
& transuectum acceperit, Sa- "
cræ Literæ loquuntur. At cur "
non ipse potiùs fecisset, si fieri "
potuisset aurum? Num imperi- "
tus erat; quẽ Deus testatur om- "
nium sapientissimũ, & novisse "
omnia ab infima planta ad Ce- "
drum in Libano? Illud ergo di- "
vinâ authoritate non constat. "

At neq; humanâ ratione cō- "
stat. Nam primò cũ aiunt mu- "
tari posse vt cibum in alimentũ, "
sic metalla viliora in aurum, ni- "
hil habet simile. In cibo enim "
excoquendo cibus vt patiens "
est, homo autem per vim natu- "
ralem dicitur agere: at in hac "
transmutatione aliter habet, in "
qua secundùm ipsos, aurum pa- "
tiens est, alia verò metalla a- "
gentia. "

Secundò, non potest aliquid "
crescere, aut multiplicari nisi "
per "

per ſeminalem virtutem iniectã
in locum à natura, fouendi cau-
ſâ deſtinatum, tanquam in pro-
priam matricem: propria autẽ
auri matrix eſt terra; ergo extra
terram nequit fieri aurum, ma-
gis quàm homo poſſit ſine mu-
liere generari, aut quodlibet a-
liud animal perfectum ſine fœ-
mina.

Tertiò, omne naturaliter ge-
nitũ habeat neceſſe à Deo tem-
pus præſcriptum ad maturitatẽ:
(vt mulier ſpatium aliquot mẽ-
ſium ad vterum ferendum) at
iſti profitentur aurum in inſtan-
ti fieri: ergo naturali rationi nõ
innititur.

Deniq; nec experientiâ: vt-
cunq; Regum, aliorumq; no-
mina recenſeri ſoleant eorum,
qui id aggreſſi, ſe tandẽ decep-
tos ſenſerunt. At quis vnquam
hanc artem, eâdẽ dives factus,
laudavit? Eiuſmodi ego novi
ne-

neminem; at qui inde pauperes sunt facti, constat esse permultos; quod planè auri naturę cõtrarium est: ideoq; consultiùs faciunt, qui ab illiberali hac arte malunt tempestivè abstinere, quàm serò pœnitere. Istam Regis *Platonici*, aut *Platonis* potiùs Regij Theologico-philosophicam orationem, quàm arrectis auribus imbibebimus, non sum exprimendo satis, quantiscúnq; phaleris, verborúmq; lenocinijs indulgerem. Vidimus, & audivimus in *Iacobo* plusquàm *Traianum*, in nobis vidit *Iacobus*, gaudio quidẽ, (etsi aliàs dissimiles) plusquàm *Plinios* quósq; tum vidisti (*Iacobe Cæsar*) exultatione extra se raptos, eosdem gaudia sua *Pliniano* Eulogio ruminantes, bonus ô felixq; audias. Testis enim ipse es, quæ tum in omnium ore lætitiâ, *inde resultantia vocibus tecta, nihilq; tãti clamoribus satis clausum: quis tunc nõ vestigio suo exiluit? Quis exiluisse sẽsit? multa fecimus sponte, plura instinctu quodam & imperio. Nam gaudio quoq; vis cogendi inest. Num ergo modum ei tu saltem modestia imposuit? Nam quantò magis à te reprimebatur, exarsimus; non contumaciâ*, Iacobe Cæsar) *sed ut in*

sua

tua potestate est, an gaudeamus, ita in quantum, nec in nostra, Nam quum merita *Traiani* fiant tua, cur non *Plinij* saltem gaudia, vnà & encomia fierent nostra? Nec tantùm nostra; istis enim in gaudijs suæ etiam partes fuere *Annæ* Reginæ, fœminarum optimę, tantâ consortis sui gloriâ modestissimè superbienti,

[m] *Indum sanguineo veluti violauerit ostro*
Si quis ebur, vel mista rubent vbi Lilia multâ
Alba rosâ:

Henrico etiam, Principi iuventutis; qui
([n] *Nomine avũ referens animo, ingenioq;*
parentem)

sacro pij Parẽtis lateri adhęrens, hau[...]rientibus oculis futurę suę imitationi[s] in Patre exemplũ præoccupabat; dis[...]cebátq; cum erudita turba ijs Paren[...]tis virtutibus applaudere, quibus ipse apud eruditos applausum demere[...] studet:

[o] *Tu facito mox cùm matura adoleverit ætas,*
Sis memor, & te animo repetentem exempla tuorum,
Et pater ÆEneas, & [p] avunculus excitet Hector.

Quos dum virentior Nobilitatis flo[s] exultantibus istis gaudij indicijs con[...]

[m] Virg. Æneid. lib. 12. [n] Virg. Eod. lib. de Euæ mede. Avus enim *Hẽrici Principis*, erat *Henricus* Scotiæ Rex. [o] Idem l. 12. [p] Is est *Christianus* præsens Rex Daniæ, *Reginæ Annæ* frater, Hector verè bellicosus, qui pio amore, famaq; *Jacobi* excitatus, classe Britanniã appulit, anno superiori quo Rege, nemo huc vnquã Hospes optatior accessit.

comitatur, Senatorum ætate maturiorum humescentes oculi applausuũ suorum fidem lacrymarum veritate cõprobârunt.

Inter ista ouandi, disceptandíq; molimina, Procuratoribus Academię indicatur, à Rege iam statim expectari alteras in Philosophiâ Morũ disputationes, quas, quia dies iam inclinârat, in posteram auroram dilatum iri sperabatur; qui, accepto nuncio, omnia accelerabant; móxq; ipsis monentibus, eruditissimus Moderator, *Rogerius Porter è Collegio AEnei-Nasi*, politissimâ oratione, multâq; cum laude claudebat omnia. Ita Philosophiæ Naturæ, succedit sororia Philosophia Politiæ; cui procedit patrocinaturus, qui id optime, & potuit, & præstitit, *Magister Gulielmus* Baliow ex *AEde Christi*, homo si quis alius, politissimæ literaturæ, suauissimiq; ingenij; cui compares ascendunt adversantia subsellia selecti Philosophi, *Magister* Iohãnes Barcham *e* Collegio Corporis Christi, *Magister Langton è* Collegio *Magdalenensi*, *Magister King è* Collegio *Mertonensi*, *Magister Winniffe è* Collegio *Exoniẽsi*, *Magister Iucks*, *&* *Magister* Thornton *ex AEde* Christi; qui sub præsidio eximij viri *Magistri Richardi Fitz-Her-*

Herbert, Almæ Academiæ clarissimi Procuratores, strenuè vtrinq; feliciterq; ventilârunt binas ipsis à Rege commendatas Theses. Primam:

Maius esse Imperij fines tueri, quàm amplificare.

Quæris Alexāder mūdos? an sufficis vni?
An facile imperium, hic vnicus orbis habet?
En furta! en cædes, missosq; rebellibus hostes!
An facile imperium hic vnicus orbis habet?
Desine plura tibi proponere, parta tuere.
Non facile imperium hic vnicus orbis habet.

Secundam:

Iustum, & iniustum non constare solâ lege, sed etiam naturâ.

Est modus in rebus non vocibus, (Athee) peccas,
Dum rectū in solis legibus esse putas.
Id rectum est rectæ rationis, opinio nō est.
Sceptice naturam consule, Scepsis eat.
Si, nisi quæ fuerint positæ dictamina legis,
Nulla forent recti; non ita multa forent.

Quę omnia, dum doctissimus Respondens omni historiarum rerumq; vndecunq; conquisito flore pingeret poliretq;, dumq; aduersi pugiles eâ- dem

dem telorum varietate, ingeniorumq; acumine, quo ab altero excipiuntur confidenter irruũt, Rex ita & intentis oculis, & attentis auribus omnia hauriebat, singulorumq; argumentis præsentissima accuratissimàq; responsa accommodabat, vt hoc ipso, non facilitatis modò suæ (quæ plurima est erga eruditos) sed sui etiam de eruditis iudicij illustria exhibuerit specimina. Facilitatis quidem suæ, quòd quũ ipse optimâ, nobísq; salutari experientiâ conciperet solus, quantum esset, aut imperia amplificare, aut tueri (quorum vtrúmq; felicissimè præstitit, & ô diu, diúq; præstet!) hominum tamen in vmbra Academica delitescentium judicia de rebus Regijs planéq; maximis exquirere, eorúmq; dogmata, rationumq; momenta patienter (patienter? angustè loquor) summa cũ voluptate, summa cũ approbatione, gratè, gratioséque imbibere & amplecti dignatus fuerit. Iudicij verò, quòd abhorrens à temerario p Ducis male rigidi ingenio, imperitè censentis Oratorem in pacis artibus senescẽtem, de bello peritè dicere non potuisse, censuerit potiùs politicorũ, eorúmq; qui in negotiorum tumultu versantur, facta omnia ad tranquilla Philosophiæ

p Hannibalis Phormionē irridentis.

theo-

theoremata examinari debere, quàm divinas, humanóq; generi salutares Philosophorũ vigilias, à polypragmaticorũ somnolento supercilio vilipendi, atq; d-spui. Et quod adhuc illustriùs Clementiam Regiã studiúmq; erga literatos singulare demóstrat, quũ iam advesperasceret, Réxq; & Disputantes, & Academiæ Procuratores ex eorum acceleratione animadverteret solicitos, ne nimiâ totius diei, nunc etiam & noctis molestiâ, Regiâ abuterentur patientiâ, eos lenissimis verbis iterum atq; iterum securos esse jussit, nec pro ipsius tædio, sed pro suo arbitrio & pergere, & consistere. Eorum etiam aliquibus, quibus Procuratorum festinatio, & authoritas vocem præciderat, Regia patientia, & authoritas revocauit. Ita finé sermoni suus cuiq; pudor, non tua (*Iacobe*) superbia fecit.

At divini sermonis tum tui, quem aut laudandi finem aut initium exprimendi reperiam? Mirum esse dicerem (si quid in te mirum esse posset) nihil quoquam produci potuisse, atq; vrgeri, etiamsi summam ex longa meditatione subtilitatem adeptum, cui tu subitaneo responso non æquè satisfeceris, ac si longè anteà cogitationũ nostrarum penetralia perspexisses. Mirum esse

esse dicerem, nihil esse in vniuersis diuini *Aristotelis*, Principumq; Philosophorum scriptis ita arduum, atq; reconditum, cuius omnes obscuritates, quotquot túm aut causæ natura, aut disputantium acumen obiectauit, diuini ingenij tui, luce non illustraueris: omnesq; scrupulos amoueris, ac si nō tantúm sacris eorum vigilijs totā ætatem impendisses, sed Pythagoricā etiam παλιγγενεσίᾳ, eorum animas sensúsq; omnes in Augustum pectus tuū transtulisses. Quibus ingenij tui virtutibus hanc etiam pietatis (tanquam comitem, aut ducem potius) annectere solenne habes, dum ita omnia Philosophiæ placita ad rationis limam trahis, vt rationem etiam ipsam Sacrâ Templi Staterâ, hoc est diuinō verbo approbandam esse censeas, aut alioquin respuendam. Hæc enim omnia nobis præstitisse visus es, quum in ,, Iustitiæ norma disquirenda, fōtem ,, quidem ipsum in Deo, vniuersi ,, illo æqui boniq; fonte, indigitandum ,, præmoneres: In rebus autem ,, ipsis, aut hominibus eà tenus ,, quicquam esse iustum, quà cum ,, diuinæ volup-

" tatis Iustitiæq; idea conforme
" sit. Illius enim fontis guttulas,
" & quasi genuinas notitias in-
" ditas esse etiam hominum im-
" probissimorum mentibus, etiãsi
" alio naturæ vitio tenues isti ig-
" niculi opprimantur. Inde quidẽ
" fieri, vt ab *Aristotele* in *Politicis*
" latrocinium, etiam quo victus
" quæritur, numeretur inter ea
" quæ naturâ duce fiunt: sed ali-
" ud naturale esse ex affectu sen-
" suũ, aliud ex lege rationis; affe-
" ctus incitamenta plerunq; esse
" naturæ vitia; rationem autem,
" (nisi deprauatam) vitia naturæ
" corrigere, taliq; ratione latroci-
nium iniustum iudicari. Annon & illuc spectabat memorabilis hac in re conciliatio et *Theologicæ* veritatis, cum Philosophica, & *Aristotelis* secũ ĩpso, qui totam hanc naturalis notitię doctrinam visus est demoliri, quum animæ primò infusæ omnes prorsus rerum notitias abnegaret, & tanquam abrasam tabulam, nudamq; proponeret? Sed quum tu ingenij tui omnia

pe-

penetrantis cuſpide inter notitias rerum, & rerum ſpecies *diſcreviſſes, & oſtendiſſes* Notitias has æqui, boniq; iudicandi, nobis â Deo naturaliter inditas, tanquam lucem, qua videmus, nō tāquā ſpecies, quas videmus Quis nō ſtatim (te docēte) agnouit: *Ariſtotelem*, & ſpeciebus animam nudare potuiſſe, & genuinis tamen notitijs veſtire? Quid autem aut ſubtilius, aut ſanctius, quàm quum Iuſtum ex præcepto Dei, & iuſtū ex præſcripto naturæ, etiam tum, quum maximè pugnare videbantur, fœdere reconciliaſti? Ita enim in *Abrahamo*, filiū *Iſaâcū* oblaturo, pugnâſſe præceptum naturæ, quæ prohibeat patrem interimere filium, cum præcepto Dei, qui iubebat; vtrunq; tamen præceptum iuſtum: Nec enim Abrahamum obtuliſſe, quà pater erat crudelis filio; ſed quà ſervus

" erat fidelis Deo; Deum autem
" eſſe ſupra naturam, ideoq́; præ-
" ceptum naturæ cedere oporte-
" re præcepto Dei, idq; naturam
" ipſam præcipere, vt Deo natu-
" ræ pareamus. Neq; tamen vo-
" luiſſe Deũ, filij ſanguine pater-
" nas manus maculari, ſed (in pro-
" bationē tantùm amoris ſui) ex-
" periri, an in omnibus, vt oporte-
" at, Deo obtemperare vellet.
Verùm vt amantibus diſcedentibus, ea verba, quæ ſunt noviſſima hærent in animo diutiſſimè, ſæpiſſiméq; revolvũtur: ita, ſi quid vnquam diviniſſimorum ſermonum tuorum nobis ex animis elabatur (quod nũquam futurum audeo vaticinari) illud tamen elabetur certè nunquam, quod aut ex inſtituto tuo, aut ita potiùs linguam dirigente Deo (qui tibi ſemper in pectore vicinus) ad extremam cataſtrophen (tanquam poſt conviuium placentam) diſtuliſti, & pientiſſimarum virtutum tuarum, etiam noſtrarum expectationũ, quaſi Epitomen, æternâ memoriâ retinendam reliquiſti. Iſtiuſmodi enim nobis viſum eſt, quum de acquirendis tuendiſq́; imperijs ita definires, ſiue

pa-

pace vivitur, siue in bello, sive Regna quærimus, siue parta tuemur, illud solũ Regibus magnum gloriosumq́; solumq́; Rege dignũ haberi oportere, quod verâ cum virtute coniunctissimũ sit. Nec eo in genere quicquam anteponendum esse pię, tranquillæq́; Rerumpublicarũ, & bonorum civium tutelæ, quâ fiet, vt non Respublica modò civibus, sed cives etiam virtute probitateq́; floreant. gloriosam tamen esse Regnorum etiã acquisitionem, modò justam; iniustã enim non Regum esse, sed latronum; eò quòd, vt omnibus, ita Regibus inprimis scala virtutis proposita sit, quâ solâ ad gloriam ascendant. Tibiq́; idcirco siue in acquirendis, siue tuendis imperijs tuis, id vnicè placere, (quod, Magni Regis *Persarum* audito nomine, vsurpavit *Agesilaus*) idq́; te, de te

 sem-

ſemper vſurpare velle, *Nemo me maior, niſi qui iuſtior.*

Hæc tua tum (*Iacobe* Maxime, Iuſtiſſiméq;) vox noviſſima, quâ non tàm indicaſti quid omnes de te poſteà expectarent, quàm quod anteà vniuerſi ſint experti. At cur ita parcus es laudũ tuarum enumerator, qui magnitudinem gloriæ tuæ, juſtitiæ tantùm tuæ magnitudine metiris? *Niſi te iuſtior?* at talis nuſpiam; potuiſſes addere, niſi te doctior, & talis nuſpiam; niſi te ſanctior, niſi te clementior, niſi te prudẽtior, & talis, certè talis, nuſpiam. Harum enim, aliarũmq; virtutum Regiarum omnium magnitudine, longo intervallo Reges omnes à tergo reliquiſti, & quaſi in virtutum ſummo monte collocatus,

Cernis anhelantem dura ad faſtigia turbam.

Iſtis ita, vti diximus, tranſactis, omnibus jam ſcientiarum regionibus à Rege, non perluſtratis modò, ſed eius etiam ſplendore, & præſentiâ illuſtratis, quid aliud reſtaret, quàm vt omnium, quotquot ab initio in palæſtram coram tanto arbitro prodierant, Academicorum etiam reliquorum omniũ no-

nominibus, tàm immensi amoris Regij agnitio, quàm gratitudinis, & amoris sui contestatio exhiberetur? Quod, vt publico omnium nomine, ita & à publica persona (is erat, quem diximus, Academiæ Procurator senior) & publicâ omnium approbatione egregiè præstitum. Non quòd cuiusquam (etsi disertissimi oratoris) oratio potuisset eam gratiarũ magnitudinẽ verbis complecti, quã Academici animis complexi sunt, aut Regi eam laudum infinitatem linguâ renumerare, quam ille meritis est consecutus: sed quòd illam in gaudijs Academiæ exprimẽdis quam *Timanthes* in luctibus *Agamemnonis* depingendis, laudem assequeretur, & eleganter explicaret, quã gratiæ gratitudinésq; florentissimæ Academiæ essent inexplicabiles. Qui quũ publicæ gratitudinis, tunc exprimendæ, nunquam finiendæ, finem faceret, Clementissimus Rex, vt publico etiam testimonio indicaret (quod privatis colloquijs crebrò inculcaverat) quàm sibi omnia grata, acceptáq; fuerant, & quám gratiosâ, honorificâq; ęstimatione Academiam hanc verè suam cõplecteretur, vniuersos incredibili attẽtione excitatos compellauit oratione piâ, benignâ, Regiâ; cui dum exundãti

ti lætitiâ inhiamus, ejuſdem materiæ vehementiùs intenti, formæ ſuavitatē penè totam amiſimus, ſenſu tamen (quantum poſtea recordando potuimus recolligere) ferè huiuſmodi.

"PRO concluſione literatiſſimi huius exercitij, non poteſtis à me comptam aliquam & politam orationem expectare. Neq; enim vnquam (ita me Deus amet) ſatis mihi otij fuit cum viris doctis, & diſertis colloquendi, ideóq; nec diſertus, nec literatus eſſe poſſum. Si ergo *Priſciano* veſtro in his exercitijs vim fortè aliquam, & iniuriam intulerim, illud debetis condonare mihi. Hoc tamen à me expectare, & perſuaſum habere poteſtis, quòd vt literarū, atq; literatorum omnium ſemper anteà fuerim, ita & iam ſim, ſempérq; futurus ſim *Mæcenas* amantiſſimus. Quod verò ad illuſtrem hanc, & egregiam Aca-

cademiã Oxoniensem attinet, "
hoc certo certiùs persuadere "
vobis potestis, quòd ei semper "
sim futurus propitius. Vos verò "
purum Dei verbum, vt est apud "
vos prædicatum, debetis reti- "
nere: Romanas superstitiones "
omnes fugere, & fugare, schis- "
mata autem, & novellas opini- "
ones renuere, respuere, & aver- "
sari. In artibus autem vestris, & "
disciplinis (vt heri vnus ex or- "
natis vestris Theologis dixit) "
non oportet vos gradum siste- "
re, sed progressus semper face- "
re, & praxin cum Theorica có- "
iungere, vt vita vestra cum pro- "
fessione vestra semper maneat "
conciliata. Sic & Dei gloriam, "
& expectationem meam imple "
bitis, meq; Regem vestrum ho- "
nore replebitis, & gaudio, & "
vobis ipsis fructum vberem fa- "
cietis, & locupletem.

Inde omnes, animis mirifico gaudij impetu concussis, longo acclamationũ

tractu comitantur Principes, accensis funalibus (nam nox satis processerat) discedentes, Aulamq; Regiam repetẽtes. Vnde mox *Hĕricus* Princeps à suo Nobilium comitatu deducitur ad *Collegium Magdalenense*, vbi in Aula Collegij publica à *Magdalenensibus* invitatus cœnare decreverat. Supremæ mẽsæ mediũ solus ipse occupabat, vnde, quasi de loco superiori, prospicere posset in cæteros omnes, qui simul ibi cœnabant: quorum ordines ita distributi sunt, vt Aulâ mediâ Comites atq; Nobiles Aulici discumberent; ad vtraque autem Aulæ latera, ejusdem Collegij Socij omnes atq; studiosi, qui ita tum frequentes aderant, suóq; graduum habitu decenter ornati, vt Princeps eorũ multitudine, & ordine plurimùm delectaretur, eósq; omnes pileis (quos gestabant) quadratis discũbere opertos benignè iusserit. Et ne quod eis incomparabilis humanitatis suę indicium deesset, scyphũ vino spumantem generoso arripiens, vnáq; studiosos altâ voce compellans, eorũ omnium saluti propinauit, statimq; omnes in pedes erecti consistunt, donec per totum Aulæ circuitum, suauissimi Principis saluti responderetur. Nec illud porrò obscurum eximię benig-

nignitatis argumentum, quòd frequẽti sermone consueverit quasi jure peculiari *Collegium* illud *suum* nũcupare, seq; *Magdalenensem* libenter nominare, ejusq; se tanquam acceptissimi Hospitij sui curam perpetuò summã habiturum pollicitus fuerit. Qui vicissim, ne quod amantissimi Principis demerendi officium prætermitterent, sedulò curabant, & publici, priuatíq; amoris, quoties se daret opportunitas, exhibebant indicia. *Pandulphi Colinucij Apologos*, librum manuscriptum auro, & margaritis affabrè cõtectum, iubente Collegij Præside, tradidit lectissimus genere, virtute literis adolescens *Gulielmus Graius*, *Arthuri de Wilton Baronis* filius, natu minor, alienum donum Principi commendans illustri oratione suâ, vti etiam *Eduardus Chalonorus* virtutis Paternę hęres, qui duo insignium, auróq; fulgentium chirothecarum paria, pro vniversi Collegij voto, & *Richardus Worslæus* adolescens illustris, libellum exoticarum linguarum versibus eleganter exaratum dono dedit: vt istiusmodi etiam munusculis levioribus, benevolentiæ magnitudo æquè facilè conspici potuerit, ac cæli amplitudo fenestrâ, etsi paruâ.

Sed à cœnâ, ad scenam properan-

dum est; quâ loco sueto, Principibus à *Iohannensibus* repræsentatur, ANNVS RECVRRENS; fabula, socco Comico sed pede Tragico, Tragicis enim senarijs ad novitatem scripta. Scena in formam Zodiaci exactissimè efficta, & Sole omnia Dodecatemorij signa splendido artificio pertrãseunte. Cuius decursu quatuor anni tempestates, quatuor ætatis humanæ progressus, quatuor humorum corporis varietates, & si quæ vspiam sint varietates aliæ, aut fortunarum, aut ingeniorum, aut amorum, aut ludorum, omnes delectabili harmoniâ in theatrum productæ, & in *Microcosmo* repræsentatæ, adolescente primùm Academico, aliarum deinde omnium conditionum varietatem experiente. Sed quid ego ista? quum ipsa jam è prælo emerserit festivissima Comœdia. Incepta est, Sole Arietem ingrediente, finita, quum Pisces Solis igne coquerentur. Digna quidem quæ toto vertente anno duraret; sed ideo zodiacum suum festinantiùs Sol visus est transijsse, vt Principibus multo istius diei tædio lassis, quiescendi otium concederetur.

ACTA

ACTA QVARTÆ DIEI.

Ostero illucescenti die, Regi optimo, exhibitos ab Academicis suis ingeniorum fructus benignissimè recordanti, gestit animus & aluearia contemplari, in quibus apes tam sedulò considerent, & viridaria, è quibus mella tam iucũda legerét. Collegia (inquam) & Bibliothecas, quibus vtrisq; tàm numero quàm splendore, vel invidiâ iudice, omnes vbivis gentium Academias, *Oxoniensis* longissimè antecellit. Quæ singulę, et si oculos intuentium & animos illucubrantium mirificè oblectent, BODLÆANA tamen, quam cum primis invisere Regi placuit, singulorum & delicias, & vtilitates in se omnes, ad cõmune omnium emolumẽtum deriuâsse videtur. Ex quâ quota, quãtaquęcúnq; glorię,

ſcientiæq; beneficia in Academiā redundant, Thomæ Bodlæo viro Equeſtris ſplendoris, ſed Regiæ magnificentiæ, literatorum amantiſſimo, amatiſsimóq; Mæcenati, vniuerſa debentur. Nam quo olim auguſto loco, nobiliſsimam illam à *Duce* verè magno *Humfredo, Beufortio, Kempijs*, excitatam audijſſet Bibliothecam, ibi cum miſerando ſpectaculo, nihil videret præter araneoſos tanti monumenti teſtes, parietes ſitu ſordibúſq; ſqualētes, libuit Heroi, priuato cenſus diſpendio, reſarcire damnum publicum, ſuâq; immenſâ munificentiâ, infamem eorum memoriam ſepelire, qui priuatâ, aut rabie, aut rapacitate, rei literarum publicæ tam pretioſū ſupellectilem ſubduxerant. Nec ita modò beneficus, ſed prouidus, etiam, ne iſta ſua, conſimili vnquam calamitate (quod ſcelus abſit) concuteretur, reditus & opimos, & Regio diplomate in omne æuum conſtabilitos comparauit, quibus & cuſtodum perpetuâ vigilantiâ (ſex enim diei horis interſunt, ſuúq; ingreſſum exitumq; campanæ ſonitu ſignificantes) copioſè remuneretur, & omni temporum iniuriæ occurratur. Sed non eſt mihi mei tanta fiducia, vt te (Bodlæe) ſperem calamo victu

rum

rum meo. Viues tu satis virtutibus tuis, atq; literatorum gratitudine, quos virtutibus tuis æternúm deuinxísti,

Nomenq́; tuum laudesq́; manebunt, quam diu *Oxoniæ* nomen, laudesq; manebunt. Satis mihi sit meo [a] *Mertonensium Collegio* gratulari, cuius per te antiqua gloria reuirescit, quod cum seculis retroactis magnis doctissimorum nominibus floreret *Bacono, Burleo, Occhamo, Scoto*, Bradwardino, *Gatisdeno, Dumbletono, Nicolao, Gorrham, Suitzeto* Calculatore, *Iohanne VViclefo* [b] (quanta illi omnes Europæ lumina?) nostro seculo vná cum *Henrico Saulio*, istorum cuius æquiparando, te produxerit, qui & eiusmodi doctrinæ eruditissimus es hæres, & eiusmodi doctorum futurus es felicissimus parens. Situm quidem

a Sic dictum a *Gualthero de Merton* qui *Episcopus Roffensis Henrico* tertio a cōsilijs & summus Regni Cācellarius, Collegium istud, si seculi rationem spectemus, omnium præclarissimum, felicissimis auspicijs pietati & literis cōsecrauit, anno 1264.

b Quibus (nisi quod nollem in nominibus recensendis ambitiosus videri) præter *Episcoporum* infinitam multitudinem, Archiepiscopos Cant. (ex proximis penè intervallis ex hac domo, sibi inuicem in sede illa Metropolitica *succedentes* adijcere potuissem, Cardinalium etiam aliquot speciosa nomina, illud autē in gratiam Pontificiorum non possum non adiicere, huius Collegii socium & Alumnum fuisse *Gulielmum Grysant*, Medicinæ gloria celebratissimū qui pater fuit *Grimoaldi Grysant*, Papæ, cui postea nomen *Vrbanus quintus*. Ex Registro Collegii Mertonensis.

est

est illud BODLÆI Mineruæ loco ad lucubrandi secessum peridoneo; remotum enim à ciuium strepitu, & sequestrium parietum interiectu, & Collegiorum, Scholarumq; Artium Publicarum adiectu. Inter quæ tamen omnia, tam superbâ magnificentiâ altitudinéq; Pyramidum eminet, vt et procul compareat, & Bibliothecā ingressis, non modò in Ciuitatem vniversā Collegiaq; circumquaq; conspicua, sed in adiacentis etiam regionis planitiem & irrigua prata exhibeat pulcherrimum despectum. Cui illic oculorum oblectationi accessio fit non mediocris, ex periucunda illa accuratissimi herbarij atq; horti (quæ parieti Australi adiacent) vicinitate, *Collegiiq;* etiā [c] *Exoniensis*, quod occidentali adhæret lateri. Cuius Collegij Fundatoris aliorumq; Patronorum insignia ita elaboratis ibi discribuntur areolis herbarum, vt illustrium Mæcenatum, (Domini imprimis *Peeters*, Baronis de *Writtel* doctissimi Nobilissimiq; Herois, cui, tanquam secundo Fundatori, debere se gratissimi *Exonienses* profitentur) virentem semper cernas gratam memoriam, atq; honorem.

[c] Ita nominatum quod *Gualterum Stapletonum Episcopum Exoniensem* habuit Fundatorē, qui *Aulam* etiā *Ceruinam* fundauit. Erat is Henrico 2. a Consiliis, & summus Regni Thesaurarius, temporeq; turbulentissimo, maxima Regni negotia Legationesq; prudētissime fidelissimeq; obivit, quūq; Rex ei Custodiā Ciuitatis *Londō* tradidisset, quā Regina exercitu tū hostili appetebat, Seditiosi Ciues tumultu furibundi, eum vna cum fratre, Nobilissimo Equite capite detruncato, trucidarunt anno 1326.

Cres

Crescent herbæ crescetis honores

Illuc cum ascendisset verus literarũ cultor *Iacobus*, & admirabilẽ tot millium librorum multitudinem, tot turgentium receptaculorum speciosos ordines, tantum concamerationis ex auro insigniumq; conchylijs splendorẽ deambulando perlustraret, mirari quidem primò, hominem tam sumptuose *φιλόβιβλον; sed quum libris, quibus libuit, aliquandiu inhæsisset, manuscriptorum antiquitates quantivis pretij, exquisitissima Mathematicorum instrumenta, preciosissima omnium nationum, & linguarum monumenta, incredibili, & sumptu, & labore etiam à remotissimis mundi partibus conquisita peruoluisset, tum demum tanti Literarum Thesauri magnitudinẽ æstimare, & Academiæ felicitatem, simul & *Bodlei* pietatem prædicare. Atq; equidem (*inquit*) à quo Academiam hanc invisi, sedulò perpendi eximios ingeniorum fructus, quibus me Academici toties donârunt, sed ante hunc diem hortum non vidi, in quo

* Titulus *Philobibli* olim dabatur eruditissimo *Richardo Angervilio*, Episcopo Dunelmensi, qui hic Oxoniæ circa annũ. 1340. Bibliothecã præstantem extraxit in publicum studiosorum vsum. eamq; etiam in finem librum scripsit *Philobiblon* inscriptum, quem e cæca nocte, qua sepultus latuit, in communem studiosorũ vsum, eripuit *Thomas Jamesius* an. 1599. Cuius Episcopi immortales laudes consimili libro titulo *Philobibli* adequet nemo iustius quam *Bodlæus*.

in amore quum *Bodlæus* superarit, eum

cres-

crescerent, & vnde legerentur. Effectus huc vsq; vidi, causam iam video, & videndo lætor. Dúmq; intẽtos oculos conijcit in *Bodlæi* statuam (quam ex alablastro dedolatam, & inductis coloribus viuidè repræsentantẽ, Illustrissimus Cãcellarius benè merito amoris ergô posuerat) suavissimâ allusione ad pientissimum hoc *Bodlæi* opus (linguâ. n. Patriâ prime tantũ literæ discrimen est, inter *Bodlæi* nomen, & *Pij*) cum Thoma Godly nomine insigniuit, eóq; potiùs nomine, quam BODLY deinceps meritò nominãdũ esse censuit. Moxq; vetustissimas Sacrorum Codicum trãslationes manuscriptas, quæ ibi plurimæ, pulcherrimæq; (etiam eæ, quas seculis antiquis Patrio Idiomate vsurpavimus) studiosè versat. Exemplaria inprimis AEthiopica, quorum de fide ac authoritate, aut stabiliendâ, aut minuendâ more suo (i) summo cum judicio disceptavit. Vnicam illius de [t]*Gaguino* præ cæteris censuram verè sacram præterire mihi religio est: cujus quum posteà libellum titulo invitatus percontâsset, & controversiam Theologicam ([u] si modo controversiã) poeticâ, non levitate modò, sed obscœni-

[t] Gaguinus de puritate conceptionis, impress. Parisiis an. 1497.

[u] Nam etiã Pontificiorũ præstantiores nobiscũ sentiunt D. virginem in peccato conceptam, ideoq; & Christum Seruatorem suum agnouisse; & cõmunem fuisse Ecclesiæ sententiam ostendunt ipsi Pontificii libello ea de re scripto

tate etiam dehonestatam obſervâſſet) "
Equidem (inquit Dynaſtis aſtãtibus) "
non miror hoc genus hominũ, "
controverſias eiuſmodi in The- "
ologia comminiſci audere, quũ "
auſint etiam tã impudicè, pro- "
fanéq; eas pertractare. Iſtum e- "
nim authorem ita de Puritate "
ſcripſiſſe, quaſi eam in titulo "
tantùm libri reperiri voluerit. "
Quam ſcribentium laſciviã ita "
ſe habere odio indicavit, vt etiam "
animo ſecum ſæpiùs ſtatue- "
rit conſultius eſſe futurum ſtu- "
dioſis, vt omnes huiuſmodi im- "
pudici (in rebus præſertim ſa- "
cris) ſcriptores, prorſus tollerẽ- "
tur, quàm vt ad ingeniorũ, mo- "
rum, religioniſq; corruptelã to- "
lerarentur. Verùm non incõ- "
modum forſan eſſe, dum in iſti- "
uſmodi Biblophylaceis conſer- "
ventur, vbi & librorum impro- "
bitas difficulter nocere, & au- "
torũ improbitas facillimè de- "
prehendi detegíq; poſſet. Cen- "
ſuram

suram (inquam) verè sacram, & ab e
pectore prolatam, quod quum ipsu
Pudicitiæ (raræ in Aulis Principu
virtutis) laude plurimùm celebretur,
lios etiam ad omnem puritatis æmu
lationem exemplo suo accedere pe
vellet. *Gaguinum* verò quis non V
neris sacra potiùs concinere putar
quàm Diuæ Virginis Genethliaco
Cuius ideo [x] versus hîc producend
non censerem, nisi eo fortè animo, q
Spartani seruos fœdè temulentos
beris suis conspiciendos produceb
vt rei fœditate commoti, ab eâdē d
cerent abhorrere. Quod eò magis
stissimum Regis, & Poetæ etiam R
gij animum offendere meritò pot
quum eundem poetam cerneret, h
de Purissimę Virginis puritate p
mati, impurissimum lasciuæ amic
suæ encomium subiungere, quam
se Diuæ Virginis loco colere (os
pudens!) deprędicat. Epigrāma e
sic exorsus.

Cum facturus iter Vernonem intra
ris Hospes,
Aspice quâ pendet [y] Diva M
domo:

quum mox Hospitæ illic, & [z] more

[x] Qualia hæc, *Cur negat alma fides sudoris more liquari Semina posse viridum pia vota geris? Atq; equidē credo (salua pietate) Mariam, Pruritu nullo germinis esse satam. Si potis est iactum stertenti abducere semen Incubus &c. Nec stat pollutus Oseas, Castus in assumpta dum meretrice coit.* & *similia* [y] Illud erat insigne diuersorii [z] *iocos, fulcra, cubile merum &c.*

membra sigillatim depingeret(carmine lasciviori, quàm quo chartam hanc polluere ausim) profano disticho concludit tandem,

Si me non alio curarum turba vocâsset,
Contemplarer adhuc sedulus ora Deæ.

Quod, quid quæso aliud est (nisi quòd multo peius sit) quàm cùm *Praxitile*, *quam Cypriam* ad *Phrines* Amasiæ suæ similitudinem pingere? Verùm quid opus est cum Praxitele illo componere? quũ etiam passim[b] Italici Praxitiles, Sanctissimæ Mariæ vultum exprimere volentes, Meretricum publicarũ pulcherrimas convocare ausint, vt ad æstuantis libidinis flagrantiam purissimæ virginis imaginem representent. Sed solenne est Pontificijs *Gaguinos* agere; de puritate Diuę Marię côtendere, de sua securos esse; & post encomia(quasi sub Insigni) Sacrę virginis, lasciuas Hospitas, & scortilla, solitæ hyperdulię suę cultu amplecti: sic ille nobilis Cardinalis[c] *Iohannes Cremẽsis*, qui post multas horas, pro puritate sacerdotij contra legitimas nuptias aliter collocatas, noctu sequenti, cum meretricula palàm deprehenditur. *Iovinianus* Imperator, quum Magos in celebri *Antiochena Bibliotheca* libros deprehenderet, Reiq; publicæ per-

a Albentes coxas, inguina, crura, nates. & Veneris -- sed pudet pergere.

b Vti testatur *D. Edwin Sandis* libro inscript. *A relation of the Religion in the West parts of the world*: & *Henricus Stephanus*, lib. 2. Apol.

c Mat. Paris Hist. Ang. p. 67. & Fox, Martyrolog

d Niceph. li. 10.

perniciosos, ipsam Bibliothecam maluit funditus abolere, quàm de librorũ pernicie amovendâ providere. Temerarium exemplum, idq; propter Grecorum Philosophorum odium, & scurriles iocos pertulit. Sed & sapientiùs & Sanctiùs *Jacobus* Cæsar, qui ebrietatem excindi maluit, quàm vitẽ, & librorum istiusmodi venena precaveri, sed Pharmacopeias & conservari, & ornari. Idcircò quum vnà mente revolueret, quàm esset hic locus opportunus omnium antiquitatum fidei, veritatiq; conseruande, quam recentium temporũ sacrilega rabies (vt mundo iam constat) conspicuis [e] *Indicibus expurgando* conspurcavit, statuit æternam amoris sui tesseram in Academicos, in literas, in veritatem ipsam, hîc tanquam ad sacram fidei aram, consecrare.

e Indices Expurgatorii indicia impudentium Falsariorum qui cum veritatem non ferunt, eiusdem Testes sacrilege corrumpant quid vero mirum, si, qui Scripturas Dei subtrahunt, scripturis hominum subtrahant.

Nullum ferè est ex omnibus Regis palatijs, quod non Bibliothecas habeat preciosis literatę antiquitatis reliquijs (quantascúnq; Regibus antecessoribus cõtrahere licuit) ditissimas. Harum omnium copiam *Bodlæo* regificè pollicetur, eas excutere iubet, & scrutari, quicquid ibi sit canicie venerandum, scriptorum fide optabile, re pretio, hominumq; estimatione rarũ &

& singulare (quid autem ibi non eius-modi?) asportare, inq; hoc mirabile Musarum Gazophylacium properè liberéq; traducere; & ne quid impediat institutum, Regiam hanc donationem Regio sigillo firmatam accipere. Ita qui ante à studiorum otiū à Regis imperio, nuper ab eius præsentia studiorum solatiū habuimus; deinceps (quod ad pedes Regios demississimè devoluti gratissimè prædicamus) ex immortali eius beneficio, studiorum & adiumentum, & incrementum percepturi sumus.

Nec vestræ interim obliviscemur beneficentię, *Carole Howarde*, spectatissimæ virtutis *Thalassiarcha*, tuq; *Robertè Cecile*, alterum jam, post *Gulielmum* desideratissimum Patrem, verę Politię lumen; qui tum pręsentes benevolentissimis vocibus, & posteà opere honorifico, Regiæ munificētiæ promptitudinem promouistis. Nec valde tamen miramur, quòd ita in nos alieno tempori non defuerunt illustrissimi Proceres, qui suis etiam magnificis muneribus hanc eandem Bibliothecā auxerunt. Quod & reliqui fecerunt splēdidi Britanniæ Toparchę, quorum (vti aliorum etiam omniū, quorumcūnq; liberalitatem *Bodleana* invitauit) & memoriam

moriam gratâ recordatione deoscu-
latur Academia, & nomina munerũq;
amplitudinem *Bibliotheca* conseruat,
æternâ testificatione pulcherrimi pre-
tiosissimiq; voluminis, quod aureis vm-
bilicis, fibulísq; fulgidum, vt omnibus
ingredientibus apertam Academiæ,
miniméq; dissimulandam gratitudinẽ
exponat, eminentissimo semper recũ-
bit loco, quà supremam structuræ frõ-
tem lumen augustissimum illustrat. Il-
luc enim à foribus longo, spatiosóq;
deambulacri tractu, rectà ascenditur,
medióq; tramite, inter numerosas læ-
uâ, dextrâq; receptaculorum series,
quarum singulæ ita singulis fenestris
ornantur, vt grandem studiosorum
multitudinem admittant, non modò
sine omni invicèm impedimento, sed
etiam conspectu. Iis autem monumẽ-
tis, quæ arctiorem custodiam deside-
rant, suę sunt vtrinq; ędiculę, cancel-
lis partim auratis, partim cœruleis af-
fabrè concinnatę. Omnes etiam Fa-
cultatum, Artiumq; omnium ordines
tam prudenter dispositi, aureisq; In-
scriptionum characteribus spectabili-
ter distincti, vt vsui simul, & visui con-
cinnissimè sit consultum.

Nec dignitatis minùs splendorísq;
suprema laquearium fastigia venu-
st

ſtat; vbi perpetuâ, iucundâq; viciſſitudine, inſignia *Bodlæi* pēdulis ancylijs, Academiæ, teſſellis interſplendent. BODLÆVM, præter gentilitia ſymbola, decorant coronæ tres ([c] QVARTA PERENNIS ERIT) quarum meritó gloriam ab Academia derivavit, cuius gloriam incredibiliter adauxit. Nam & Academia totidem coronis aureis dignoſcitur, quarum medio [d] Librum patentem, ſeptem fibularum, quaſi ſeptem Artium Liberalium ornamento decorum, [e] DEVS ILLVMINATIO MEA, illuſtrat. Quo honorifico ſymbolo libri atq; coronarum, Academiam, quum eam reſtauraret, donâſſe creditur [f] *Aluredus* doctus, qui ipſe adhuc ex libris plus gloriæ retinet, quā ex corona ſua. Nec ijs repugno tamē, qui putant *Librum* [g] *Apocalypticum* ſeptem ſignaculis clauſum (at clauſum nota, cum hic noſter apertus) deſigna

c Illud eſt inſignium eius Epigraphe, & quanquā fortuito, cōmode tamē contigit, vt *Bibliothecæ* huius primus aditus quatuor *Coronatorum* die pateret, nēpe. 6. Idus Novemb. qui dies ſacer eſt *Severo, Severiano Carpophoro, & Victorino* fratribus Martyrium ſub *Diocletiane* perpeſſis; quorum nomina quum diu non potuiſſent reperiri, *Quatuor Coronati* vocati ſunt. d Quæ ſententiola libro inſcribitur. e Vnde videtur Pariſ. Academia typum mutuo accepiſſe quæ inter tria lilia librum patentem geſtat. f Sed putem multo eſſe recentius hoc ſymbolum. g Apocalypſ. cap. 5. v. 1. & clauſum volumen non eſſe commodum ſymbolum Academiæ doctrina celebris, ſed Alicuius potius aut recentis, aut nondum literarum gloria ſatis illuſtrat; patefactio eorum libri apud feciales arguit doctrinæ manifeſtationem,

ri. Similitèrq; triplici coronâ trium Primariarum Facultatum *Theologiæ Medicinæ, Iurisprudentiæ*; gloriam, quâ soli *Oxonienses* in Britannia floruerunt, etiam ad ea vsq; secula', quibus ex decreto generalis [h] Concilij, omnium Nationum consensu comprobari, vnicum hoc *Angliæ, Scotiæ, Hiberniæq;* [i] GENERALE STVDIVM agnoscebatur. Vtcunq; se res habet, antiquioribus seculis liquet, vnico BOVIS, AVREIS CORNIBVS sublimis, symbolo, tum vrbanam, tum Academicam multitudinem fuisse insignem, eo tamen discrimine quo Poeta antiquus idipsum descripsit his versibus.

Corniger Albionis dat Bos insignia Athenis,
Cur Bos? indoctos hæc mage signa decent,
Scilicet: ergo Boue hoc fuit Vrbs, Schola *cornibus auri*
Nota: Scholæ tandem, trina corona datur,
Et Musas diadema decet, dant Ciuibus inde

[h] Vien sub. Clem. 5. Ideoq; ex omnibus horum regnorum partibus pēsiones Professorum olim exigebantur. Clement. c. de magistris. vnde & Cassanæus de Gloria mundi, *Est* (inquit) *etiam studium generale in Anglia Oxon. dictum*: nam aliud hic nunquam agnoverunt exteri.

[i] Studium autem generale amplius quiddam est quam Academia, etiam quam vniuersitas, quæ nomen habet, quod vniuersæ ibi disciplinæ tradantur, quum *Generale Studium* proprie sit quod a *Generali* Concilio, & in Totius Christiani Orbis vsum instituatur, aut confirmetur.

Cor-

Cornua, vtrosq; satis iam sua signa decent:

Atquî ab aureo illo *Aluredi* seculo nemo vnquam Regum, aut hîc, aut vspiam gentium floruit, qui splendidiùs tàm in se, quàm in nostra Oxonia, & libros & literas evexit ad Coronam, & Coronam demisit ad literatos, Itàq; serió demisit, vt Bibliothecâ hâc diu, sedulóq; perlustratâ, & animo, & voce eam [k] *Alex. Magni* imitaretur optionem, et si *Iacobus* non fuisset, posset hic esse Academicus. Nec illud modò, sed cum catenulas, quibus libri singuli vinciuntur cōcinnè, contueretur, Equidē (*inquit*) si vnquam mihi in fatis sit vt (at dicens hæreo, & nisi tu dixisses, nollē *Jacobe* dicere, illudq; tuus nosterq; vertat Deus omen in hostes) captivus ducar, si mihi optio daretur, hoc cuperem carcere concludi, his catenis illigari, cum hisce concaptivis concatenatis ætatē conterere.

[k] Qui conspecto in Diogene, Philosophico mundi contemptu dixit *Si non essem Alexand. r vellem esse, Diogenes.*

Quo dicto, cum descendisset á loco isto, quo quasi conduntur scientiæ, ad

locũ inferiorem, quo promuntur, nouo trahitur videndi desiderio, ipsósq; aliquâ dignatur gratiâ parietes, qui ijs ferè perpetuò resonant Academicorum eruditis laboribus, quibus ipsa Maiestas ex pauculorum dierum quasi gustu tam mirificè capiebatur. Ea est, quam dicimus, *Schola Theologiæ*, cuius ibi sublimis Cathedra eminet; quanquam & Medicinæ, ac Iurisprudentiæ, linguarumq; Professoribus Regijs nobilitetur assiduè, triúmq; Facultatum istarum frequentibus disputationibus celebretur. Nemini enim ad aliquam graduum in Facultatibus istis sublimitatem aspirandi spes est, qui non priùs crebro sui experimento sub grauissimo eruditorum hominũ examine & censurâ, celebratissimo hoc eruditionis Areopago iterum iterúmq; se exposuerit.

Ædes ipsæ, vt nomine & vsu, sic dædalâ totius fabricæ politurâ, planè diuinæ; & de quibus, nisi omnium aduenarum oculi fascino decipiantur, magnum illud Eulogium à magno illo peritissimóq; iudice[m] verissimè sit vsur-

[l] Nam istius Minerualis pars superior Bibliothecam, inferior Scholam Theologicam habet: ordine multo aptiori quam Bononiæ, in Ædibus Sancti Saluatoris, vbi ædificii pars superior Bibliothecam, inferior promptuarium vinarium, media refectorium habet: de quo triplici structuræ ordine *Cardinalis Bobba* ingeniose sententiam se tulisse censuit

e Prov. c. 9. v. 1. & 2. *sapientia ædificavit sibi domum miscuit vinum, & posuit mensam* Angel Roccha. in Vatican p. 395.

m Cambdeno in Dobunis, qui illud Zeuxidis huic structuræ accommodat.

pa-

patum, *Invisurum facilius aliquē, quàm imitaturum.* Parietes vtrinq; sublimibus fenestris toti ferè vitrei, vt architectonices imperitis miraculi sit instar, istiusmodi fulcimētis tā immania pondera (nam ingentē, quā dixi, *Bodleanam* Bibliothecam gestat) sustineri: Neque tamen aut trabium quicquā est, aut ligneæ materiæ; saxo candent omnia purissimo; saxóq; dices, si tecti pulcherrimè arcuati, pendulæq; sculpturæ mirabilem texturā spectes, planè vivo, & cuius seria contemplatio nonnihil [n] eorum firmabit sententiā, qui nescio quot vicenis annis tantum opus partu laborâsse ferūt: meritóq; (quicquid ingrati detrectent) Maiores nostri [o] *Humfredi Ducis Glocestriæ* (tā eruditione, & eruditorum patrocinio, quàm Regijs natalitijs splendidi) immortale opus, immortali nomini memoriæq; sacrabant.

[n] Quod eti[am] astruitur e[x] archiuis A[ca]demiæ.

[o] Quod pas[sim] videre est in Arch[i]vis Academiæ literi[s]q; ad ipsu[m] scriptis. vid. lib. Epistola[rum] Acad. in Bibl. Bo[d]leana & Catalogu[m] Fundatorū & Benefactorum Ox[oni]ono.

Quibus diu varióq; sermone intercidente lustratis, reliquas Artium liberalium Scholæ Theologicæ adiacentes Scholas, petit *Iacobi* Serenitas. Sūt illæ lōgo spectabiliq; ordine decē quarum tres *Metaphysicæ, Politiæ, & Physicæ* auditoribus destinatæ; reliquæ septē totidē Scientijs Liberalibus his olim inscriptionibus distinctæ:

Grammatica:	Dialectica:	Rhetorica:
Literas disce:	*Impostu- ras fuge:*	*Persuade- ant mores:*
Arithmetica:	Musica:	Geometria:
Numero omnia constant:	*Ne tibi dissideas:*	*Cura quæ domi sunt:*

Astrologia:

Altiora te, ne quæsieris.

Omnes, si vsum spectes, nō incōcinnę, & quas elegātes potiùs diceres, quàm magnificas, si cum vicinis ædibus conferantur. Quod facilè animadvertit, qui tum simul aderat, *Henricus Howardus, Northamptoniensis Dynasta*, literatę Nobilitatis decus, qui, quàm ipse est insigniter doctus, tàm etiam intimè fauens doctis, quum Regem Scholis contemplandis intentum cerneret, illius (etiā si calcare nūquā indigentis) munificētiā visus est accēdere voluisse, quum, audiente Rege, *Artes* diceret *liberales quidem dici, sed aliorum tamen liberalitatem desiderare, opusq; Regiâ prorsus magnitudine dignum fuisse, vt non Artes modò,*

Ar-

Artiumq; Professores, sedista etiã Artium Schola sublimiùs erigerẽtur.

Longam hanc Scholarum seriem distinguit à Schola Theologica nobile deambulacrum, SCHOLARVM PLATEA, insignitum, frequenti studiosorũ concursu celebre: eò quòd quotidie, (nisi statis Academicarum feriarũ tẽporibus) Scholæ singulę suis decem Professoribus occupentur, nec cuiquã vllus in Artibus honos conceditur, nisi in his publicis Censorum theatris ad frequens Lectionum, Disputationũq; examen evocato. Quadragesimâ prę sertim, multò maxima [m] frequentia; quo toto tempore nunquam hæ disputationũ acutissimarũ jejunæ Scholæ; eò quòd hîc tum habeantur quotãnis Comitia *Baccalaureorum in Artibus*, quemadmodum mense Iulij [l] sua sunt *Doctoribus*, & *Magistris* in Templo *Beatæ Mariæ. Baccalaureorum* enim com-

m] Inde forte evenit, quod Mat. Paris observat, vt plerunq; in Quadragesima, periculosissimæ pugnæ contigerint *Oxoniæ* vt & *Parisiis*: Cui malo vt occurratur annuatim eliguntur duo e Nobilissimis *Bacchalaureis*, qui reliquorum omnium (ij 200. fere annuatim sunt) supervisores sunt, & *Collectores* dicuntur, quo munere hoc anno fungebãtur Illustrissimi Iuvenes Dominus *Franciscus Stuartius Jacobo* Regi sanguine coniunctissimus, doctissimusq; & Nobiliũ adolescentum flos Dominus *Carolus Somersettius* Illustrissimi Comitis Wigornij, Oxoniensibus, addo & doctis omnibus colendissimi dilectissimiq; filius multo dignissimus

muni titulo insignimus eos, qui in quacunq; facultate proximum à supremo gradum assecuti sunt, siue in Theologia, Iurisprudentia, Medicina, sive in Artibus liberalibus. Illum autem supremum gradū in ijs omnibus ne eodem titulo cōpellemus, vsus obtinuit. Vsus (inquam) non Ratio, aut Aequitas; Nam quum jam *Magistros* tantùm *in Artibus* nominemus, in reliquis autem facultatibus *Doctores*, temporibus antiquioribus vtriusq; compellationis jus erat commune; quando *et in Theologia Magistri* dicebātur, & *in Artibus Doctores*. Sic Papa [a] olim in literis suis *Stephanum Langtonum Archiepiscopū Cantuariensem*, ait, fuisse *Doctorem non solùm in artibus liberalibus, sed etiam in Theologia*. Quod & ipsa adhuc [b] statuta nostra comprobant, quę eos *Cathedram Magistralem* ascendere asserunt, *qui aut in Artibus aut reliquis facultatibus Doctoratum aßequuntur*. Quod quia sint qui dubitent, rem manifestā reddet [c] exemplū perantiquum *Iohānis* illius *Florentini*, qui post mortem *Francisci, Franciscanorum Generalis* primus eligebatur; Erat ille quidem primò Iudex in Foro; sed meditabundus aliquando è fenestra despiciens, audiensq; Pastorem porcarium dicentem,

[a] Mat. Paris ad annum 1208.
[b] Lib. Statut Procā. Oxō.
[c] Hospin. de origine Monachatus.

In-

Intrate Porci in stabulum ut Iurisperiti & Iudices in Infernum, veritate dicti, metúq; gehennę perculsus, abjuratâ Iurisprudentiæ professione, ordinem fratrum Minorum intrauit, posteáq; humilitatis ergô instituit vt nullus ex [d] ordine suo, vnquam *Magister* diceretur, sed tantùm *Frater*. At *Alexander de Hales* quum relicto *Oxonio*, *Lutetiæ* studeret, adversus *Parisiensem Vniversitatem* victoriam obtinuit, vt non obstante statuto istius *Florentini*, possent in cunctis Mendicantium ordinibus, sine conscientiæ scrupulo, creari *Magistri in Theologia*; quorum omnium ipse primus erat, & hoc ipsum in tumulo ejus *Parisiis* in conventu fratrum Minorũ, adhuc visitur descriptum his versibus; d Antonin. l.24.c.9.

Clauditur hoc tumulo famam sortitus abundè,
Gloria Doctorum, decus & flos Philosoforum.
Autor scriptorum, vir Alexander variorum
Inclytus Anglorum *fuit Archilevita, sed horum*
Scriptor clericorum, frater collega Minorum
Factus, egenorum fit Doctor primus eorum.

Scrupulus verò iste Conscientiæ inde

exortus est, quò l Ingens illa Dignitas Magistralis (id est Doctoratûs) cum *Fratrum* humilitate minimè coalescere potuisse videbatur: imo nec cũ nomine *Fratrum* convenire, quia propter summam reverentiam, [e] nemo debeat *Doctorem* vnquam *Fratrem* compellare sed *Dominũ*, vnde liquidò ex veteri etiam Academiarum transmarinarum consuetudine cõstet, eandem penitùs esse *Magistris* & *Doctoribus* tàm nominis quàm dignitatis communionem. Quod hoc in loco, tametsi fortè alieniori, præteritum nolui, vt quorũdam (si fieri possit) Academiarum gravem errorem corrigam, saltem indicem, qui quum forté *Doctoris in Musica* vocem legerint, tantâ inde temeritate proruperunt, vt ejusmodi hominem omnium Scientiarũ Liberalium *Magistris* gradu antepositum censuerint. Perabsurdè. Vt qui vnicæ (illiusq; tantùm non Mechanicæ) facultatis *Doctor* evaserit, eo præstantior evadat, qui & istius, & [f] aliarum omnium multò [g] nobiliorum Artium *Doctor* evase-

e Segar. lib. inscript. *Honor military* l.4.c.15

f Qui duplici dignitate cohonestatus est, præfertur ei, qui vnicam tantum habet, vnde *Doctor* vtriusq; iuris præfertur Doctori vnius, Bald. in l Nobiliores. c. de Commerc. & mercat. & in l. Nemini, c. de Advoc. diuers. iudic. Et ille debet præferri, cuius exercitium est communius & vniversalius.

l Nam ad ea D. de leg. Boer. de ord. grad. n. 41. Crauet. in Rubr. de leg. 1. n. 55 g. Artium liberalium nobilitatem ius Ciuile astruit, tex. in l. promulendum c. de postul. vbi & hoc notat glo l. in verbo, nobilissimos. Cyn. Io. Fab. Bal. Ang. Saly. & Franc. Aret.

rit. Tantum, etiam Doctis, error nominum vocumq; ignorantia interdum imponit.

Cæterùm (vt me revocē) licèt Quadragesimali Disputantium calore, istæ maximè ferveant *Scholæ Artium*, reliquis tamen anni temporibus, minimè frigescunt; sed horis antemeridianis, Magistrorum Regentium, Pomeridianis, Scholarium in Artibus, disputationibus celebrantur; quarum illas *Quodlibeticas, & Magnas*, has (quia ijs inferiores) *Parvas*, iam etiam, corrupto nomine, *Paruisias* dicere cōsueuimus; vt intelligant illi errorem suum, qui has ita dictas censent, quia *per visum*, & præsidium Baccalaureorum ista Scholarium certamina regantur. Nec tamē his in Scholis omnia *Baccalaureorum* gymnasmata continentur; sed quæ à Magisterium ambientibus præstanda sunt, ea, vt nobiliori quodā examine trutinentur, sub præsidio duorum præstantium Magistrorum (quos tum ad id munus obeundum, tum etiā vt Scholis præsint, annuatim eligimus, & *Scholarum Magistros* appellamus) in Templo *B. Mariæ* spectabili concursu, jam celebrantur; olim autem in celebratissimo hic *Augustinensium* Monasterio, (quàm diu ejusmodi Cœnobia

sto-

florebant) habebantur, vnde & [n] nomen adhuc retinent; quod eo factum est consilio, ne quis tantũ gradûs ambiret dignitatem, qui non omnium ordinum tela, & tentamenta ingeniorũ sustinendo esset; vnde & frequenter contigit vt inter [o] omniũ ordinũ Monachos, reliquosq; Academicos, gravissimæ & implacabiles simultates cõsererentur. Quòd si tamen aduenis alienigenis hæc aliáq; loca publicarũ exercitationum minori aliquando auditorum concursu ornari, quàm in cæteris Academijs censeantur, ijs audire libeat, tantùm hoc abesse ab Academiæ nostrę dedecore, vt ejus aliqua pars sit gloriæ, quâ alias Academias antecellit. Nec enim florentium Britannię Academiarum eam esse conditionem, quę gentium aliarum; ibi, plerúnque ab istis publicis Professoribus studiosos pendere omnes: apud nos verò quot Collegia, tot Academias videris; quibus singulis, quum Linguarũ, Artium liberalium auditionibus quotidianis, perpetuísq; disputantium disquisitionibus studiosi omnes privatim, multóq; maiore cum fructu distineantur, patimur non molestè, publica auditoria ijsdem horis videri infrequentiora.

[n] Adhuc enim dicuntur *Disputationes ad Augustinenses.*

[o] Ex Arch. Acad.

Hu-

Hujuſmodi ſpectaculis, ſermonibúſq; à publicis Literarum Domicilijs ſtudioſus Rex dilabitur ad privata. In propinquo eſt *AEnei Naſi Collegiũ* ſpectatu dignum, cujus præ foribus, nominis antiquitatíſq; index, *Naſus* mõſtroſé prominet *ahenius*. Regem ſtatim venerabilis. D.D. *Singletonus*, & reliqua ſtudentium cohors, proſtrati omnes, officioſâ oratione excipiebãt. Qui dum poſteà circuit, perluſtrátq; omnia cupidè, cupientiùs tamen ſermocinatur de *Bacono*, celebratiſſimo *Oxonienſium* Mathematico, quem ibi peritiæ ſuę ferunt illa feciſſe pericula, quę meritò peritiſſimi admirantur; etſi vulgus imperitum fabulas ſupra fidẽ ſtupendas admiſcuerit, quaſi is vnus Deos, Dæmones, Homines, ſuo nutu coerceret, cúmq; æneo, quod formârat, capite, cujus reliquias Naſum iſtũ putant, de rebus maximis familiariter colloqueretur. Atquî, quod ignari ſomniant, prudentes ſæpe credunt. Credibile eſt exquiſito ingenio ſuo aliquid eiuſmodi fabricâſſe, quod imperitorũ oculis (nec hoc arti difficile) impoſuerit; etiam oculis fortè peritorũ. Quidni? quum ſatis cõſtiterit Albertũ Magnum, ſtatuam ad viuam hominis imaginem conſtruxiſſe, quæ libramentis

qui-

quibusdam rotisq; intrá latentibus, & linguam quadam machinarum disciplinâ peritissimè mouentibus, verba quædã articulatè pronuntiaret. Quã statuam quum aliquando, *Tho. Aquinas* (ab *Alberto* missus in cubiculum, vbi illa latebat) inopinatò clarâ voce loquentem audiret, vehementer perterrefactus, fuste machinã confregit; quâ re statim intellectâ, *pol* (inquit Albertus) *triginta annorum opus vno momento contrivisti* Huiusmodi quid à *Bacono* subtiliter excogitatum non negâtim, quum tãtũ ingenij polluerit subtilitate, vt meritò in illũ quadrare possit magnum illud eulogium quod subtilitatum [m] Iudices de *Suitseto Calculatore, Scoto, & Occhamo* (nostris *Oxoniensibus*, & [n] *Mertonensibus* meis) pronuntiarunt, quos supra omne penè humani ingenij fastigium collocant. Quod nobilissimi certè recentioris ætatis [o] Mathematici gratè agnoscunt, qui quicquid mirificum assecuti fuerint, illud *Baconi* scriptis acceptum referũt. Sed quantùm Academia nostra (quæ suorum etiam mortuorum æstimationi consultum esse cupit) fando vnquam acceperit, à Magicis istis Dæmonũ imposturis non minùs abhorruit, quàm in mirabilibus illis scriptorum suorum

[m] Scaliger & Cardan.
[n] Hinc est quod Collegium istud *optimorum ingeniorum Seminarium feracissimũ* appellet *Johannes Casus* lumen, dum vixit Oxoniensis Acad. in procœmio comment ad octo lib. Phys.
[o] Diggs & alij.

reliquijs (quas *Bodlæana Bibliotheca* cõseruat) seriò se testatur abhorrere.

Collegio quidem huic fundator ascribitur Honorificus *Episcopus Lincolniensis Gulielmus Smith*, multis à *Bacono* seculis, qui voluit tamen nomen id Collegio suo manere, quod excitârat ex ruinis Aulæ perantiquæ, *Nasi Aenei* nomine & insigni notissimę: Ad cujus olim Aulæ literariæ præfecturã creditur accitus *Baconus* è *Collegio Mertonensi*, & eâ etiam posteà depositâ, vt tranquilliùs in Matheseos cõtemplationé scriptionémq; se abderet, [p] Religionis habitum induisse. Nec tamen nescio esse, qui temporum subductis calculis, dubitent, quo pacto tam varia tamq; temporibus discrepãtia, de hoc *Bacono* verè asseverétur; Quorum ego calculis etiam meum adijcio, planéq; censeo plures hîc *Oxonij Baconos* floruisse, omnes eximijs literarum laudibus florentes; nominis tamen errore contigisse, vt eorum omnium laudes in vnum congererentur; quod ipsum in *Hercule, Sibylla* alijsq; factũ legimus, quorum singulorum separatam gloriam, scribentium partim error, partim affectus in vnum aliquem cumulavit. Nec sine magnis authoribus ita censeo; è quibus constat, quum hîc [q] *Oxonia*

[p] Nam in cænobio hic Fratrum Minorum tumulus eius atq; epitaphium nõ ita pridem visebatur.

[q] An. 1233.

niæ Henricus tertius concilium indixisset Baronibus,[r] eum duos tum in colloquium admisisse *Baconos*, alterum *Robertum* de ordine Prædicatorum, cujus concionibus Rex apprimè capiebatur, *Rogerum* alterum, jucundis sermonibus Regi perdilectum; qui cum videret offensos *Barones*, quòd Rex nimium abduceretur Episcopi *Wintoniensis*, ejusq; filij consilijs, *Robertus* suasit Regi ut eos à consilio amoveret; *Rogerus*, callidâ suggestione insinuans Imperantium conditionem inter fluctuantem populum, similem esse navigantibus inter fluctus maris, & *quid* (inquit) *Domine Rex, maximè impedit Navigantes?* cui Rex, id meliús *noverunt, facientes operationes in aquis multis*: tum ille, Et ego (inquit) noui; *Petræ*, & *Rupes*; tacitâ allusione Episcopum *Wintoniensem* cui nomen [f]*Petrus de Rupibus*, eiusq; filium, *Petrum de Orivalle*, quasi fomites seditionis designans. Præter hos etiam duos *Baconos*, alius erat, *Johannes, Rogeri* frater, [t]princeps eâ ętate Theologorum qui viginti septem libris, Testamentũ novum illustravit, quem eundem esse arbitror, cujus alia erudita opera [u]*Bacothorpij* nomen adsciverunt. Sed juxta hanc *Baconi* Aulam, & alia erat illa

r Mat. Paris hist. ad annũ 1233.
f Siue *Petrus de la Roche*, Episcopus *Winton* factus an. 1204. summæ gratiæ etiam apud Regem *Iohannem*, qui eum summum Angliæ Iusticiariũ creauit; filius etiam eius erat Angliæ Thesaurarius, vide Mat. Paris, & Godwin de Episcopis
t Fitzbert. descript. Acad. Oxon.
u Nescio an hic potius erat *Baconus* Collegij *Mertonensis* socius quam Rogerius.

mul-

multò antiquior, quam etiam Collegium hoc *AEneanasense* ambitu suo includit, aut potiùs absorpsit; quę *Aula Regia* cluebat, nobilitata tum Fundatoris sui gloriosissimi Regis memoriâ, (*Aluredum* enim vendicat; quâ causâ fundus Collegij *Aeneanasensis* adhuc jure spectat ad possessionem *Collegij Vniversitatis* prius ab eodem *Aluredo* fundati) tum *Johannis Erigenæ* immortali gloriâ, qui eam [x] primus rexit, homo ob eruditionis ingenijq; mirabiles dotes *Bacono* multùm anteferendus, nec apud Italos modò Gallosq;, sed inter Gręcos & Arabes celeberrimus; ideóq; etiam jam ostentant se illic, ejusdem *Aluredi* vnâq; *Erigenæ* facies, opere perantiquo affabrè formatę, quas grata posteritas, è ruderibus conservatas, parieti præforibus Refectorij affixit. Hanc de *Erigena*, hîc tunc temporis legente, assertionem ita indubitatam historiarum certissima fides reddit, vt [y] *Balæus*, vir in historijs Britannicis exercitatus, licèt inter *Oxoniensis* glorię invidos merìtò numeratus, tamen & id ingenuè agnoscat, & [z] suorum tum imperitiam tum impudentiam verè coarguat, qui eum *Cantabrigiæ Bedam* legentem audisse fingunt, nisi eum 170, annis vixisse

x Idest quod innuit *Balæus*, quum dicit eum fuisse primum qui *Aluredi* iussu legerit Oxonii.

y *Balæus* in vita Aluredi & Iohannis Erigine, alias Scoti.

z Cai. Antiq. Cant.

isse simul concederent. Sed quid opu est eorũ fabulas refellere, qui à scrip toribus nō nostris sed [a] suis, mendaci indies deprehenduntur? *Bedam* ver ipsum vnquam *Cantabrigiæ* fuisse quis nisi cerebri læsi putat? quum ips disertissimis scriptis suis asserat, se nū quam extra Monasterium suum ope ram literis dedisse, at ne inde vnquam ferè egressum à pueritiâ; *Cantabrigi* verò, suâ ætate adeò Academiam ce lebrem non fuisse, vt fuisse planè de solatam ciuitatulam asserat.

Quod genus narratiunculis quum Regem aliquandiu detinuissent, i hic primus vnius Collegij conspectu placuit, vt vlterius & ad alia perge placuerit. Nec vllum propinquius, a spectabilius splendido *Chichlæi Arch episcopi Cantuariensis* monumento, q præter alterum in suburbijs *D. Berna di* nomine eximiè extructum, hîc [b] e

a Lelandus enim explodit fabulam Cantabri, vt ridiculum mendacium totamq; historiam *Nigri Codicis*, vt Nebulonis alicuius male feriati impostura, in Cygn. Cant. *Balæus* etiā vt hic ita passim refellit similes eorum fabulas, & in postrema sua editione expungit, quæ temere priori inseruerat Author historiolæ Cantabridg (quæ præfixa erat pri editioni vitarum Archiepiscoporum Cantuariensium) a eos magna se [illegible]ulitate typis diuulgasse incertas, & a vul acceptas coniecturas potius quam veras aut vel proba les rationes. Et vere omnes, nam ita me veritas amet minem vnquam legi ita serio mentientem ac Caium C tabrigiensem. b *Collegium omnium animarum*, dictum *Linacer* socius erat. *Thomamq; Morum* discipulum hab *Stapleton in* 3. *Thomis*, in vita *Mori* c. 1. & Epistol. *Mori Dorpium*, vnde videre est quam sincere egerit *Middend pius* qui vtrosq, *Grantæ* alumnos mentitus est, vbi cu liquot alios viros eruditos nominet, vnicus *Fisherus* ve lo in numero habendus, *Middendorp. Acad. in Cantabr*

am *Omnium Animarum* memoriç pulcherrimum excitavit. Nam prudens simul, & magnanimus Archipræsul, quum animadvertisset viros in Aula Regia militares sacrilegè Ecclesiarū possessionibus inhiare, vt eorum rapacitates ad aliam prædam diuerteret, *Henrico Quinto*, delibato militiæ flori, alcar adhibuit ad suum in Gallia ius imperij armatis, copijs recuperandū. Regi in illa memorabili gloriosissimaq; expeditione Gallicâ adfuit à latere, quumq; animo reuolueret quot m millenis animabus Gallicanum ud Diadema, suúmq; consiliū Regi constitisset (quanquam ea causa iustissima) vt tamen suis ostenderet, Ecclesiæ Præsulum (audi Papa Pontifex, arricidarum pater) non modò sacras manus, sed mentes etiam, & consilia à cædibus abhorrere debere, quibus vitam ademerat, eorum tamen mortis stabilire voluit, suæq; simul magnificentiæ æternam memoriam. Quò Regi ingredienti, obuiàm it venerandi Collegij custos D. D. *Houenden*, re'iquo sodalitio genibus subsidé cinctus, suam, suorúmque omnium vinctissimam gratitudinem, & amo gratulatoriè officioséq; commē Regij deinde, & pedes expatian-

q Mat. Parker, in vita Chichlei.

tur

tur, & oculi; quicquid in ædificijs speciosum, in Templo magnificum, in Bibliotheca spectabile, videt omnia, probat omnia, & quò plura videt, eò plura videre velle profitetur.

Sed quòd Collegia omnia videndi, suæq; Maiestatis præsentiâ decorandi, otium non esset, quantúmvis percupienti, ea saltem videre placuit, quæ essent instar omnium, quæq; reliquorum omnium lucentem imaginem referrent, Quo animo *Diuæ Magdalenæ Collegium*, etsi extra Ciuitatis muros remotius, inuisurus pergit, vt ædes domestico quidem splendore illustratas, *Henrici* verò dilectissimi filij sui præsentiâ, hospitióq; iã multò magis gloriosas, suæ etiam Serenitatis Benignitatísq; iucundissimâ accessione redderet beatissimas. Eò dum pergit, oculis discursantibus omnia contemplatur: à dextrâ, [a] *Aluredi* Regis (ante hæc secula) doctissimi, immortale opus, antiquitatis, authorísq; maiestate venerandum: qui quum videret hostili, ciuilísq; rabie miserabiliter imminutam Academiæ gloriã, quâ olim à seculo Britannico floruisset, Regio literarum, pietatísq; ardore inflammatus, [b] tria hîc illustria fundauit Colleg-

[a] Cognomento Magni, & meritissime, magnus enim imperio pietate, munificentia, literis, nam eximius habitu s Philosophus, Rhetor. Geometer. Balæus in vita eius

[b] Ross. Warwic. Lelãd. in commen. in Cygnaeam Cantionem de Isidis vado.

legia quibus (teste, qui tum vixit, [c] Asserio) filium suum *Etheldredum*, vnà cũ omnibus penè Regni sui Nobilium filijs ad liberales capessendas Artes educavit. Quâ fortè causâ hoc tũ Collegium, *Vniversitatis* [d] *Aula Magna* dicta, nomen posteà dederit omnibus nostris studiosorum hospitijs, quorum ferè ducenta olim habuit hæc Academia. Quo minùs mirum videri debet, quod aut *Armachanus* scribit, se hîc triginta [e] mille studiosorum cognovisse: aut, quod Historici nostri testantur, Reges, viginti tum millia passuum vndiq; à Civitate ijs in annonã sequestrò posuisse. Quanto autem ea, quæ diximus, ab *Aluredo* posita cum sumptu, facilè æstimabit quivis, qui æstimare potest tanti Regis fortunas, quarum omnium partem [f] tertiã huic Scholę locuples scriptorum sententia *Aluredum* addicâsse testatur. Quę omnia *Lelandus*, quàmvis æmulus, ingenuè fatetur: etsi [g] illud in *Cygno suo* parum candidè, cum asserat in Academiæ nostræ historiâ, *Aluredi* nullam, prorsus nullam, beneficij extare mé-

c Vid. *Asserium Meneuensem* de rebus gestis *Aluredi*.

d *Aulas* enim Principum & Nobilium Ædes dicere solemus. ideo *Lipsius Basilicas* dici mavult huiusmodi studiosorũ ædes, quas & *Levanii Halas* dictas ait, eoq; nomine designari solere ampla & publica Nũdinis celebrandis destinata ædificia Lips. in Louan. & huiusmodi loca a Frãc. *Hallas* dici testatur *Gaguin* l. 6. de gest. Frãc.

e Vt constat ex Archiv. Acad. vnde eorum omnium nomina situmq; totamq; fere institutionem colligere non est difficile.

f Asserius. Lelãd. loco citato. Polychron. lib. 5 c. 1 Gulielm. Malmsburiensis de Regibus & alii.

g Comment. in cygneam cantionem in Isidis vado.

ti-

tionem, aut agnitionem. Nam [h] antiqua, quæ apud nos manent, rerum tẽporumq; testimonia, *Aluredum* beneficentissimi Mæcenatis nostri laudibus insigniunt. Quin etiam (quod *Lelandu* valde vult) [i] Fundatorem interdũ cõpellãt; sed alio, quàm ille, sensu, quòd literarum tum fluctuantem conditionem, direptionúmq; tempestatibus agitatam, amore complexus est, ædificijs ornauit, multitudine restituit, stipendijs Professorum stabilivit; quod ipsum est, (quod ingenuè libentérq agnoscimus) refundavit. Eum enim primarium fuisse hic literarum institutorem, nescio vtrùm dicere, an credere sit insanius, quũ indubitatissima *Asserianæ* historiæ veritate constet, *Grimoaldo*, quem Academiæ Cancellarium præfecit *Aluredus*, gravissimas fuisse cum antiquioribus studiosis de disciplinarum ratione contentiones, nec sopiri potuisse, nisi *Aluredi* ipsius præsentiâ, qui, quum huc accederet, asseritur ab *Asserio* antiquos Academiæ annales evoluisse, manifestissimisq; testimonijs deprehendisse, pristinam illam disciplinarum rationem olim tẽporibus Pelagianis, à *Sancto Germano*, *Kentigerno*, *Nennio*, literis hic operam dantibus comprobatam fuisse. Ho-

[h] In Archivis Acad. li. Epistolarum Academic. in Epist. ad *Humphred.* *Ducem* vbi dicitur dona *Ducis* fuisse omniũ maxima quę data sunt Academiæ a tempore *Aluredi* fundatoris. l. c. pist. f. 108.

[i] *Aluredus* & aliiq; fundatores Academiæ commemorãtur. Nam & moris est apud nos etiam patronos Collegiorũ, Fundatores nominare, & *Caius Gonelliani Hospitii* fundatorem se dixit, quũ pauxillum, nescio quid, donasset.

tum

um agncuit *Aluredus*, hoc iam agnoscût nostri [k] Feciales, soli apud nos cõtrouersarum Antiquitatum Iudices, At quid dico Feciales? quũ hæc ipsa Antiquitatis lis, publico jam nuper totius Regni conventu [a] Parlamentario, ex antiquissimorum Historicorum fide examinata sit & determinata, & præcedentia *Oxoniensi* Vniversitati communi applausu, omniumq; suffragijs asserta? Quid volunt vlterius? nisi vt cum Caianis fabulis, delirijs, insomnijs, mendaciis valedicant modestè, immodestè confictis? præsertim quum domi adversarium habeant non Fecialium modò omnium, sed communem Regni totius consensionem; foris non Iurisperitorum modo omnium, sed Conciliorum etiam generalium, id est, totius Christiani orbis sententiam manifestam. Quis horum omniũ exercitui se opponit? *Iohannes Caius*, vir, qui vt in rebus [d] Religiosis, ita in Historicis nullius planè. At quo clypeo

k Clarentius Camb. in Dobunis.

a Parliamét tent. apud Westmonast: sub initio regni *Jacobi*, in quo quum quid actum esset de Acad. Oxon & Cantabrig. quidam scribam corrupit, vt nomẽ *Cantabrigia* præponeretur *Oxonia*. falsarij fraus de detecta, & indigne a Parlamento lata, Academiarum antiquitas examinatus, & quã veritas postulavit, communi assensu, adscripta Oxoniensi. b *Caßanæus* vt supra. *Alberic Genti.* de ...ad. Oxon & Perusin. omnesq; *Gloßæ Iurisperitorum* in ...ment, c *Vienn. Concil.* & aliorum omnium quæ illud cõ...barunt d Id videre est vbi *Wicklesum* nobis quasi in...em Academiæ notam obiicit, quo nos imprimis glori...; eoq; nomine ita placet Middendorpio.

fre-

fretus? *Nigro Codice*. Bellator belliſſimus; ſed habet fortè alios ſcriptores Co-academicos, ſuos coadjutores! Clariſſimam Academiam tam indignâ temeritatis notâ violare non auſim; imò qui inter ipſos iſtius Scholæ antiquitatem acerrimè [e] tuentur, non aſſerũt tantùm, ſed & probant indubitatis argumentis *Cantabrigiam, Generalem Artium & Scientiarum Academiam factam & ſtabilitam non fuiſſe, ante viceſimum annum Edwardi tertij*: (hoc eſt nudius tertius ferè ſi *Aluredi* ſeculum ſpectemus) *quo Rege intercedente apud Johannem Pontificem Romanum, Vniverſitatis ibi ſtabiliendæ privilegium iis eſt conceſſum, vt Petrus de Ickham Monachus Eccleſiæ Cantuar. ſcribit.* Quid vultis amplius? Confitentem habemus reum. At negat [f] *Middendorpius*. Perimus. At audiamus tamé quâ manu pereamus. [g] *Thomas* (inquit) *Hatcherus ad me literas dedit, &c.* Quis hîc non videt *Hatcherum* illud ipſi mendacium, tanquam ovum, excluſiſſe, ſimúlq; *Caij* librum tranſmiſiſſe, quorum infidâ fide ille omnia, quaſi veritate veriora, producit? Vbi etiam obſervatu iucũdum eſt, quomodo in circulo ludant Veſpillones. *Caius* enim *Middendorpij* teſtimonio rem probat: *Caij* teſtimonio eandem pro-

e Hiſtoriola Acad. Cantabrig. & Collegiorũ omnium, præfixâ priori editioni vitarum Archiep.

f Lib. de Acad.

g Ibidem de Cantab.

probat *Middendorpius*: sic manus manum, & falsarius falsariũ fricat. Quin potiùs suam oportet agnoscere ignorantiam, qui de exterorum rebus scribit, quorum res gestas nunquam legerit. Imò *Middendorpi* (tibi clam in aurem dico) agnosce impudentiam tuam, qui ita confidenter scribis de Academijs, ac si in omnibus ætatem totam vixisses, ita tamen frigidè, futiliter, indoctè, ac si in nulla vnquam vel diem vnum posuisses. Quis enim est, cui vel mica salis in cerebro esset, qui tam ridiculis Bullarum fictionibus sibi ita imponi pateretur? Qui enim illi Pontifices Romani, quorum Bullæ tã bellè de *Doctoratu* alijsq; *gradibus* Vniversitatis verba faciunt, multis seculis antequã ista nomina scholastica *graduum* & *Vniuersitatũ* nascerẽtur? Quis ille Rex Britãniæ *Arthurus*, qui diploma suum *Londini* in regiâ suâ datum, Academiæ concessit? quum neq; *Arthurus* [a] Rex vnquam Britanniæ fuerit, nec vnquam *Londinum* occupaverit? Meræ ista omnia nugæ, tamen eâ fronte affirmatæ, vt non negem [b] exteris & nostrarum rerum imperitis nõ difficultèr imponi posse, si quodcunq; domi impudentes somniant, id foris imprudentes creduliq; admittãt. Sed

[a] Erat fortass e fortiss. *Dux* adversus Romanos, sed Regno nunquã potitus.

[b] At nollem Hospinianos, virosq doctos aliena fide has fabulas amplecti, sed cautius perpendere quæ posteris commẽdent. vide Hospin, de orig. Monachat. vbi citat hanc Arthuri Chartam.

familiare est *Middendorpio* ejusmodi bolos à quocunq; oblatos devorare; quod videre est, vbi asserit fundatam *Bononiensem Academiam* à *Theodosio*, circa annum. 425. & rescriptum *Theodosij* eâ de re producit, quo *Philippus* Rex Angliæ nominatur. Quis istæc non risu excipit? Quum nec vnquam Rex Angliæ fuerit eo nomine, nec ipsa Anglia, Angliæ nomine ante *Egberti* Regis imperium potiretur, qui quadringentis ferè annis post rescriptum hoc Theodosianũ, id nomen huic nostræ Insulæ indidit. Sed non est mihi jam otij asinos flagellare; vt tamen alij verbo intelligant quàm grauis is author fuerit, quámq; peritus intelligénsq; rerum, vel sui temporis, narrator, perpendite quæso vel vnicam illã suam de *Angliæ* nostræ sub *Diva Elizabetha* conditione censuram, quâ tẽporum anteà inauditam, atq; incõparabilem felicitatem hoc emblemate depingit. *Vehementèr ergo deplorandum est, quòd florentissima illa Insula &c. Tantum de antiquis ornamentis, & gloriâ maiorum, de pace, & tranquilitate amiserit, vt omnes Gentes inde exemplum capere possint.* Potestis satìs ex hoc ruditu, *Sileni* vectorem agnoscere.

——Sileni vector Asellus

Intempestivos edidit ore sonos.

Narratur apud indos,[b] infantes canis capillis nasci, senescentes toto capite nigrescere. Nec dissimilis rerum apud huiusmodi imperitos antiquitatum Iudices æstimatio: qui quæ recẽs nata sunt, silicerniorum canitie ornare ausint; quæ multi seculi æternâ gloriâ floruerunt, eadem quia[c] *Anaxagoras, Pythagoras, Anaximandros*, & *Ambrones* non viderint, canitie suâ spoliare, modernæq; originis ignominiâ denigrare.

Sed *Iacobo* pergente, quid ego sisto? Contuetur is dein à sinistra, elegans *Philippæ Edwardi Tertii consortis opus*, *Collegium Reginæ* dictum, & nobilitatum duorum Principum, omniũ, quos Anglia vidit, fortissimorũ educatione; videlicet [d] *Edwardi Principis*, cognomento *Nigri*, & *Henrici Quinti* felicissimi Regis, cuius (*vt Rossi Warwicani* verbis vtar) tũc camera erat supra portam, in introitu dicti Collegij, vbi studuit sub tutela Patrui sui *Henrici Beufort*, tunc Cancellarij Oxoniensis, postea Presbyteri Cardinalis titulo *Sancti Eusebii*. Nec certè immemorem se præstitit Academiæ nostræ Alumnum sed etiam tum *Walliæ Princeps*, in gratiam Academiæ impetrauit à Patre

b Iul. Solinus c. 65.

c Hos omnes pluresq; similes Cantabrigiæ studuisse fabulatur *Caius*: ridicule; præsertim de *Ambronibus*, quam gentem truculentam ait Cantabrigiam occupasse, quum certo certius sit *Ambrones*, non homines fuisse sed lupos, vt *Camdenus* ostendit in Britãnia sua.

d Ferunt eius fuisse cubicula, quæ a dextra sunt, ad pedem scalæ lapideæ qua Bibliothecam ascenditur.

non tantùm ampla priuilegia, sed & magnifica etiam dona, posteáq; regno potitus, præter alia eius illustria beneficia, libros suos omnes Vniversitati legavit testamento, siq; vitæ stamen intempestiuè fata non præscidissent, Collegio multò nobilissimo (cuius prima fundamenta, vbi Ciuitatis Castrū visitur, delineauerat) Academiam ornâsset. qualis fati immaturitas *Collegium* etiam hîc *Reginæ* multo splendore priuauit; sic enim primò instituebatur vt vnus esset Præpositus, & 12. socij ad similitudinē. 12. Apostolorum; quibus pro numero septuaginta *Christi* discipulorum, totidem scholares (ni fama mendax) subijcerentur, & (quod adhuc obtinet) vt ad victum clangore bellici *Clarionis* siue *Buccinæ* convocarentur, omniáq; planè Regiâ magnificentiâ administrarentur. Cui Collegio adiacet studiosorū *Aula*, [c] *Sācti Edmūdi* nostri nomine & memoriâ insignis: Sā-

[c] *Edmundū* ... ant. Archi ... intelligo ... atum A... ngdoniæ ... xta Oxon ... i hic lite... rum glori ... loruit, & ... buit hic ... *Sewalum* ... boracen... Archiep ... scipulum ... i prædixit ... flictiones ... nas passus ... t, quod ty ... nnidi Pa ... li se oppo ... eret, vide ... at. Paris. ... c etiam a ... m disci... ulum habu ... *S. Richar*... m postea ... xoniensis Acad. Cancellarium; adeo felix semper erat ... ec Academia, eorum proventu, qui non Papalibus In... ulgentiis, sed suis virtutibus Sanctorum apud omnes ti... ulum obtinuerunt. Talis & docti ssimus *Rob. Lincolniensi*... uem Mat. Paris. ait ab omnibus Sanctum dictum, quan... uam ille (vt & reliqui quos dixi) Papam toto impetu o... ugnaret, eumq; Antichristum esse probaret. Vide Ma... ari. & vitas Archiep. Cant. & vitas Episcoporum a Go... ino scriptas.

Eli...

, *Petri* Ecclesia, nobilis tàm funda
s antiquitate, (is erat *Grimoaldus*,
m modò diximus ab *Aluredo* Aca-
iæ Præpositum) quàm Quadrage
li Concionum Academicarum
britate, quam ad hæc vsq; tempo-
prima eius fundatione, solenni ce
oniâ continuatam non improba-
er suspicantur. Quibus à tergo re.
, visuntur mox *Magdalenensium*,
veriùs iam *Principis Henrici* ædes,
us etsi *Wainfletus* ortum, & *Mag-*
*næ*fletus nomẽ dederit, *Iacobi* iam
lacrymas exsicâsse, gaudiùmq;
quam obliviscendum visi sunt in-
sse. Eáq; gaudia, ne putarétur nul
bi nulla exprimuntur, *Douglasius*
ictioneus, publicæ lætitię gratitudi.
expeditus interpres, Regi ob o.
s politâ exhibuit oratione: vnde
, quicquid ab initio in illustre hoc
ici Principis hospitium visu dig.
delineauimus, pedibus, oculisq;
s metitur, deq; singulis lætus col-
itur, adeóq; absolutã fundationis
formam rationemq; vniversam
j iudicij censurâ comprobauit, vt
n diceret se persuasissimum habe.
toto terrarum orbe nuspiam es-
llegium, istoc omnibus numeris
immatius aut magnificentius. vt

nō immeritò Lipsianum illud eulogiū huic imprimis (quanquam & cæteris hîc multis) scribi possit, P*ulchrum* (inquit ille) *Collegiorum inventum, & quod in Anglia magnificè vsurpatur, neq; credam in orbe terrarum simile esse, addam, aut fuisse. Magnæ illic opes & vectigalia, verbo vis dicam? vnum Oxoniense Collegium (rem inquisivi) superat vel decem nostra.* Magni Censoris magnū encomium. Rex autem quum demum ingrederetur (vti est librorum avidus inspector) Bibliothecam, & manuscripta, vetustatis situ ferè evanescentia, cōtueretur, antiquæ fidei, cuius est defēsor, eiusdem & amator, verissimâ oratione fassus est, etiamsi volumina recentiora characterū, compaginùmq; ornatu multò sunt oculis iucundiora, istiusmodi tamē canitie squalētia plus suo palato arridere: horum enim fide tàm hominum, quàm librorum recentiorum testimonia iudiciàq; ęstimanda. Discessum tandem paraturus, vt omnibus Collegij studiosis, eum officiosè deducentibus, vultu, vocéq; patefaceret, quàm grata ipsi fuissent omnia officij eorum, amorisq; testimonia fronte, qualem semper gestat, serenissimâ valedixit, & capite discooperto, voce benignissimâ, *Valete* (inquit)

...rosi, valete omnes.

...is tot rerum, locorumq; varieta-
...oculos pascente Rege, aliæ in-
... curæ Satrapas avocant, aliæ iti-
...Reginam, Heroïnasq; famulan-
...li, quo sunt vel literarum splen-
...vel literatorum patrocinio insig
...nguli, cum primis autem Regis
...tissimi exemplo accensi vniuersi
...nullam gloriæ suæ futurã accessi-
... censuerunt, si militaribus suis,
...s præfulgebant omnes, titulis in-
...búsq;, titulos, insigniáq; literato-
...diungerent. Ita insoleuni Acade
...rum conventu, Campanæ sonitu
...enientium, præcellentissimus
...*Lenoxiæ*, Honorificentissimus *Suf*
...*Comes*, Illustrissimus iuxtáq; sapi
...mus *celeberrimæ Academiæ Can-*
...*iensis Cancellarius Cecillius Co-*
...*risburiensis*, reliquúsq; splen di-
...omitum, (quos initio nominâsse
...sto) Nobiliúmq; ordo, *Magistro-*
...*Artibus* titulo insignibusq; in-
...*r ad* [d] *observanda statuta, priuile-*
...*nsuetudines, & libertates Oxonien-*
...*ademiæ iuramento* obstringi, & [e]
...ces ambiunt, & honorificè pati-
... Nec leuis momenti erat specta
..., tot viros principes, quorũ ple-
...q; latera baltheorum accinctui

d Forma iuramenti

e Forma gratiæ petendæ *supplicat venerabili Convocationi Magistrorũ regentium & non regentiũ &c.*

capita galearum tegmini eorum virtus, aut fortuna formauerat, Academico iam indumento, pileisq; quadratis in literatorum senatu considentes, & Academiæ tum occurrentia negotia suis (pro more) suffragijs tractantes cõtueri.

Academici autẽ, qui huc vsq; quicquid aut dictum erat, aut factum, ad teretem illam & magni Arbitri eruditam aurem omnia limâssent, vt etiam hominum minùs eruditorum, & inprimis illustrium fœminarum auriculis aliquid darent, quales inter tot *Phœbes* nostræ fulgentes stellas, fuisse aliquas non poterant non suspicari, in *Sydnæi* nostri, *Chauceriq;* scriptis frequentiores, quàm *Plauti* aut *Aristotelis* (nec enim omnes aut *Arabellæ* sunt, aut *Luciæ*) hoc tempus maximè iudicârunt opportunum, quo Sacram *Annæ* Clementiam, & cum *Henrico* Principe totam Aulici Gynæcæi pulchritudinem demulcerent, idq; auenâ, non patriâ modò, sed & pastorali, quâ ARCADIAM RESTAVRATAM, *Isiacorum Arcadum* lectissimi cecinerunt, vnóq; opere, Principum, omniúmq; spectãtium animos immensâ, & vltra fidem affecerunt voluptate, simúlq; patrios ludiones, etsi exercitatissimos, quantũ in-

tersit inter scenam mercenariam,& uditam docuerunt. Arduum dicere tionis maior gloria, an Poëseos. uantum autem omnium aures fasci- verit, non arduum iudicare: Alterā im & Aula,& Academia loquitur;ac loquitur,quasi loqui nunquam sa- posset:alteram res ipsa loquitur,li- rq;omnium iam manibus attritus:

Nostra nec erubuit Syluas habitare
Thalia:

æsertim *Danielis* nostri syluas, qui- s nec vrbes ipsas censebis magis vr- nas. Cuius ex ingenij arcâ diâ ARCADIA NOSTRA,cæteráq; lauda- ima scripta tantâ cum laude evolâ- nt,quantam alumno suo Academia stra gratulatur meritò;eoq; magis, òd is saltem sit,cuius exemplo, Po- coætanei,posteriq; omnes ediscāt ntū nō esse inter ingeniorū acumi- ,& paginarum castitates bellum, n possint,debeántq; se mutuò am- cti.

Si quis Anglicè nō callens, *Arcadiæ* us velit ex me conditionem cog- scere,recolligat ipse, quicquid aut ude,aut philtro fieri possit, quo a- res mali conglutinentur: quicquid calumnijs,aut Zelotypijs, quo a- tes etiam boni veríq; dissuantur;

quicquid, quo adolescentuli ad libidinem; virgines ad mentium, ornatúsq; lasciviam ardescant, & intelligat quãtum ganeonum lascivorũ, lenarúmq; corruptriciũ facibus conflagravit *Arcadum* respublica; Istis manum medicã adhibere studuerũt, qui pristinam *Arcadiæ* integritatem per ætatem reminisci, per virtutem exoptare, per authoritatem, prudentiámq; restituere, optimè poterant: istisq; malis artibus aliæ non minùs perniciosæ *Arcadiam* invaserant, sacrorum rituum corruptelæ nefariæ, prætextu pietatis; Circulatorum fumosæ imposturæ honorifico medicorum nomine, habitúq; simulato; Leguleiorum deníq; fęces decem-drachmariæ, qui inter opiliones se jactitant Iurisperitos, inter Iurisperitos ne opilionum quidem ęstimatione habentur. Quorũ dum omniũ fuci representãtur, pristinâq; Reipublicæ formâ revocatâ, legibus, pœnísq; expiantur, si Reginæ, Principi, cæterísq; spectatoribus vniversis mirificè dixero placuisse, id tantũ dixero, quod Regina, Princeps, & vniuersi spectatores, & magnifico tum applausu prę se tulerunt, & etiam dum mirificâ laude cõtestantur.

Quanquam quid fluxis istis volup-

tatum, gloriolæq; nominibus fatuus capior,? quum nemini sit iniucundius infortunia pati, quàm felicitatis apicẽ experto. aut quid *Arcadiæ Vtopicæ* gloriam restitutam iactem, quum Isiacæ Arcadiæ gloriam merámq; voluptatẽ abeuntem cõtueor? Sic omnia humana posita sunt in theatro, Comœdiâq; lætitiæ nostræ finitâ breuiusculâ, Tragœdia, luctusq; imminens Academiã expectorat. Si enim [f] maiores nostri meritò lugendum censuerunt, planctúq; cœlum concutere, quum Solis, Lunæve vultum lucidum evanescentẽ cernerent; quantus nos manet dolor, qui Sole, Cynthiâq; & Iulio lucido sydere, nobis splendoris sui præsentiam iam iámq; subducturis, eò gravioribus tenebris obruemur, quò præcellentiori luce circumfulsimus? At sistite deliciæ nostræ, sistite, quàm diu nos non ingratos, non inofficiosos hospites censueritis, tam autem diu si manseritis, hîc æternùm manebitis. Sed qui istos maiorum luctus pij imitamur, eorum superstitionẽ frustra experimur; lux enim nostra planctibus revocari non potest, nec quicquã nobis restat, nisi, vt quã lucem ipsi videre non possumus, eandem alijs, qui possunt, invideamus.

[f] Germanis hoc esse solenne narrat Boemus.

Se-

Serenitas ergo Regia iam abituriens, magnifico Academiæ Cancellario advocato, verbis clementissimis quàm omnia quatriduo hoc Academiæ officia acceptissima fuerint, indicabat, quantâq; eam amoris propensione amplexurus semper sit. Quod, vt etiam Academici intelligerent, statuisse se aliquod propitię, gratiosæq; voluntatis suæ iudicium apud ipsos eorúmq; posteros relinquere: dictóq;, magnificam, veréq; Regiam donationem manu tradit, quâ ad Professoris in Theologia Regij dignitatem omni ęvo augendam, ornandamq; illustrem fecit accessionem, concesso prædio Ecclesiastico *Eweimensi*, & Præbendâ etiam in Ecclesia *Aedis Christi*, perpetuò annexâ. Quæ vtraq;, Regio etiam stabilita diplomate (id enim virtute doctrinâq; spectatissimus Eques *D. Thomas Lake*, de Academia nostra multis nominibus optimè meritus, curaverat expediendum) Cancellarius Regem abeuntem insecutus, Sacræ Maiestatis iussu, pereximio tradidit Procancellario, qui tum, cum reliquo insignissimo purpuratorum ordine, alijsq; viris ex Academia lectissimis cõvenerat, vt publicas Academiæ nomine, cásq; immortales gratias Regi iã

dis-

discessuro agerent pro ineffabili clementia, quâ Academiam antea impésissimè devotam, recentibus iam beneficijs æternùm devinxerat. Quibus vniversis longo ordine, quasi beneficiorum pondere ad terrã depressis, eóq; humiliùs toto corpore prostratis, quò possint tantæ beneficentiæ altitudinẽ suppliciùs suspicere, interpretem voti publici egit *Hanmerus*, alter è Clarissimis Academiæ Procuratoribus, qui pressâ, politâq; oratione immensa illa, & planè divina bonitatis Regiæ τεκμήρια celebrauit: *Quòd Augustissimus Rex celebritatẽ Oxoniæ (quã, vt Atticã, nonnulli, τῆς ἑλλάδος ἑλλάδα, sic Academiam Academiarum pridie appellaverat) & iam tum magnificentiâ verè Regiâ in Academiam effusâ, & quatriduanâ præsentiâ suâ, quasi aureæ tubæ sonitu, per vniversos orbis Christiani angulos illustrem, mirabilémque effecerit. Quorũ magnitudine beneficiorum, egregiè se felices Academici meritò iudicarent, quibus talis tantusq; bonarum Artium Patronus, & literariæ gloriæ quasi alter Atlas divinitus obtigerit.*

Nam spes, & ratio studiorum in Cæsare tantùm est,
Solus qui tristes hac tẽpestate Camœnas.

Res-

Respexit----

Sed quò maior iam fuerit aut benignitas Regia, aut felicitas Academica, eò magis rubore suffundi virgineas Musarum genas, seq; animis discruciari, quum excussis omnibus facultatibus, in semetipsis reperirent nihil, quod tantæ, tamq; Præcellenti Maiestati pro tanto meritorum cumulo piè rependerent. Sed frustra angi se, quòd rependendo non sint, quum tanta munera nec prædicando satis sint, at nec cogitãdo; se tamen æternâ cum veneratione, & cogitaturas, & prædicaturas, vt & posteri, & exteri mirabundi intelligant, Regem, eumq; totius Europæ potentissimum, ac, quod magis est, literatissimum, quòdq; hæc omnia superat, religiosissimum, (veluti pium AEneam,

--Cui iuxta aderat Lavinia cõiux,
Pulcher & Ascanius, nostræ spes altera gentis.)

tot Regni sui partibus cum incredibili civiũ lætitia peragratis, nihil tamen libentiùs quàm Academiam vidisse;

Nec vidisse semel satis est, iuvat vsq; morari,

& ibidem in publicam literarum palæstrã prodiisse, audivisse attentè, et quod maximum est, in maxima hominum doctissimorum corona, tam sapienter, & acutè, tam Atticè, & venustè locutum fuisse, vt non aliam

aliam ob causam discipulos Deorum, non alios quàm Reges ab Homero *dictos fuisse iudicandum, quàm quòd sine divino aliquo præsentis numinis afflatu raro extiterint. Ac ne tantæ Maiestatis splendor, qui in maximis istis maximè fulsit, Academiæ vel in minimis deesse videretur, tã candidè libentérq; etiam ludis, & ludicris interfuisse, ut qui (quod olim* Plinius *de suo* Vespasiano) semper soleret nostras esse aliquid putare nugas. *Quibus nominibus, Musas, iam tum ad sacratissimos pedes Regios suppliciter devolutas, & prostratas, primùm humillimè orare, ut quia nihil in se habeat* Academia*, quod Regiæ* Celsitudini *non sit consecratum, id omne, quantulumcúnq; demum fuerit, vel sui gratiâ, & eò quòd suum sit, æqui, boniq; consuleret. Deinde et Regi gratias immortales agere, & immortali Deo pro salute Regia preces ardentissimas effundere, ut ubicunque sit, ibi salvus sit, per quẽ nos omnes, ubicunq; sumus, salui sumus, & beati, eò tamen beatiores futuri, quò frequentiùs beatissimum Regem huc reducẽ contueamur, támque diu beatas fore Academiã, Ecclesiam, Rémq; publicam, quãdiu*

Hæc domus AEneæ cunctis dominabitur oris,
Et nati natorum, & qui nascentur ab illis.

Qui-

Quibus ſuccinctè diſcurſis (nam nec opus erat multis verborum conteſtationibus, ad faciendam Regi fidem illius gratitudinis, quam anteà perſpectiſſimam, indubitatiſſimámq; habuiſſet) benigniſſimus Rex, vt Regio amoris ſymbolo, priori beneficentiæ ſuæ extremam quaſi manũ diſceſſurus apponeret, Procancellario illuſtri, reliquíſq;, quos dixi, clariſſimis Academicis, honorificum Regiæ manus oſculũ impertit, vnáq; pro ſua ſingulari in eos indulgentia, monet, iubétq; ne moleſtiam ſuſciperent vſq; ad limites Academiæ (quod ex officio vbiuis fieri ſolitum eſt) ipſum deducendi, ſed in magna area Collegij, vbi tum erat, ipſum cũ Regina, Principéq; filio, Deo, itineríq; permitterent. Itaq; quẽ præſentiâ corporum obſequioſâ comitari non datur, eum, quàm diu datur, oculis, vocíſque acclamationibus ſequuntur: quúmq; id non datur, gratitudine pro beneficijs, precibus pro ſalute, planctibus pro diſceſſu præpropero, votis pro reditu feſtinato proſequuntur.

FINIS.

TAmetsi potētissimi Regis discessu, mirabilem felicitatis, & quasi capitis diminutionem passa sibi videretur Academia; erat tamen causa solatij æquissima, quòd omnibus indicijs intellexerant officij sui studia, studijq; officia omnia, omnibus acceptissima fuisse. Neq; certè in minimis ducebāt, quòd magnificentissimi Cancellarij expectationi, cuius volūtati post Principes imprimis satisfacere satagebant, ita cumulatè respōdissent, vt ejus Amplitudinem insolitâ lætitia perfundere viderentur. Quod quum ipsius Magnificentię, non modò ante discessum, munerum plurimorū donatione, sed literis etiam ad Eximium Procancellarium Dominum *Georgium Abbot* mox missis indicare placuisset, censui etiam æquissimum, in testificationem singularis illius Amoris, quo Academiam semper impensè amplexus est, literarum ipsarum exemplar subiungere.

EN-

EN tibi (Domine Procancellarie) unà cum hisce ad te literis, alias ad Illustrem Equitem Dominum Henricum Leaum transmittendas, quibus curavi Cervos, eosq; notæ præstantioris tradẽdos, quo loco atq; tempore, ipse, simulq; reliqui Generosi Tragœdiarũ Comœdiarumq; Actores commodissimum censebitis. Pergratum mihi feceris, si ab ijs meo nomine impetrâris, ut illud, quicquid sit munusculi, unà cum octoginta aureis, quos Dispensatori meo statim ut numeret, in mandatis dedi, æqui consulant, & ingenuæ Genialis Convivij hilaritati, meâ causâ impendãt. Quorũ operâ cum mente recolo quàm intimo solatio perfundebantur, Serenissimæ Maiestatis, Reginæ, Principis, Nobilitatis universæ, omniumq; auditorum pectora, fateor equidem, me nec satis posse dicere ad eorum laudem, nec mihi satisfacere in meo erga eos amore, propter eorum benemerita singularia. Eos tamen impensè rogatos velim, ut ingentis lætitiæ meæ testimonium hoc non ingens ita accipiant atq; interpretentur, ut unà intelligant, non posse me non collætari in tanta tamq; communi lætitia eorum reliquorumq; Academicorum, quorum omniũ gymnasmata, studiaq; optatissimo successu fructus tã felices, tam honorificos, nobilissimæ isti Aca-

cademiæ pepererunt. Nec aliud iam deinceps in votis quotidianisq́; precibus potiùs habiturus sum, quã vt istiusmodi fortunatissimo successu, nobilissima ista Academia & universìm & viritim æternùm potiatur: Cui quicquam sum, me totũ voveo, meosq́; conatus omnes religiosè despõdeo, quibus aut publicæ eius vtilitati inservire, aut eiusdem gloriam promovere potero. Deniq́; me summè felicem duco, cui tantus honor obtigit, vt vester audiã Cancellarius, quodq́; hoc tempore tam felicibus astris mihi te Procancellarium delegerim, cuius de benemeritis, quia satis dicere non possum, dicam nihil. Vale.

Thomas Dorset.
Cancell. Oxon.